

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును 3/11/32

Box No 212.

Telephone No. 544.

12

ము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 1-వ తేది సోమవారము

శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

358

ప్రతిక ౩౫౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది సంవత్సరము పీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెగుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుచువలెన తరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి చేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

గొనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగి వుడి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

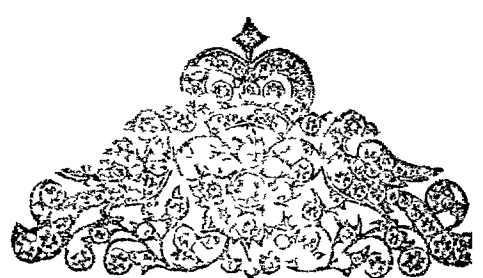
మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు

మావద్ద సవరబంగారు నీమవెండి, మేలైన పువ్వరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశిమాలలు, మెడచెయిసులు, బుడ్డాగములు వంటివి, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడవిల్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, చేసరలు,
బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచముల్కున్నెలు, ఉద్దరిణిలు, పలువిధ వేడుక
సామానులు యివి, యివి యననేల ముక్కపుడుక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
పెద్దముగా నున్నవి లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృతమును పరీక్షింపుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగల వర్తకులు
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

1842

వృధయేశ్వరి

[సాహితీసమితి సభాపతి]

శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి విరచితము

అఖండమైన భారాశుద్ధి గలిగి, ప్రసన్నగంభీరమైనతీతితో, ప్రతి
హృద్యమై, ప్రాచీన నవీనకవితావిధానముల మధురసమ్మేళనమున
వాలమై, ఆధునికాంధ్రసారస్వతమున విశిష్టస్వరూపముతో నొప్పొరచెడి
గారసాత్మకమైన నవీన పద్యకావ్యము. వెల రూ ౧-౨-౦.

మరా:—ఈ రెండుపుస్తకములు ఒకేతూరి కొనువారికి రూ ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును వర్తికులకు ముచికమిచ్చును యిచ్చుడును

చిరునామా:— ఆంధ్ర బుక్ డిపో, తెనాలి.

నర్తనశాల

[కీచకభ యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి
ఆదర్శప్రాయముగా, రంగసుకూలముగా రచించబడిన శృంగార
ధానమగు నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల నలన
జేయును. వెల రూ ౧-౨-౦

ప్రభుల చంద్ర శేఖర శర్మ, కొత్తపేట, తెనాలి.

ప్రకటన

2589

మేము ఇండ్లు, రోడ్లు, వ్యవసాయపు కట్టడములయొక్క మరమ్మత్తులు, అభివృద్ధి ప్లాన్లకు కావలసిన ప్లానులు,
మేటలు వగైరాలు తయారుచేయుదురు

చెరువులక్రిందను, బావులక్రిందను జరుపబడు వ్యవసాయపు సాధనములను గరించి సలహా యివ్వబడును

ఇండ్లు మొదలగు ఆస్తి కిక్కురుచేయుట, పంచిపెట్టుట కట్టడములు కొలతలువేసి జరిగినపనికి మాత్రం ప్లాన్లు
గ్రహించుట, భూమిని కొలతవేయుట మొదలగుపనులు జరుపబడును

డెల్టా వ్యవసాయములకు కావలసిన సదుపాయములను గురించి పరిపాలనవారికి విశదపరచుచుయు మొదలగు
మ్యము చేయుచును.

గవర్నమెంటు టెక్నికల్ పరిక్షలకు చదువుకొనదలచినవారికి కావలసిన విషయములు బోధచేయుచును

ది ఓరియెంటల్ ఇన్స్టిట్యూట్,
ఇంజనీర్స్, కన్స్ట్రక్టర్స్, అండు మర్చెంట్స్, బెజవాడ.

కౌను థియేటరు

225

27-2-26 శనివారమునుండి 2-3-26 మంగళవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 7-10 గం
శని, ఆదివారములకు మధ్యాహ్నము 6-15 గం

ప్రత్యేక మూల్యములు

మదక్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

ఎలెన్ గ్రేపుల్ సున్న గ్లోరియా స్టాన్లెడ్

“గ్రేటు మోమెంటును”

ప్రదర్శింతురు

6 అక్టోబరు మైన ౩ లుగులకు

నక్కచోన్యము “పొలమునుండియే” 2 రిల్యు గాదు

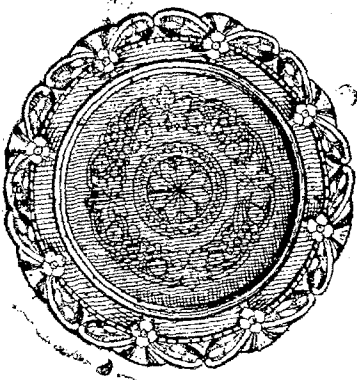
వనోపశోధనావార్తానిఘంటువు.

మూలకలయొక్క వివిధవర్గాలను వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 కంటులకు అర్జములు కలవు ఇదిగో వ్రాసిన వైద్యకళా సింఘం, సర్వకల్యాణసంఘాధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోరైండు వెల 3-4-0 ల. "భస్మ ప్రదీపిక" ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్త ఖనిజములు కుద్దిచేసి భస్మములు చేయు యానా ని అనుశ్ఛేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మకుగల భస్మ ములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0 క్యాలికోరైండు 2-0-0

2454

రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

మంచి పనితరము! మజారి సరసము!!

అన్ని విధములైన బంగారు నగలున్ను, వెండి జర్మనిసిల్వరు వగైరా సామాన్లున్ను, శిమకమలము కట్టడపు పనులున్ను చేయబడును. ఒకదాని అర్జముల పంపించు మీరు తృప్తిపడెదవరకు నమ్మకము గలరు. వెండి జర్మనిసిల్వర్ సామాన్లు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయముతో నడపబడు యంత్రములచే తయారుచేయబడును.

ప్రొఫ్రయిటరు: ఎమ్. సత్యనారాయణ ఆచారి.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు,

2/19 కోపు వెంకటాచల ఆయ్యర్ల వీధి, బార్డిటవును, మద్రాసు.

తంజిలివాసము: "సత్యవర్క్సు."

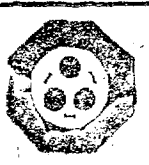
2645

మైసూరు పాశ్చిపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో ఒకటియగు లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

5. మ. కేశవనారాయణమల్లు బాక్. బరకారనవాపుర్ P. O. డ్రుగ్. డిస్ట్రిక్టు, సి. పి. వీరు వ్రాసి నది మీ కస్తూరిమాత్రలు, అన్ని జ్వరములకూ దగ్ధము, నిశ్చక్తిని, దివ్యోష్ణముగా వున్నది. గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంప కోరినాను.
  6. మ. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఎన్టీఆర్ ఆఫీసు కడపూరు, తిరుచినాపల్లి వీరు వ్రాసినది. ఇతర జ్వరములవలన గుణముకాని అనేకరోగములు తమరి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలవలన గుణమైయుండుట వలన మరియు 12 సీసాలను పంప కోరుతున్నాను.
  7. మ. ఎ.కె. ఎ.కె. సోమ ఎమ్. ఎ. ఇ. ఎ. సి. ఎ.కె. ఆఫీసులో అస్సాం 8-8-24 లేదన వ్రాసి వ్రాసినది: కస్తూరిమాత్రలను పువ్వుయించి చూచినదానిలో పత్రికలలో ప్రకటించియుండు మేరకు అన్ని గణములు గమనియుండుటవలన ఇంకను 12 సీసాలను యిప్పించ కోరుతున్నాను.
  8. మ. అయ్యోగ్యప్రసాద్ డిపార్టీ పోలీస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ మురవార జబ్బుల్ పూరునుండి వ్రాసినది: - వెనుకటివర్సరము నందు తనరుబుపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా మేలుచేసినవి. ఇప్పుడు మరల 25 సీసాలను బంపుము.
- 250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర రు 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. పొట్టుఖర్చుతో 6 సీసాలకు రు 1-8-0. 12 సీసాలకు రు 2-18-0. 25 సీసాలకు రు 5-8-0 సీసా 1 కి 4 అణాలవొప్పన అన్ని దుకాణములందు దొరకును.
- (2) థి. సీతారాఘవ వైద్యశాలా, మైసూరు.

301

జలహితము, కరముల లలహితము

రక్త హారి

మెదలన వాటి.

Deschiens' syrup

1228

శిరఃకుంఠము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, విద్యుత్ శక్తియు, 20,000 కే వర్ణముల వర్ణవిభిన్నమును, దిస్ట్రిక్టు, పాప

To be had of a Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway Madras.

సరసమైన గృహము

కాళిబుడ్లు, కార్కులూ, మైనము. కాన్ సల్పు, మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా దొరకు సలము 2635

S. Guruswamy Nadar
83 Poonamalle High Road
Periamet, P. T. Madras.

మదనవిలాసము

నిక్కాకలేతిగాని, యితరకావ్యములవలనగాని కలిగిన కుష్మణమును తగ్గించి కిక్కిరము గట్టిపరచి సంపాదకులమును గడిగించు తియ్యగిరిసాయము. 4 బోర్డుల సీసా 1 కి రేపాలా ప్యాకింగుతో రు 8-8-0. 2460

మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

ప్రైన్ యింకు

ఫౌక్ బెక్ పేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు ప్రైన్ యింకును వాడుదు. ప్రతివోటను దొరకును. వివరముల కిట్లు వ్రాయుడు. 2478

ప్రైన్ యింకు వర్క్సు, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

గాంధీ జ్యోతిషులు

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును సూరించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 ప్రతి ప్రశ్నకు రు 0-4-0 సోలి ఫలము మాపవారిగ వ్రాయ 2-0-0 ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిషుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వకముగ వినుతింపుచున్నాము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

అస్సాముశాసనసభ

ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికార కదనము, గోరుట

శిర్యానము అమాయకము

(అసాసియేటెడు ప్రెసు)

డిలాంగు, ఫిబ్రవరి 26:— (ప్రాథమిక విద్య కారకు సంవత్సరము నకదనము గల రు 5 ల కు లయల గ్రాంటు చేయవలసినదని స్వరాజ్యవాదియగు ధర్మోగాను ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఆమోదించు ప్రయత్నముగల అజ్ఞావాంధకారముకల బాపులకు యీ గ్రాంటు చేయుట ఆవశ్యకమని ప్రతిపాదకులై స్క్రిములు, వ్యవసాయాభివృద్ధి సహకారసంఘటయందు ప్రభుత్వము నకు చితుక్రియమైనది. ఏలయన ప్రజలు అజ్ఞానముండుటచే వానిని కొనసాగించుట దుర్బుద్ధివ్వారు. కాని ప్రజల ప్రతినిధులు కావలయును. గవర్నమెంటే ప్రతినిధియమమనదని ప్రజలు వ్వారు. ప్రజల కోరికను చెల్లించవలసినదని సగోరను.

మంత్రిప్రత్యుత్తరము

1911 మొదలు 1921 సంవత్సరమువరకును కోటిరూ. ప్రాథమిక విద్యకారకు దొరకనముచెప్పించెననియు, ఫలిత నిరాశ కలిగించుచున్నదనియు, నిర్బంధ విద్యయే అజ్ఞాదాలింకుటకు దివ్యోష్ణముననియు మంత్రిసాదులూగారు తరమిచ్చిరి. సిల్లెటు అస్సామునందుండుట అనుమానున్నదనియు, అందుములయన రు 5 లకు ప్రాథమిక కారకు గోరుట వివేకమరనా గాదాయని సందేహించుననియు మంత్రి నడిచెను. ఇంతవరకును ఆగిరి. మరియు రమనరకును ప్రజలు ఓపిక వట్టివీయును. అప్పటికి మక విద్యాచట్టము నిర్దిష్టపడును. అని విద్యాయంత్రము

మైసూరు శాసనసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

శాసనసభ బెంగళూరులో 23 వ లేదన దివాను గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. బెంగళూరు పాలిటీనిగూర్చి చర్చింప సభాకార్యక్రమము నిలుపువలెనని బి. ఎల్. బయ్యన్నగారు ప్రతిపాదించ వీలులేకను. తగినంతమంది బలవరతులకు లేరు. చాలవినయము ర్చింపబడినది. ప్రభుత్వపుబిల్లులు సెలవు కమిటీలకు బహుబడెను.

రెండవరోజు 12 గం|| సమావేశమయ్యెను. సప్లిమె గ్రాంటులు ప్రతిపాదించబడెను. ఋణవివృత్తిగూర్చి 39761 గ్రాంటు తగ్గించవలెనని అభ్యాసుఖానుగారు ప్రదిందిరి. దివానుద్దీన్ ముగ చక్కటిగ్గను. దివానుగారు సనము చెప్పగ ఉపసంహరించుకొనబడెను. ప్రధాన నమూనాగారి తీర్మానము 2000 నుండి 2500కు పెంచుచి అభ్యంతరము నూచింపబడెను. తీర్మానమారి. ప్రత్యేకార్హతి ను బట్టి యిచ్చి దివానుగారు చెప్పిరి. ఆగిగరు మూమృదీయ విద్యాలయ: రూ 10,000 విరాళమునకు కొందరభ్యంతరము చెప్పిరి. డా|| లీలుగారు హిందూమతామృదీయసభ్యుల కదిగియమని చెప్పుటచే నంగీకరించబడెను. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులని అంగీకరించబడెను.

దివాను

ఎ. ఆర్. బెనర్జీగారి తదనంతరము ఏప్రిలు 1 వ నుండి రాజుగారి అంతరంగిక కార్యదర్శి మిష్టాగారు దినియమింపబడుదని వనంతిక నున్నది.

వైద్యపరిశోధనము

లందు కృషిసల్పు. స్త్రీపురుషులకు శీతముల క్రింద వల ఎవరో చేసిన గుప్తదానము 50000 పానుల ముద్రి వినియోగించెనరు. స్త్రీపురుషులు పరిశోధనయందు ఆసగనిచేయు అవకాశమును గలగజేయుట కిట్లు చేసెదరట.

కృష్ణానామే తై న

ఆంధ్ర పా స్తు

ధర రు 1-8-0

కువమ్ పాస్టులు. మేలైనవి "ధర్యు" చేరు చేయబడినది. అలుమినియం మొన, (లదు.

పైన్టుపైజ్ ధర రు 1-8-0.

క్వార్టర్లపైజ్ ధర రు 2-12-0.

మరల చక్కచేసుకొని కట్టపడ నవనరము ప్రాతది త్రోసివేసి మరల చక్కచేసుకొనుట శ్రమమునందు శ్రమముమాత్రము ఖర్చుచేసి వృత్తదాసిని కొనుడు. 1299

SPENCER'S ADRAS & BRANCHES.

సుర్యే దాపధ రత్నా కరమ్

సర్వ ఆత్మద్యుత గ్రంథము రు 3-0-0 వజ్రరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1. కృష్ణపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046 కృష్ణపాద అండు సీనియర్ డాక్టరు. బెనారస్.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

గృహ అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రు బిడ్డలు ఆడదగిన సామానులు మొదల గృహిణివారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. గా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి రు 7 నుంచి 10 వరకు రు. దాక్షిణ్యం 1-3. అలాలు 8 నుంచి రు 12 పూసలుపున్న కంటి 1-3 అలా

S. U. N. & CO. BENARES CITY

ది రు 10 లు గౌరీకంకరపూస 1-3 రు 3 1/2 నుంచి 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-3 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-3 రు 7 1 లు పట్టు పంచెలు మూ 8 10, 12, 1-3 రు 14 5 లు బెంగళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 18 మూర నుంచి రకం రు 85 నుంచి రు 150 వరకు. మూర బనారస్ చీర 1-3 రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటువంటి పెట్టెలు 1-8-0 మర్రాకం 2-8 అన్నిటికీ మెరలి రు 5-0-0 పూసలైన సామానులకు మాకేలూరు ఉచితము. యు.నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

శిశిర్గము, అందుచే గలుగు

రముల బలహీనత మొదలగు విభిన్న ఆమోఘమైన నివారిణి

యూర్యేద ఔషధమునందు గుణముగలదను విషయము, క్రియమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జనుప్రదమైన ముండి, నాకు నమ్మక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే ఈ ఔషధము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధ మెరిసి. ప్రస్తుతము మద్రాసు, కన్యామల, అల్పరూపు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగ చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా ములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము ఆమోఘ మున్నది. 8117

ఎస్. కె. కృష్ణయ్యాచేంద్ర వేట, మద్రాసు } ఎస్. కె. కృష్ణయ్యాచేంద్ర కుమారరాజు ఆఫ్ వెంకటగిరి. 2-26

శిశిర్గరక్షణ తైలము: నల్లసోమంతిలాలచే తయారు చేయబడినది. దీర్ఘ కాలముగానుండు తలనొప్పిలను, తలబొట్టును, కర్మాణి, కంటిలో నీరుకాలులు వీనిని మొదలంటు పోగొట్టుట కిదియే మంచిమందు. 24 రులముల తైలము రు 2-0-0 1121 వక్సర్లకు కంపెనీ 1, అలంగాత్తాపిళ్ళిది తిరువల్లిక్కోటిమద్రాస్.

బొంబాయి శాసనసభ

బేక్ బేరిక్ మేషను స్క్రీము

అడ్జర్న్ మెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించ వలనుపడదనుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 26:—శాసనసభయందు ప్రశ్నలకు సమాధాన మియ్యబడినదివఱకు, అత్యావశ్యకముగ ఒక విషయమును, అనగా బేక్ బేరిక్ మేషను స్క్రీమును విచారించుటకు నియమింపబడిన కమిటీయొక్క రెండవ తాత్కాలిక నివేదికను విచారించుటకు, కె. ఎఫ్. నారిమెన్ గారు ఏడవ ప్రాండింగు ఆర్డరు 1 వ నిబంధన క్రింద తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు నెలపు నీయమలైనవి గోరెను.

ఏవిషయమై చర్చింపవలయునని సభ్యుడు. గోరుచున్నాడో అవిషయముపై నిదివరకే బాగుగ చర్చ జరిగినదని చెప్పి, అధ్యక్షుడు సర్ యిబ్రహీం రహిమాతులాగారు నారిమెన్ గారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించ నీయనిరాక రించెను. గ్రాంటుల కోరకు దొరతనము దివారుంటేయునప్పుడు విషయముపై మరికొంత చర్చ జరుప అవకాశము గలదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

స్టాంపు ఆక్రమణ వరణ చట్టము 1922వ సంవత్సరముయొక్క యిండియన్ స్టాంపు ఆక్రమణ సవరణ గావింపుటకు దొరతనము తయారుచేసిన చట్టమును ఆర్థిక సభ్యుడు ప్రవేశపెట్టెను. గతవాల్సన్ సభ్యుల అనుభవమును సవరణ చేయబడిన స్టాంపు ఫీజుల పరిమాణమును ఖాయముచేయవలసినదని చెప్పినదియు, ఆక్రమణ యిండియన్ గావింపబడిన నిబంధన ప్రకారముగ, ఫీజుల పరిమాణమును తగ్గింపకుండ కొనసాగింప నిర్ణయింపబడినదియు, అందుమాలమున దెంగాలు, మదరాసు, పంజాబు రాష్ట్రములందు గల ఆక్రమణ ప్రకారము బొంబాయి ఆక్రమణ అమలునందు నుంచబడుననియు ఆర్థిక సభ్యుడు నుడివెను.

ప్రభుమందు చట్టమును ఆర్థిక సభ్యుడు సభ్యులకు వినిపించుచు, శాసన సభ చట్టమును ప్రతిపాదించునని తాను ఎరుంగక పోలేదని చెప్పెను. ఇండియా ప్రభుత్వము సహాయము చేయుటకు నిర్బంధింపబడుటకు బొంబాయి రాజధాని యందు ఆర్థికముగ పన్నులు వసూలు చేయరాదని గొందరు చెప్పుచున్నారు. రాజ్యాంగమును భగ్గుచు చేయుటకు శాసన సభలో ప్రవేశించిన వారి కి వాదము పార్లమెంటుముగ నుండును.

చట్టముపై రెండుగంటలు చర్చ జరిగెను. ప్రభుత్వవిధానము తీవ్రముగ విమర్శింపబడెను. పన్ను విచారణ సంఘము స్టాంపు ఫీజులను తగ్గించవలసినదని సిఫార్సు గావించెనుగాన చట్టము నిర్మింప యత్నముల విరమింపవలసినదని డా॥ పరజి పాయిగారు చెప్పిరి.

వాల్సన్ సంవత్సరములందు గల స్టాంపు డ్యూటీ స్కేలును తగ్గింపకుండుటకు చట్టము గావింప ప్రభుత్వము గోరుచున్నదిగాన, పన్ను విచారణ సంఘ సిఫార్సులకు విరోధముగ లేదనియు ఆర్థికమంత్రి నుడివెను.

తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. ప్రభుత్వతీర్మానమునకు అనుకూలముగ 45ను, ప్రతికూలముగ 40 వోట్లును వచ్చెను. తదనంతరము రెండవసారి ఆర్థికమంత్రి చట్టము శాసనసభయందు జనువలయునని తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను.

రెండుమాసముల వరకును చట్టముపై విచారణ గావించుట ఆశుచేయవలసినదనియు, చట్టముపై ప్రజాప్రాయము స్పష్టముగ లేంట్టు గడువు ఆమాత్రముండవలయు ననియు, భోపల్ కారుగారు సవరణ ప్రతిపాదించెను.

సవరణపై సరసముగ చర్చ జరిగెను. కొని సవరణకు, అనుకూలముగ 87, ప్రతికూలముగ 43 ను వోట్లు చేయబడుటచే భోపల్ కారుగారి సవరణ ఓడిపోయెను. అంతటితో శాసనసభ నిర్వివేచనబడెను.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పండితి, మేహము, నిక్కొక్కని స్వత్వము శుక్ల నక్షత్రము, అతిమూత్రము మొ॥ వాటిని హరించి బలమును, వీర్య వృద్ధిని, సంసార పోష్యమును, సంతోషప్రాప్తిని గలిగించును, 2 డబ్బీలు చొప్పున. 8861 (4) 20 రు. డబ్బీలు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0. టి. కె. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెరీదేవి, (నెల్లూరు

హిందీని పే. ధింపబడలేదు

హిందీ ప్రచారక సమితి కార్యదర్శి హరిహరశర్మగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

17 వ తేదీ హిందూ పత్రికలో హిందీని నిషేధించుటను గూర్చి ప్రకటింపబడిన వ్యాసము అప్పట్ను గమనింప, అది నాము ఆంగ్ల దేశములో నొక్క ప్రాథమిక విద్యాలయమునందే యని ఆమరునాడే తెలియవచ్చెను. పాఠశాలలలో హిందీభాష నిషేధించుచు ప్రభుత్వ ఉత్తరువు గలదని యింకను కొందరు పాఠశాలలు పడుచు నిజము ప్రకటింప వలసినదిగ మమ్మ గోరిరి.

పాఠశాలలో హిందీభాష నిషేధింపబడలేదని మేము రూఢిగ తెలిసికొంటిమి. విశ్వవిద్యాలయమువారు హిందీ నొక విచ్చిక విషయముగ నిర్ణయించి, పత నీయ గ్రంథములుగూడ నూచించియుంటుండే, అట్లెన్నడు జరుగ నేరదు. వచ్చే యేడు హిందీ భాషలో కొందరు విద్యార్థుల మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు హాజరుగా నున్నారని తెలుపుటకు సంతసమునున్నది.

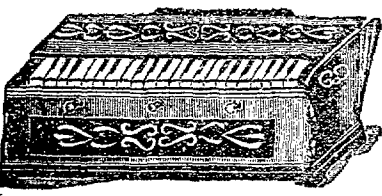
జరిగినదేమని కొందరు హిందీ అభిమానులు తమ మునిసి పాలిటీ ప్రాథమిక పాఠశాలలో హిందీ నిర్బంధము చేసిరి. ఆ జిల్లా విద్యాధికారి కది యిష్టములేక తనకిి జేయునపుడు డైరీలో వ్రాసుకొనెను. అదియే హిందూ పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. ప్రభుత్వమువారిదిగాంచి పతరు విద్యాలయమువారు ప్రాథమిక విద్యార్థులకే హిందీ నిర్బంధము జేయ పట్టుబట్టినచో ఆ పాఠశాలను రికన్స్ట్రూ చేయరాదని జిల్లా విద్యాసంఘమునకు సలహా జేసిరి. మునిసిపాలిటీవారు హిందీ తొలగింపవలసినదెను. హిందీభాషను చిన్న పిల్లలకు నిర్బంధముగ జెప్పవలెనని మేము అనలేదు. ప్రాథమిక పాఠశాలలో ప్రారంభింపనే రాదు.

మెట్రిక్యులేషను, ఇంటరు పరీక్షలకువలెనే స్కూలు వైసులు తరగతిలోగూడ హిందీభాషను విచ్చికముగ నేర్పు భావగ నిర్ణయింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరెదము. స్కూలు వైసులులో హిందీ ప్రవేశము లేనిది ఇంటరులో భాషాజ్ఞానము అభివృద్ధిపొందదు. ప్రభుత్వమువారు దయాతో పరిశీలించి తన యేర్పాటులు జేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీ జీ వ యా త్ర

కవితిలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రణీతము ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు పద్మకావ్యము. గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయ ద్విగ్రంథముల గల సారము పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును. నల రు 2-8-0. పాష్టేః ప్రత్యేకము. వలయువారు ఈక్రింది చిరునామా వ్రాసాయవలయును. పం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలంగ త్రస్టిల్ల వీధి, 2662 ట్రీ ప్లీ కే ను, మద్రాసు.

"లక్ష్మి-మోహన్ ప్లంట్"

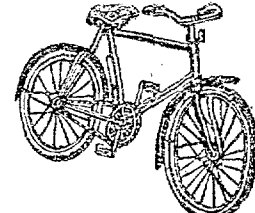

సింగిల్ రీ డు, పారిసు ది రు 32, జర్నలిస్ట్ రు 22 డబ్బీ రీ డు, పారిసు ది రు 55, జర్నలిస్ట్ రు 85 100 కి రు

25 చొప్పున అడ్వాన్సుగా పంపవలెను. 1926 సెల్లరం క్యాటలాగుకు వ్రాసిన పంపబడును.

3 Ramachandra Ghase Lane P. O. Beadon Street, Calcutta

Our Special Cycles. "Barton on Humber"

Rs. 85. Rs. 85.

Sole Agents for Madras Presidency. MANILAL NEMCHAND & Co, 2634 7. B. Broadway G. T. MADRAS.

బంశాసనసభ

బడ్జెటు స్టేటుమెంటు

సర్ విలియం కీల్ గారి ఉపన్యాసము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

రంగూను, ఫిబ్రవరి 28:—బంశాసనసభయొక్క బడ్జెటు సమావేశము సర్ రాబర్ట్ కెల్లెగారి అధ్యక్షత క్రింద సేడు ప్రారంభమయ్యెను.

సంగ్రహ సూతనసభ్యులు ప్రమాణముల దీక్షింప బిడప, గౌరవనీయుడగు ఆర్థికసభ్యుడు బడ్జెటు సభయందు ప్రవేశపెట్టెను. హాలు సంవత్సరాంతమునకు మదింపు వేమబసిన ప్రకారము రూ 88,13,000 లకు బడులు రూ 2,82,50,000 నిల్వయున్నట్లు తేలెను అధికముగ సామ్యునిల్వయగుటకు పెక్కుకారణములు గలవు. హాలు సంవత్సర ప్రారంభముందు అనుకొనినంతటికంటె నిల్వ 79 1/2 లక్షలు అధికమయ్యెను. 1924-25 సంవత్సరపు ఎస్టీ మేటులకుంట్టె ఆదాయము అధికముగ చేకూరెను. సంవత్సరము ముఖ్యముగ వ్యవసాయమున కనుకలముగ నుండెను. అనుకొనినంతటికంటె వ్యయము తక్కి పోయెను. హాలు సంవత్సరముందు 1924-1925 సంవత్సరముందు వలెనే ఆదాయము హెచ్చుననియు, వ్యయము తగ్గుననియు లెక్కలవలన ఊహించవచ్చును. హాలు సంవత్సరముందు 64 లక్షలు యిండియా ప్రభుత్వకట్టము చెల్లించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రత్యేకించెను. కాని రూ 19,65,000 లు యిండియా దొరతనము కట్టమునుండి తగ్గించెను. కాబట్టి 1926-1927 వ ఆర్థికవత్సరము హాలు సంవత్సరపు ప్రారంభనిల్వకంటె అధికనిల్వతో ప్రారంభమగునని యెంచవచ్చును.

ఆయవ్యయములు

రాబోవు సంవత్సరముందు రూ 10,85,31,000 లు ఆదాయము వచ్చునని మదింపు వేయబడెను. అనగా 1924-1925 సంవత్సరములో వచ్చిన మొత్తము కంటె రూ 1629000 లు తక్కువ యని తేలుచున్నది. లాంసురీవిమ్యూ యీ తక్కువకు కారణము. మామూలుగ యీ అంతము క్రింద ఎంతవస్తువనూలు అనునో అంతకంటె అధికముగ వసూలునని అంచనావేయుట సురక్షితముగ నుండదు. 1926-1927 లో రూ 9856,6000 లు వెచ్చింపబడునని మదింపు వేయబడెను. కాబట్టి వ్యయము కంటె ఆదాయము రూ 496,5000 లు అధికముగ నున్నది. అయి నప్పటికిని రూ 2038 2000 లు వెచ్చించిరొద్దు, భవనములు, యిరర పట్టణ పక్కలు నిర్మించుటకును యిందుకొరకగు వ్యయము రాష్ట్రీయ సామ్యునిల్వ నుండి వెచ్చించుటకును తలంచుచున్నాము. 1926-27 లో రూ 128867000 లు మొత్తము మీద వ్యయమగునని తేలుచున్నది. కాపిటలు ఖర్చునకు పెట్టుపడి పెట్టుటలనను బుగాము క్రింద ఖర్చులనను 1926-1927 సంవత్సరాంతముందు రూ 6141000 లు నిల్వ యుండును.

బుంబు పద్దుక్రింద రూ 6500000 లు రంగూను పోర్టుట్టునకు బనులు యాయబడును. పోర్టు అభివృద్ధి గావించుట కీధనము ఖర్చు చేయబడును.

బడ్జెటు సభయందు ప్రవేశపెట్టబడిన పిదప సామవారము వరకును సభ నిల్వవేయబడెను.

సర్ విలియం కీల్ గారి ప్రసంగము

బంశాసనసభయందు బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టుదు అధిక సభ్యుడు సర్ విలియం కీల్ గారు 70 నిమిషములు ఉపన్యసించెను. సూతన సీటిపొరుగు సౌకర్యముల కొరకు 14 1/2 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడెననియు, 200,0000 రూపాయలు హోంమెంబరు వెచ్చించుననియు యీ మొత్తమునండి పోలీసు కాఖ. కొరకు రూ 245000 లను, సివిలు పర్సన్ల క్రింద కోర్టులు కేటలు కట్టుటకు రూ 1641000 లు వెచ్చింపబడుననియు ఆర్థిక సభ్యుడు చెప్పెను. మంత్రిని ఫరిహాలింపబడు ఆటవికాఖ నిమిత్తము రూ 821000 లు ఖర్చు పెట్టుట కేంట్లు చేయబడెననియు సర్ విలియం చెప్పించెను. ఆదాయము ప్రక్కను జను జూపుటకు అలబు కా ఖానుంత్రి పరిపాలన నుండి ఎక్సైజు కా ఖిద్యాకాఖ మంత్రిపరిపాలనలోకి మార్చబడెను. విద్యాకాఖ క్రింద రూ 426000 లు వెచ్చింపబడునని యిండి సూతనముగ ప్రజాప్రతినిధుల పార్లమెంట్ నొందవలయు.

నియు, విశ్వవిద్యాలయ భవనవిద్యార్థులను యాయదలచిన రూ 1200000 లు అందు తేరతననియు ఆర్థికసభ్యుడు వివరించెను. ప్రజాప్రతినిధులు వోటుచేయ నవసరము లేకుండ వెచ్చింపబడు రివిన్యూఖర్చు మొత్తముమీద రూ 10529000 లు రాష్ట్రముందు వెచ్చింపబడు రివిన్యూమొత్తములో నూటికి యిది 10 1/2 వంతు తేలును. రివిన్యూక్రిందను కాపిటలు ఖర్చుక్రిందను వెరసి రూ 11729000 లు వెచ్చింపబడును. 1924-25 సంవత్సరములో వెచ్చించిన మొత్తముకంటె యిది పెండురెట్లు హెచ్చుగ నున్నది. ఈ మొత్తము ఖర్చు అధికముగ నున్నను విద్యక్రింద రాష్ట్రములలో వెచ్చింపబడు మొత్తముందు చేరలేదు. ఏలన, సివిలు పర్సన్లక్రింద భవనములను గాపాడుటకు వెచ్చించుట కేర్పాటుచేయబడిన రూ 60000 లు గాక సూతన విద్యాభవన నిర్మాణములకొరకు 8 1/2 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడెను. దేశీయభాషగ రపు 250 ప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించుటకు రూ 207000 ను, పాఠశాలల తణిఖీచేయు ప్ర్యే ఉవ్యోగలకొరకు అదనముగ రూ 49,000 లును ప్రత్యేకింపబడెను. విద్యాభివేతనముల నిమిత్తము రూ 52000 లు బడ్జెటు చేయబడెను. 1924-1925 లో విద్యక్రింద వెచ్చింపబడిన మొత్తము 78 1/2 లక్షలు. సంస్కరింపబడిన ప్రభుత్వముం దది ప్రధమ ఆర్థికవత్సరము. అంత వేగము విద్యనిమిత్తము ధనమధికముగ వెచ్చించుటచే సంస్కరణములు లాభకరమని అంగీకరింపవలసి యున్నదని సర్ విలియం కోట్ బల్లెను. కొన్నికాఖలక్రింద ఖర్చు తగ్గింపనియెడల యింత సామ్యు విద్యకొర కొనంగుట సాధ్యమయ్యెడిదికాదు.

వైద్యముక్రింద యీ సంవత్సరము రూ 5090000 లు ఖర్చుచేయబడును. సూతనముగ వెచ్చింపబడు రూ 785000 లు వై మొత్తములో చేరెను. మాండలి ఆసుపత్రి భవనముకొరకు రూ 477000 లును, డిప్రీను ప్రమాతి ఆసుపత్రికొరకు రూ 140000 లు వెచ్చింపబడును. పట్టణ ఆరోగ్యముక్రింద రాబోవు సంవత్సరములో రూ 2887000 లు ప్రత్యేకింపబడెను. 1924-1925 సంవత్సరములో యీ కాఖకొరకైన వ్యయముకంటె యీ సంవత్సరము మాడురెట్లు అధిక వ్యయము చేయబడును.

బడ్జెటు ఆర్థిక కమిటీయెదుట పెట్టబడెననియు, యేమొత్తమును మార్చవలయునని కమిటీ సూచించలేదనియు, కాంసిలు నందు బడ్జెటు విమర్శించుటకు పెక్కుసభ్యులు పరిశీలించుచుండిరియు ఆర్థికకమిటీ బడ్జెటు తయారు చేయుట యందు జూపిన వోడ్పాటును గురించి ఆర్థికసభ్యుడు వివరించెను. రాబోవు సంవత్సరముందు బడ్జెటు ఆర్థిక కమిటీ ముందు పెట్టుట లాభమాయని సర్ విలియంగారు అలోచించుచున్నారు. కాని గత 12 మాసములలో కమిటీ గావించిన పనికి ఆర్థిక సభ్యుడు గుర్తించెను.

గ్రాంట్లు దిహించుట నిమిత్త మిదివర కైదు దినములు చాలుచుండెడివి. గతవత్సరములందు ప్రతిపాదించబడు తీర్మానముల కంటె యీ సంవత్సరముందు పంపబడుచున్న తీర్మానములు హెచ్చినట్లుగ, బడ్జెటుపై సవరణలు అధికమైనయెడల, నిబంధనల ప్రకారము ప్రత్యేకింపబడిన ఎనిమిది దినములును బడ్జెటు చర్చ తీసికొనును. కాని ఎగిమిదిదినములును బడ్జెటుపై చర్చించుటకీయబడవని ఆర్థికమంత్రి ముందుగ సభ్యులకు చెప్పెను.

రోడ్లపన్ను

నిరుడు మార్చి ఆఖరుకు 18000000 పానులు. ఆర్థికసంవత్సరములో ఆదాయము 16000000 పానులు. ఇందులో మోటారుబండ్ల పన్నులక్రింద 15500000 పానులు వచ్చెను. ఖర్చులు 8800000. పనిలేనిచోట్ల పనిచేయుచుటకును మొదటి తరగతి రోడ్లను వంతెనలను ఇతర పనులకును 5250000, 2500000 పానులు అయ్యెను.

బీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జేసినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో, గాని వీర్యము స్థితితమగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసత్వమును తొలగించి యౌవనమును గను. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులుగ జేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును 20 మాత్రలు సీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు. ఆర్య వైద్యాశ్రమం, 1159-1027 13, శైరాగమతంబిధి, మద్రా.

గుడివాడ తాలూకా

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

గుడివాడతాలూకాబోర్డు కక్షలకు లోనయి యిదివరలో ప్రభుత్వమువారిచే తీసివేయబడినసంగతి యెల్ల రకును విదితమే. ఈకొత్తయెన్నికలలో అడుసుమిల్లి వారి పార్టీవారు ఆరుగురు, లింగంవారి పార్టీవారు ఇరువురును స్వరాజ్యవాదులు అయిదుగురును జయము పొందిరి.

సామినేపలలో నలుగురు లింగంవారి పార్టీ వచ్చినవలన అందువలన లింగంవారు ఆరుగురును అడుసుమిల్లి వారు 6 గురును స్వరాజ్యవాదులు అయిదుగురును ఆరుగురు. ఈ సందర్భములో లింగంవారిలోనుంచికాని అడుసుమిల్లి వారిలోనుంచికాని స్వరాజ్యవాదుల సహాయము లేనిది యొక వరు ను ఆధ్యక్ష స్థానము క్రమింప జాలరు. ప్రత్యేక కక్ష ప్రధానముగాగల యేపార్టీకిగాని స్వరాజ్యవాదులు సహాయము చేయుట నీతివిరుద్ధము. కాబట్టి ఈసందర్భములో ఏకక్షుకు సంబంధించని యొగ్యులైన స్వరాజ్యవాది నొకరిని అధ్యక్షునిగా నిలుపజేసినయెడల ఇరుకక్షల వాదునుగూడ వారికి సహాయముచేయు నవకాశము కలదని ప్రస్తుతము ఎన్నుకొనబడిన మెంర్లవలనను తాలూకాలోని యితర పెద్దమనుష్యులవలనను కాయచ్చుచున్నది. అంతేయే కాని దూరదృష్టిరహితము నెవరినో ఒకరిని అధ్యక్షుని జేసినవో మరల కక్షల కాక మనము స్థానికసంస్థను సరిగా పరిపాలించుకొన జాలని అసభ్యులమని మఱల నొకసారి ప్రభుత్వమువారి అపనిందకు పాగమయ్యెదము.

ఈఎన్నికలలో జయముపొందిన స్వరాజ్యవాదులు అందుగురు.

- (1) నందివాడ రాజగోపాలంగారు
(2) చలసాని ఆంజనేయులుగారు
(3) కాజు వెంకటరామయ్యగారు
(4) పోలవరపు నాగేశ్వరరావుగారు
(5) కొల్లిపర సూరయ్యగారు

కొల్లిపర సూరయ్యచౌదరిగారు మొదటిమండియు జాతీయవాది. ఖద్దరు దీక్షగా ధరించెదరు. జాతీయోద్యమములకు కేవలచనలేక ధనసహాయము చేయువారు. అధ్యక్షునకు కావలసి, అంగభాషాజ్ఞానము కలదు. ఇరుకక్షలవారును వీరు యొగ్యులని యెప్పుకొనెదరు. కాబట్టి కాంగ్రెసువారు వీరు అధ్యక్ష స్థానమునకు అభ్యర్థిగా జేసి, తాలూకాబోర్డులోని కక్షలను కాళ్ళెత్తుగా నిర్మూలించి, గుడివాడ తాలూకాలో కాంతి స్థాపనజేసి కృతకృత్యులయ్యెదరని నమ్ముచున్నాము.

(ఒకవిలేఖరి)

ఆంధ్ర ఖాదీవర్తకులకు మనవి

మార్చి 10 వ తేదీనుండి డిల్లీలో అగర్వాలా మహాసభ జరుగును. దానితో పాటు ఖద్దరు ప్రదర్శనము చేయుదురు. ఉత్తమమైన, రాటపుమాలను, ఖద్దరు వస్త్రములును, అచ్చట ప్రదర్శింప జూతుమాలను గలవారికి ఆ సభావ్యవసంఘము వారు అవకాశమిచ్చెదరు. ఆంధ్రులను ప్రోత్సహింపరచి, పంపమని, వారు కోరియున్నారు. వస్తువులను టపాద్వారా పంపవచ్చును. లేదా స్వయముగా తీసికొనిపోవచ్చును. ఖద్దరు వర్తకులు డిల్లీప్రదర్శనమునకు సహాయ మొనర్చుకోరెదను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

ఆంధ్రఖద్దరు బ్యాంకు సభ 7 వ తేదిన జరుగును. బెజవాడలో జరుగబోవు సభ యీనెల 7 వ తేదిన జరగును. శనివారపు పత్రికలో అచ్చు పొరబాటుండుటచే, ఈ సంగతి మరల తెలుపబడినది.

తాంబూలము (చక్కని నవల) మె 0-6-0 కమలిని గ్రంథకర్త్రీయగు వేమూరు ఆండాల్మర్మగారిచే రచింపబడినది 2080 ఇయ్యది దొరకునలము ఎ. కణ్ణన్ శెట్టి అడ్డ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

ఆంధ్రుల భావ్యత్వము

సరళురామ పాత్రోగారి ప్రసంగము

రాజధాని కళాశాల ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజ పార్టీ కోర్కెవము

చెన్నైలో రాజధాని కళాశాల ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజముయొక్క సాంఘికతత్వమునందు సభ కార్యక్రమములను విద్యార్థి మంత్రి సర్ ఆర్.ఎం. సరళురామ పాత్రోగారు, ఆంధ్రులను, ఆంధ్రాభ్యుదయమును గూర్చియు, ఆంధ్రుల కృషినిగూర్చియు, ఆంధ్రమునందే నుపన్వసించిరి. సభకు పెక్కుండు విద్యార్థులును కళాశాల పట్టములును విచ్చేసిరి. శ్రీ ప్రాథేనర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, ఏ. వి. నరసింహం వంతులు, వి. పి.టెలు, గోపాల సుబ్రహ్మణ్య, విశ్వనాథశర్మ మున్నగు వారలు సభకేరెంచిన ప్రముఖులలో గలరు. సభ్యుల కుపాహారము లాసంగినపిద ఆధ్యక్షులు లుపన్వసించిరి.

అధ్యక్షులు

సర్. ఏ. కె. పాత్రోగారు ప్రసంగమును ఉపన్వసించుచు ఆంధ్రులను గూర్చి కేరె కిని, ఆత్మశాస్త్రాచార్యులను వివరించిరి. ఆంధ్రులయొక్క చరిత్రను తీర్చుకొనిపట్టి పఠనము ఆంధ్రుల గౌరవమును పెంచుటయు, ఆంధ్రుల కోరికలన్నియు సఫలముగా చేయుటయు ప్రయత్నములను చేయవలెనని ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమును గూర్చి సర్వాభ్యుదయికి తోడ్పడి ఆంధ్రతేజస్సును ఆంధ్రుల పరిపూర్ణ వికాసమును విస్తరింపజేయును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మండ్రుల కట్టి పురోభివృద్ధి నూచకమనిరి.

ఆంధ్రులు పరిపాలనా విషయములందు తదితరులలో సమానమున కట్టి సామర్థ్యములు గలవారుగారనియు, మంద ముతులనియు పూర్వము తలంపబడుచుండెను. కాని ఇటీవల ఆంధ్రులు గావించిన కృషివలన అట్టి అభిప్రాయములు నశించినవి. తమ కార్యనిర్వహణకు తమ, కాశలమును, వైపుమును బ్రకటించి ఆంధ్రులు తమ వ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనగలిగిరి. పిదప మంత్రిగారు తాము చెప్పినట్లుగాను విద్యార్థిసమైక్య కాలముందు తమ మిత్రులతో గలసి ఆంధ్రోద్యమమునకు, ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికిని గావించిన కృషిని, "వృత్తాంతము"యను తెగనపత్రికను స్థాపించుటను గూర్చియు, ప్రభుత్వమువారి చర్యలు రాష్ట్రీయభేదము లంకురింపజేయువానిగ నెంచియు మానించుటయు వాదిగాగల విషయములను జేర్చినిరి. ఆంధ్రుల పురుషాభివృద్ధి గొప్ప స్వార్థత్యాగమును గావించి, సామాజిక అడతగనికృషి సలుపుచున్నారు. విద్యావిషయములో నేమి, తదితరకాశలందేమి వారిని విందుచున్నారో, అట్లు లుండియు వారు గావించు కృషియొక్క ఫలితముల ననుభవించు వారు ఆంధ్రభేదరే (నవ్య) పిదప గా! మంత్రిగారు విద్యార్థుల కుచితమున పాపు ప్రకముల నేర్పరుచుటయందలి యావశ్యకతనుగూర్చి మాటాడుచు ఉత్తమును గ్రంథములను వ్రాయవలసియు, తాము కొంత పండితులను గోరియుంటిమనియు, ఎటులైనను నీ కార్యమొకసంవత్సరములోనే నెరవేరజాలదనియు, మార్గము దనేక అటంకములు, కష్టములు గలుగుననియు, కాని అంత్యోత్తమున దైర్ఘ్యము చరింపనిరాదనియు బల్కిరి. తమకు సంపూర్ణమున నమ్మకము గలదనియు, ఉత్సాహముగూని, దైర్ఘ్యముగూని ఏమాత్రము కొరతపడియుండలేదనియు బల్కిరి.

1926 సం. ఏప్రిల్ మాసమునండి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము అమలుజరగబడునని పల్కిరి.

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము

"తమిళమండలములకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముకొరకై సర్ సి. కేంకర్ నాయకుగారు ప్లేటుకాన్సిలుసభలో తీర్మానము పాదించినట్లు వినియేయుదురు. ఇంతకు ముందెన్నియో సంవత్సరములనుండియు, భాషాప్రయుక్త సామ్రాజ్య ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మిడవలెనని ఆంధ్రుల తలంపానుండి యో అందోళన గావించుచుండిరగా! ఆంధ్ర మంత్రి లెగ్గును విషయమై విగులఅనుమానముగ ప్రభుత్వమువారికి తమయభిప్రాయముల చెప్పియుండిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము తర్వాతకా! దీనివకాశముగ గైకొని తమిళ సోదరులు ప్రభుత్వ వకాశమును తాము గైకొనవలసి ప్లేటుకాన్సిలులో తీర్మానము పాదించుచున్నారు. పిదప గా! మంత్రిగారు

గ్రాంథిక, వ్యావహారిక భాషావాదము

సుగూర్చి మాటాడుచు తామి రెండుపక్షములలో నేర ప్రత్యేకపక్షమునకు జేరినవారుగారనియు తెలుగుభాష న

య్యది అభివృద్ధి గావించి, విస్తరింపజేయునో, ఆంధ్రుల రాచకీయ, సాంఘిక, మత విషయములందలి కార్యనిర్వహణమున కేభాష తోడ్పడునో అదియే వాంఛనీయమని బల్కిరి. పిదప మంత్రిగారు దురభిమాన గ్రంథము గాక సర్వకర్తలను ఆంధ్రభాషను, విజ్ఞానము నభివృద్ధిజేయుటకై కేంద్రీకరింపవలె ననిరి.

తెలుగు పత్రికలను ప్రచురించి, తెలుగు వాఙ్మయమును కొంపొందించి ఆంధ్రదేశమందలి పట్టుములకు, పల్లెల మూలములకును, వ్యాపింపజేసి సామాన్యమునకెల్ల విద్యాప్రబోధము గావించవలెనని ఆంధ్రమహాజనుల గోరిరి. ఈ విషయములో "ఆంధ్ర" "కృష్ణ" మున్నగు వార్తాపత్రిక తలెత్తెయో అమూల్యమున నేవగాంచి యున్నది. అట్టిపత్రికల నింకను విరివిగ ప్రచురించి జ్ఞానదీపికను దేశమందంతట వెలుగ జేయవలెను. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమువారును అట్టికృషిని, నేవలను గావించి, ఆంధ్ర సోదరీమణులపట్ల తమధర్మమును నిర్వర్తించు కొందురని విశ్వసించుచున్నామని బల్కిరి.

పిదప కార్యదర్శి యస్. సంజీవరెడ్డిగారు సాంఘిక నివేదికను జదివిరి. సంవత్సరములో సమాజమువారు జేసిన సభలను మున్నగువానిని వివరించి భాషాభ్యుదయికి సమాజమెట్లు పాటుబడుచున్నదియు, ఎట్లు సకలభాషాభివృద్ధి గాంచుచున్నదియు చెప్పిరి. పిమ్మట చెన్నైలో ఆంధ్రనాటకసంఘ సభ్యులగు విజయ గోపాలరావుగారు మృదుమధుర మంజారీవసుతో గానము జేసి సభ్యుల సమ్మోహింపజేసిరి. వెంకట రంగయ్యగారి హాస్యనియముపై వాద్యము సభ్యుల కెంతయును దమోదరపజేసెను. జి. శ్రీనివాసయ్యగారు "నుమబాల"ను విమర్శించిరి. అనంతరము తెలుగు ఉపన్యాస వక్త్రస్వ పరిక్షయందు కృతార్థులైన కేంకరెడ్డి, యి. జగన్నాథాచార్యులు నిరువురు విద్యార్థులను ఆధ్యక్షులు బహుమతుల నొసంగిరి. శ్రీ. వి. వి. గోపాలకృష్ణరావుగారు తెలుగుభాష ప్రాశస్త్యము నగడించుచు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము భాషాభివృద్ధికి పాటుబడునటుల పద్యరూపమున ఆశీర్వాదించురు.

అధ్యక్షులు

సభను సుగంధము నిట్లు మాట్లాడిరి. "గ్రాంథికమైనను, వ్యావహారికమైనను పదునర కెయ్యది సుబోధకమునో అదియే ప్రధానము. రాజకీయ సాంఘికమత సంస్కరణముల కుపకరించు భాష ఎయ్యదియో అదియే గావలయును. శ్రీనివాసయ్యగారు జదివిన విమర్శన చాల బాగుగ నున్నది ఇట్టి విమర్శనలుగూడ పాత్రపు ప్రకములగ నేర్పరుపవలెను. గ్రంథములందలి విలువను బాగోగులను పరిశీలించక గ్రంథకర్త నేపీతుడుగాని లేక బంధువుగాని విసంకేతముచే నాతని పుస్తకముల వభిమానించి వానిని పరిక్ష పుస్తకములుగ నేర్పరుచుట కంటె దుర్మార్గుయందభోదు. భాషాభివృద్ధి జ్ఞానమును అభిమానమును పుట్టింపు గ్రంథము లీవమునందను జదివించనినో భాషాభిమానము సన్నగిల్లును. భాషపై విరక్తి బుట్టును. అందులకై మనోల్లాసము గలుగజేయు గ్రంథములను యస్. ఏ. వి. ఎ. తరగతుల కేర్పరుపవలెను. "పెక్కుమక్కు కమిటివారి పనికి నేను గూడ కొంత వరకు బాధ్యుడ నే. కాని ప్రతి విల్లర విషయమును స్వయముగ పరిశీలించుటకు సమయముగాని అవకాశముగాని లేదు. ఈ పని మరికొందరికి బుప్పగింపబడియున్నది.

ఇంతవరకు "ఆంధ్రుల" మని మన మెంతయో గర్వించుచున్నాము. దానినికముందు నిలుపుకొనవలసి యుండును. అన్నివిధముల కలిత్యరితముగ చాలమార్పులుగలుగుచున్నది. అకాశమందచ్చటచ్చట నుండు చిన్న చిన్న మేఘములను గాంచి నిరాశజెంద నవసరములేదు. ఒక్కొక్కతూరి నిరాశానూచకములు గన్నట్లు మన్నన అదియే గంభీరమగు మార్పులగుం గల సమయమును సూచించును. అట్టి మార్పులవలన ఆంధ్రదేశము ఆంధ్రులు ఇప్పటికంటె అధికమున ఔన్నత్యపదవికి రాగలరని వాగట్టి నమ్మకము. సర్ బి. యస్. శర్మగారు, మోచర్ల రామచంద్రరావుపంతులుగారిమే ప్రస్తుత మాక్రమించి యుండెడి స్థానమును బట్టియు, వారుజేయుచున్న పనినిబట్టియు గుడ్డిగనో మెల్లగనో ఈ రాజధానిలో జరుగుచున్న పనినిబట్టియు ఆంధ్రులు పట్టుబట్టి పనిజేయగలరని అభిప్రాయము బాగుగ తెలిసినది. కావున నిష్పక్షపాదులను ఏకాభిప్రాయములై పనిజేయవలసిన సమయమిది.

పందలకొలది ఉద్యోగములు పలుకాశలందు మోచేతులలో నున్నవిగా! ఎంతమంది యాంధ్రుల వభిమానించితిరని దయ మున్నదిగదా. ఈమార్గము దెందరు ఆంధ్రులను పె

కెత్తియున్నామా నేనిచట జేపిన ఆంధ్రభేదలకు కన్ను ఎర్రన గాగలదు. (నవ్య) నాలుగు సంవత్సరములలో ఎందరు ఆంధ్రులు ఉద్యోగములందు ప్రమోషనులు గావించబడిరో లెక్కజూచిన మీకే విశేషము గాగలదు. పూర్వము "పల్లిక వర్మకాళి" యందు మనవారికి పెద్దయ్యుద్యోగము లాసంగుట లేదు. ఇప్పుడు క్రమమున పెద్దయ్యుద్యోగము లాసంగబడుచున్నది. 5 సం.లలో 80 మంది తెలుగువారు ఈకాళియంద జేరినారు.

ఉన్న వారిని తీసికొని కొత్తవారిని జేర్చజాలముగదా! సమయమువచ్చినపుడు సరియైన గణాంకములున్న వారినిమనవారిలో నే వీర్చి ఉద్యోగము లీయవచ్చును. కావున మనకిదియే ముఖ్య సమయము. మన విప్రుడు పట్టుబట్టి పనిజేసిన ముమ్మందు ఆభ్యుదయి గలుగునను నమ్మకము గలదు. నేను మంత్రి నగుట వలన ప్రస్తుత మీ విషయ మంతగ విప్పిచెప్పజాలను. "డిప్యూటీ డిప్యూటీ, కమ్యూనికేషన్సుకు" బదుడనై యుండవలెను. (నవ్య.) కాని రెండు మాడు సంవత్సరములలో గొప్పమార్పులు గలిగి, ఆంధ్రులు చాల ముందుకు వచ్చెడి సూచనలుగల పని మాత్రము చెప్పగలనని పల్కిరి.

పిదప డి. వి. సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు ఆధ్యక్షులను వందనములర్పించిరి. పిదప కృష్ణమాచారి యను విద్యార్థి దేశీయ గీతమును బాడుటతో పార్షధ్యములు చెలగ సభ ముగింపబడెను.

అలహాబాదు హైకోర్టు

మరికొందరుజడ్జిల నిర్ణయము

ఫిరీ, ఫిబ్ర 27:—జడ్జిను బాయిగు, జడ్జిను లాంగ్ పాలు ముఖ్య, ఆవ్యు, వి. సి. యస్, బాయి లలిత మోహన చెనర్గిగారు అలహాబాదు హైకోర్టు అడివనలు జడ్జిలుగ నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మాండలే ప్రవాసులు

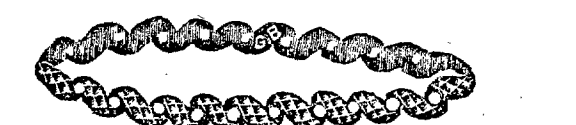
ఆరోగ్యము సరిగానేయున్నది

రంగూను, ఫిబ్ర 27:—మాండలే ఇన్స్ పెక్టరు కారాగృహములందు 18 తేదీ నుండి నిరకనడిక నవలించిన బెంగాలు ప్రైవీటుగూర్చి విచారణ చేయగా వారి యారోగ్యమునుగూర్చి భయపడనక్కర లేదని తెలియుచున్నది. అనభవముగలడాక్టరులు వారియారోగ్యము విషయమై బహు జాగ్రత్తగా కనిపెట్టుకొనియున్నారు. ఆప్రైవీటు పోరాలుము బెంగాలు ప్రభుత్వముతో గాని బర్మాప్రభుత్వముతో కాని తెలియుచున్నది.

కలకత్తా, బహిరంగసభ

కలకత్తా, ఫిబ్ర 28:—ఇనివరకు జరిగినవాటిలో పోర్చుగీసు చాంబలెయిన్ యాహారతాళము సరిగా జరగలేదనియే చెప్పవలసివచ్చును. కొద్దిమంది మాత్రమే హారతాళము నాచరించిరి. సాయంకాలము మీస్ట్రాఫూరు పార్కులో బహిరంగసభ జరిగినప్పుడు చాలమంది వచ్చిరి. నిగళనడిక నవలించి ఫిబ్ర 28 తేదీకి రి దినములగునని సుభానుచాంద్రబోసు పంపిన తంతిరి అధ్యక్షతవహించిన జె. యం. నేనునప్రగారు చదివిరి. బెంగాలు ప్రజలకర్తవ్యము తెలియనే తెలియుచున్నది. కావున నేను గుప్తగారు జెయిలులో వారు ప్రారంభించినపనిని అనగా కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పట్టుచుతో పనిచేయవలెనని చెప్పిరి. అగ్యతుడు మాట్లాడినవిమ్మల మాలానా అబ్దుల్ కలామజదు గారును అట్లే మాట్లాడిరి. అంతలో గాలిదుమారము వచ్చి సభ కంతరాము కలిగించెను. కావున అంతటితో సభ చాలించి అందరును ప్రైవీటు ఆరోగ్యము కొరకు ప్రాథమలు సస్పిరి. (అ. ప్రె.)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జల 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే
ద్రెముండు కట్టింగు చేయబడినవి. అమ్మకమునకు పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారు గాంబో, యెప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కొరువారికి కట్టాకు పుచితముగా పంపబడును. 2489-1284

గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జనరల్ ముత్తయ్య మొదటిపిడి, సావుకారు పేట మద్రాసు

1926-27 భారత ప్రభుత్వపు బడ్జెటు

ఆర్థిక సంభవ ప్రసంగము

ఆదాయము 133 కోట్ల 43 లక్షలు

ఖర్చు 130 కోట్ల 38 లక్షలు

3 కోట్ల 5 లక్షలు నిలవ

చెన్నైకి 57 లక్షలు రాష్ట్రీయ కప్పములలో తగ్గును

54 కోట్ల 88 లక్షలు మిలిటరీ ఖర్చు

1925-26లో అనుకొన్న దానికన్న 106 లక్షలు యెక్కువ నిలవయ్యెను

ఈనిలవనుండి పురాతన వస్తువరిశోధన నిధి యేర్పరుపబడును

ధర్మ, మార్చి 1 - నేడు భారత శాసనసభ సమావేశ ము సరికి శేరిలింగంపల్లి ప్రభుత్వము చే నిండిపోయెను. ఆర్థిక సంభవము 5 వేల కోట్ల 43 లక్షలుగాను 130 లక్షలు నిల్వయున్నట్లు బడ్జెటు ఆంధ్రమునందు ప్రకటించెను. 125 లక్షలు రాష్ట్రీయముల యందు ప్రభుత్వమున కర్పించు కట్టు భారమును దగ్గించుటకు ఉపయోగించబడును. జాతీయ పురాతన వస్తు పరిశోధనాట్రను, ప్రత్తిపత్నయి నుంకము రద్దు చేయుట, బడ్జెటు నందలి విశేషములు.

శ్రీ, లామడుగార్లు నేడు ప్రమాణముల దీసికొనిరి. పిమ్మట క్లెమెంటు హిందేగార్లు బదులుగ వీరు ప్రమాణములు దీసికొనిరి.

1926-27 బడ్జెటు ఆంధ్రము

మిలిటరీ ఖర్చు

మిలిటరీ ఖర్చు వివరములను సభివారి యెదుట నుండు విధానమునందు పీఠిలు ఆంధ్రములలోని నేమియు మార్పు జేయలేదు. చేసిన మార్పులు చిన్న చిన్న యంశములను వరుసగ వరల నేర్పాటు చేయుటలో మాత్రము గలవు. సైన్యమునందు ఖర్చులెక్కల పద్ధతినిగూర్చి విచారించుటకు ఒక విచారణసంఘము యీ సభయొక్క పబ్లిక్ ఆకౌంట్ కమిటీ సభ్యుడొకడు అందు సభ్యుడుగ నుండునటుల నిర్ణయించినటుల సభివారికి దలియును. గత వార్షికవర్షములలో ఖర్చు లెక్కల పద్ధతివల్ల గల్గిన యనుభవముమీదను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు సైన్యపు ఖర్చులెక్కల పద్ధతిలో మంచి మార్పులు జేయుటవల్లను భారత దేశమున కూడ నట్టి విచారణ ఆవసరమయ్యెను. ఈ విచారణ సంఘపు సలహాలు వచ్చువరకును మిలిటరీ ఆంధ్రములయొక్క స్వరూపమునందు మార్పుల నాపియించవలసి యున్నది. గత వర్షము బడ్జెటుచర్చ సమయమున వభయందు సభ్యులు కొరిన ప్రకారము మిలిటరీ ఆంధ్రములవివరము లన్నియు పూర్తిగ నీయబడినవి.

1926-27 సం.మునకు మొత్తము మిలిటరీ ఖర్చు 54 కోట్ల 88 లక్షలు అంచనా చేయబడినది. అనగా 1925-26 బడ్జెటులో బోల్చియెడల 1 కోటి 87 లక్షలు తగ్గును. ఇందువలన వ్యయనిర్ణయ సంఘముల నిర్ణయించిన విధమున అభివృద్ధి యంకము గాన్పించును. నియామకముగ నెవ్వడును అగుచున్న ఖర్చులకింద 54 కోట్ల 24 లక్షలగును. మిగిలిన మొత్తము ప్రత్యేకము యుద్ధానంతరపు ఖర్చులకింద బోవును. ఈ 4 కోట్ల 88 లక్షలలో సైన్యములోనుండి పంపిణీయబడిన ఆఫీసర్లకు విరాళములకింద నీయవలసిన 66 లక్షలుగూడ జేరియున్నవి. ఇట్టి భారమీ సంవత్సరముతో ముగియును. వజీరుస్తానులో భవననిర్మాణము పూర్తిజేయుటకును, నైమానికదళమునకును 28 లక్షలు యేర్పాటుజేయబడినది. కొన్నియెండ్లనుండియు యుద్ధము స్తోరుల నిలవయ్యెను. ప్రస్తుతము అవి పూర్తియైనటుల గాన్పించుచున్నది. ఇందువలన ఆదాయముకింద గత వర్షము బడ్జెటులో 70 లక్షలును, 1924-25 లో 118 లక్షలును చేరినవి. ఈ సంవత్సరము

ఆ మొత్తము 25 లక్షలు మాత్రమే యగును ఇకను మామూలుఖర్చు 54 కోట్ల 24 లక్షలలోను 60 లక్షలు యీసంవత్సరముమాత్రము అవసరముగ కొనవలసిన సామగ్రిగీగాను వినియోగింపబడును. ఈ ఖర్చు ప్రతియేడును జరుగదు.

క్రొత్త అంచనాలలో ముఖ్యమైన అంశములను దర్శించును. ఒక బ్రిటిషు కావల్లీ రెజిమెంటు ఖర్చు దీసివేయబడినది. అందుకు సంవత్సరమునకు 22 లక్షలగును. వ్యయనిర్ణయ సంఘము గావించినసలహాలో తగ్గించవలసినది దీనితో సరిపోయినది. ఇండియాలోను ఇంగ్లాండులోను పైసలకుకింద నీయవలసిన మొత్తము 37 లక్షలు తగ్గినది. బ్రిటిషు రాకపోకల ఖర్చుకింద యుద్ధకార్యాలయమున కీయవలసిన మొత్తములో 17 లక్షలు తగ్గినది. భోజనపదార్థములయొక్కయు పశు ఆహారముయొక్కయు ధరలెక్కువగుటచేత 20 లక్షలెక్కువగ నేర్పాటుజేయవలసి యుండెను. సైనికులందు భారత్స్యలో విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రవేశపెట్టుటకును, భారత సైనికులకు క్రొత్తలెక్కలను నిర్మించుటకును మరి 20 లక్షలెర్పాటు జేయబడినది. ఈ ఖర్చు పూర్తయి మిలిటరీ భూములు ఇండ్లు మిగిలినవాని నమ్మటవలన డబ్బు రావచ్చును.

1920-21 లో మిలిటరీ సర్వీసులమీద, మొత్తము 87 కోట్ల 4 లక్షలయ్యెను. ఇందు 20 కోట్లు వజీరుస్తానులో సైనికవ్యయము క్రింద ప్రత్యేకముగనయ్యెను. 1922-23 లో యిది ముగియకనే, వ్యయ నిర్ణయసంఘము నూచనమీద మొత్తము ఖర్చు 67 కోట్ల 75 లక్షలయ్యెను. ఆ సంఘము సలహానిచ్చుచు 1923-24 బడ్జెటు 57/4 కోట్లనుండవలెనని నిర్ణయించెను. అయితే వారి సలహాల నాచరణలో తెట్టు ఆలస్యమున నేమోయని వజీరుస్తాను ఖర్చులకు ప్రత్యేకము గావలసిన దానిని చేసి కొనవచ్చుననిరి. ఇకను తరువాత సంవత్సరములలోగూడ ఆదాయ మెట్లున్నను ధరలెక్కువను అంచనాలను 57 కోట్లకు తగ్గించవలసిన నూచించిరి. ధరలు తగ్గినయెడల యింకను యీ ఖర్చును కొన్ని సంవత్సరముల నాటికి 50 కోట్లకు తగ్గింపవలెనని ఆ సంఘము వారు చెల్చిరి. 1923-24 లో ఆ పలు ఖర్చు యిందులకు 56 కోట్ల 28 లక్షలయ్యెను. అందు వలన మొదటి సంవత్సరమే వ్యయనిర్ణయ సంఘము నూచన ఆచరణలోకి వచ్చెను. ఈ 56 కోట్ల 28 లక్షలలో సైన్యమునుండి తొలగించిన ఆఫీసర్ల కిచ్చిన విరాళములకును, వజీరుస్తానుపు ఖర్చులకును గూడ మొత్తములు చేరెను. కాని యీసంవత్సరము సరిపోవునటుల మిగిలిన స్తోరలను నమ్మి ఉపయోగించుట వలన వచ్చిన మొత్తము జేరెను.

1923-24 బడ్జెటులో 62 కోట్లు మిలిటరీ సర్వీసులకు ప్రత్యేకింపబడినది. 1924-25 బడ్జెటులో నీ మొత్తము 60 కోట్లంతకు తగ్గింపబడినది. కాని 1925-26 బడ్జెటునాటికి వ్యయ నిర్ణయసంఘము నూచన లాచరణలోనికి వచ్చుచున్నటుల గాన్పించెను. 1925-26 బడ్జెటు నందించుటకు 56 కోట్ల 5 లక్షల నేర్పాటు జేయ వలయును.

ఈకింది సంఖ్యలను గమనింపవచ్చును:

Table with 2 columns: Year and Amount. Rows for 1921-22, 1922-23, and 1923-24 showing budget details.

ఇందు ఆయవ్యయములలో కోట్ల మార్పు అశేషము గలవు. కావున అసలుఖర్చులను అనగా ప్రత్యేక సైన్యము నుంచి తీసివేసినవారి కిచ్చుఖర్చు మిగిలినఖర్చులను దీసివేసిన దానినిమాత్రము గమనింపవలయును. ఈసంఖ్యలను నిర్ణయసంఘము మిచ్చినసంఖ్యలతో బోల్చుటలో గాని 19-26-27 లో 39 లక్షలను 1923-24 నుండియు విభజన యందు క్రొత్తనిర్ణయముల ఫలితముగ మిలిటరీ అంచనాకింద జేర్చబడినవి జ్ఞాపక ముందుకొనవలెను. అనగా యిందు దిగుమతిసరకులపై కప్పము పన్ను, స్టేషనరీ, అచ్చుఖర్చులు చేరెను.

అనంతర ఖర్చులవివరము

Table with 4 columns: Year, Amount, and other details. Rows for 1923-24, 24-25, 25-26, and 26-27.

ఈ సంవత్సరమున మిలిటరీ సర్వీసులఖర్చును తగ్గించుటకు కీ|| శే|| రాలిస్సను ప్రభువు చేసిన సహకార నిశ్చయభావములకు కృతజ్ఞత తెలుపకుండు విడువబాలను. ఆయన చరిత్రానుబంధముల నామిత్రుడేగాక భారతమిత్రుడు పోయినవలెను. భారతదేశరక్షణమునకు గావలసినంతమాత్రము సైన్యముండవలసిన వారుగోరజే వారు. మనమిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించుటకు వారుండగా ఆర్థిక సైనిక కాఖిలచే బాగుగ పరిశీలించబడినది. ఆవిధానమునే వారి తరువాత వచ్చిన సర్ విలియంబర్డువుడుగా రనుసరించిరి. ఈ విధానము ననుసరించుటవలన యికముందుగూడ భారతదేశ శ్రమమునకు నష్టములేకుండు మిలిటరీ ఖర్చుకొంప బడునని నమ్మెదను.

1925 ఆక్టోబరు నుండియు బ్రిటిషు సిపాయికితపు శ్రేణు తగ్గించుటవలన యికముందు సంవత్సరములలో అసలు ఖర్చు గూడ దానియంతట నదియే తగ్గగలదు. ఇందువలన 1926-27లో యెక్కువలాభము గలుగలేదు. కారణము యీతగ్గించిన జీతములు క్రొత్తలెక్కయిట్లకు మాత్రము వర్తించును. కాని దీనితో బాటు యీమధ్య 1924 జూలైలో ఆఫీసర్ల జీతమునందు గావించిన పంపురణమువలన 2927-28లో 12లక్షలు ఆదాయము గల్గును. 1930-31 నాటికి 80లక్షలగును. 1928-29 నాటికి ఒకటివారికీ కోట్లగును. మిలిటరీ అంచనాల గురించి ముగించుట ముందు సైన్యమునకున్న స్థావరముల గూర్చి చెప్పవలయును. వత్సరము దీనిపై వ్యాఖ్య జేసి యుంటిని. ఈ వత్సరముంతయు నావికయము పూర్తి విచారింపబడినది. అప్పుడు దెప్పిన సంఖ్యలలో కొన్ని మార్పులు జేయవలసియున్నది. స్థావర మొత్తము వ్యయ నిర్ణయ సంఘము యెదుట నుంచినదాని కన్న యెక్కువగనుండెను. తుపాకులముందులు అమ్ముకే పోలనుగూర్చి విచారించు సంఘము చారింపవలసిన విషయములలో యీ స్థావరముగూర్చిగలదు. ఈ విచారణవలన మరింతకొంతవరకు ఖర్చు తగ్గునని తలంచెదను

నివిలుఖర్చు

ఇకనునేను నివిలు ఖర్చునుగూర్చి చెప్పెదను. 1925-26 లో 8 వైజు అంచనాల ప్రకారము నివిలు ఖర్చు మొత్తము 41 కోట్ల 46 లక్షలు జేరెను. 1926-27 లో నీ మొత్తము 41 కోట్ల 76 లక్షలగును. 30 లక్షలెక్కువచెల్లుననియేగాని యెంతో తగ్గినమొత్తము దాగియున్నది. 1925-26 లో పోస్టులు టెలిగ్రాఫ్ స్తోరులను రెవిన్యూనుండి కాపిలుక్రింద మార్పులవలన మొదటి 1 కోటి 29 లక్షలనుకొన్నది 1 కోటి 81 లక్షలువచ్చెను 1926-27 ఖర్చులో వడ్డీకింద ఘమారు 1 కోటి తగ్గును. వై. జి. లకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకునుగాను బజారులో వడ్డీ అప్పులేకబోవుటవలన 1926-27 లో మార్కెట్టుఅప్పుకిందవడ్డీ 1 కోటి 79 లక్షలుతగ్గును. ప్రావిడెంటుఫండుమీద, నేవింగ్సు బాంకు డిపాజిట్మీద కాపు సర్టిఫికేట్మీద వడ్డీ 75లక్షలెక్కువగును. కాబట్టి వడ్డీకింద వైజెప్పినటుల మొత్తము ఒక కోటి తగ్గును.

సంయుక్త రాష్ట్రములందు మూడవవంతు సల్లకూడు పంపుప్రదేశము తగ్గుట వలన సల్లముందు ఖర్చుచాలతగ్గినది. వ్యవసాయదారుల కిచ్చుధరలు చాలతగ్గుటవలన యికముం దింకను

Table with 4 columns: Year, Amount, and other details. Rows for 1923-24, 1924-25, 1925-26, and 1926-27.

గ్రహమును, నల్లమందు యొగును తిని శ్రీశైవ్యునిగ అసలే మాని వేయించుననున కౌటనామ యొగులు బెల్లపల్లి ముంజేయిపూడు నిలయమునకు పరకను బట్టియు, ముందు కావలసిన దానిని బట్టియు, యాప్రయత్నములు జేయబడెను. ఈవిషయమున కొద్దికాలములో ప్రభుత్వము నకు 2 కోట్లు పరిశ్రమన కౌటనామము వచ్చు మూలము లేకుండ పోవునని తప్పునే నేమియు జెప్పనక్కరలేదు.

ఉపకారవ్యయములు

సిరిలు ఖర్చుల అంచనాలయందు ఉపకారవ్యయములు గూడజేరును. ఒక సంవత్సరము క్రింద యాఖర్చు యొక్క నగునని దెల్పియుంటిని. ఈమధ్య జరిగిన యొక చక్రనుబట్టిమాత్రం సభవారుగూడ యాఖర్చుల కిష్టపడినట్లు గానియును. ఆర్థికశాఖ దుబారాజేయకుండ కావలసిన ఖర్చును ఉన్నంతమాత్ర మాదా యమునుబట్టిజేయటకు ప్రజలంగీకరించెదరు. ఈఉపకారవ్యయములక్రింద ఇంచేయను రిసర్వీ ఫండు సంఘమునకు రిక్వీరక్షులు గ్రాంటును, నాయక్యపరగణాలలో విద్యాభివృద్ధికి ఒకలక్ష యొక్కవగ్రాంటును, పెమవరులో గవర్నమెంటు హైస్కూలుల నూత్నభవన నిర్మాణమునకు 1 1/2 లక్షల గ్రాంటును అట్టిరులో విక్టోరియా ఆసుపత్రి నిర్మాణమునకు 50 వేల గ్రాంటును, డిల్లీలో డాక్టరు ప్రాచుక్రొత్త కన్ను ఆసుపత్రి కిట్టిగ్రాంటును జేయును. కాశీ, అలీఘరు విశ్వవిద్యాలయముల గ్రాంటును ఒక్కొక్కదానికి 25 వేల లక్షల వరకు జేసితిమి. ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయమునకు 10 వేల లక్షల వరకు జేసితిమి. కాశీ అలీఘరు విశ్వవిద్యాలయమునకు యీ సంవత్సరము మాత్రము 2 లక్షలు ఒక్కొక్కదానికి నిర్ణయించితిమి. కోయంబూరు, పూనా, ముక్తేశ్వరములలో పరిశోధనలకును, రెంగుళూరులో పశువైద్యములకును, ఆనంద వెన్నపరెడ్డియలయమునకును జేరాదూను అడవి పరిశోధనలయమునకును ఎక్కువఫండు లేర్పాటు జేయబడెను. జేరాదూనులో కోటి యేర్పాటుజేయగా, యిదివరలో 60 లక్షలు ఖర్చుజేయబడెను.

1924 డిసెంబరు 9వ తేదీని భారతప్రభుత్వము తీర్మానించిన ప్రకారము అప్పును తగ్గించుటకో అసలు లేకుండ జేయుటకో 1926-27 లో 4 కోట్ల 88 లక్షలు గావలయును. అనగా 1925-26 లో కావలసినంతయే యగును. భారత ప్రభుత్వమువారు యీమొత్తము క్రింద 1926-27 లో రెండు మిల్లియన్ల మార్పులు జేయ దలచియున్నారు. రెండేండ్ల క్రింద సీకర్ట్టు అట్ట సవరణ చట్టము గావింపబడినపుడు కాపిటలు లెక్కక్రింద దిగు మతి జేసి న స్టా రు ల మీ ద న గు క స్త ము న న్ను మొత్తము న కు స రి యొ న దా ని ని అ ప్ప తగ్గించు యేర్పాటుక్రింద జేర్చునాచారము ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈవిషయమై సభయందు గావింపబడిన విమర్శలను బట్టి మరిల నాలోచించెదనని సంవత్సరముక్రింద దెల్పియుంటిమి. కాపిటలు ఖర్చులెట్టి రెవెన్యూ నెక్కువజేయుపద్ధతి అజేపించబడెను. ప్రభుత్వ ప్రాధులూడ పన్ను రిధించునట్లు సీకర్ట్టు అట్ట సవరించుటలో నుద్దేశ్యము కాపిటలు ఖర్చుజేసి కష్టమున అదాయ మెక్కువజేయాలెనని కాదు. అయితే రెవెన్యూల మూలధము ఖర్చుజేసి లాభములను దీయు విషయమును, రెవెన్యూల కాపిటలు ఖర్చు నాధారముగ జేసికొని జేనరలు రెవెన్యూల విరాళ మిచ్చుపద్ధతిని బట్టి అజేపణలు జేవచ్చును. అందుచేత మేము సభవారిముగ్గులను గమనించి యీ నిబంధనల వచ్చుదానిని అప్పటికప్పుటకు వినియోగింప వదిలేవేసితిమి. ఈ విషయమును అప్పటికప్పు విధాన మైచేండ్లైన పిదప నాలోచింపవచ్చును.

రెండవ నూతన యేమనగా జగ్జనీనుండి నష్టపరిహారముల క్రింద ఇండియాకు వచ్చిన మొత్తము నేమి జేయాలెనని గలదు. మన కిచ్చు మొత్తములో భారతదేశభాగము గలదు. అసలు ఈ మొత్తమునందు దాను వారి కమలనుండి బ్రటిషుసామ్రాజ్య మొత్తములో కిష్టముల నేకములుగలవు. సంధిపరతుల ప్రకారము మొదటిసంవత్సరం 100 కోట్ల బంగారు మార్కులతో ప్రారంభమై 5 వ సంవత్సరమునాటికి 250 కోట్ల బంగారు మార్కులను. తరువాత నీ చివర మొత్తమును యింకను అభివృద్ధినిబట్టి చేర్చు మొత్తమును జేరియుండును. ఈవార్షికములను జర్మనీ నాజెము లలో నీయవలెను. జర్మనీ కాపిటలను అప్పుదారల కియ్యవలసిన మొత్తము బ్రాన్స్ ఫుగమిటి నిర్ణయింపవలెను. ఈ మొత్తము నిచ్చులో ప ల జ ర్మ నీ కి కోట్ల లై టి ఋ ణ ము మునకు, నష్టపరిహార సంఘపు ఖర్చులు, ఆక్రమణ వైద్యపు ఖర్చులు, దేబ్బియం యుద్ధములము మున్నగువాని కియ్యవలెను. కాబట్టి ఎప్పటికెంత పంచివెట్టట కుండునో నిర్ణయముగాదు. బ్రటిషు సామ్రాజ్యమునకు మొత్తమున్న సొమ్ములో నూటికి 22 యాయవలెను. భారతదేశమున కిది నూటికి 1. 2 వచ్చును. నాలెక్క ప్రకారము భారతదేశమునకు కనీసము 66 వేల పౌను లను యొక్కవగ వచ్చిన 2 లక్షల 50 వేల పౌనులను వచ్చును. 1924-25 లో 37 వేల 4 వందల పౌనులు వచ్చెను. 1925-26 లో

66 వేల 7 వందల పౌనులు వచ్చుననుకొనవచ్చును. 1926-27 లో 120 వేల పౌనులు రావచ్చునని అంచనా వేయుచున్నాము.

నష్టపరిహారముల క్రిందనచ్చు మొత్తము ప్రభుత్వము వారు యుద్ధపు అభీవృద్ధి అలవెన్సులు పెంచునల క్రిందగాని, శత్రువుచేత నష్టపడిన ప్రదేశముల బాగు జేయటకుగాని, యి తరవ్వకులకును సానిక సంఘములకెచ్చు కంపెన్సేషనుల క్రింద గాని ఖర్చుజేయబడును. శత్రువాశోధరణ కార్యములక్రింద ప్రభుత్వమువారిదివరకు ఖర్చుజేసిన మొత్తము తిరిగివచ్చును. ఆ ఖర్చు వల్ల నే గ త వ త్స ర ము ల లో లోటువచ్చి అన్యజేయవలసివచ్చెను. ఇప్పటికిని ప్రభుత్వము వారు పెంచునల అలవెన్సులక్రింద ఖర్చు జేయుచున్నారు. కొంత తిరిగివచ్చినదానిని చాలభాగము కొద్దిసంవత్సరములలో తిరిగి రాగలదు. ఇప్పుడే నష్టపరిహారములక్రింద ప్రభుత్వమునకు వచ్చు మొత్తము మూలధనుక్రింద జేరును. ప్రభుత్వేతరవ్యక్తులకును సంఘములకెచ్చు మొత్తము విషయమువేరు. ఇయ్యవి భారతప్రభుత్వ దాయములుగావు.

కావున యీచివరయంతయు దప్ప మిగిలిననష్టపరిహార ములమొత్తము నం త ను ఆ ప్ప త గ్గి యు ట కో తి ర్చుటకో ఉపయోగింపవచ్చును. ఇందువల్లనే యిక్కుముందు షడ్డీ క్రింద ఆదాయముగల్గును. అనగా పెంచునల ప్రతిసంవత్సరము చెల్లింపవలసినది ఆదాయము. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు కంపెన్సేషను క్రిందవచ్చు మొత్తమును మొత్తం నష్టపరిహార దాయమునుండి తీసివేయాలెననియు, అవియందు కుడ్రోంఫ బడెనో అందులకు వినియోగింపవలెననియు, నష్టపరిహార దాయములలో మిగిలినదానిని అప్పటికప్పుటకు వినియోగింపవలెనని యు దెల్పుచున్నాము. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికప్రతి పత్తి ప్రకారము పని జేసి న వా ర ను దు రు. ఈ ఆ దాయ ము ల అ ని శ్చ య ము వ ల న బడెను అంచనాల తలక్రిందులు లేకుండును ఈనూతనయు. కాపిటలు లెక్కక్రింద దిగుమతియైన స్టా రు ల కై కష్టమునను తో సమానమున మొత్తమును అప్పటికప్పుటకు ప్రశ్నకొనవలెన ను నూతనయు కలసి దీసికొనవలెను. ఈప్రకారము మన ఆదాయము మీద 7 లక్షలు ఖర్చుజేయును.

భారతప్రభుత్వమునకు కష్టము లిచ్చుటలో తగ్గింపబడిన రాష్ట్రములు గవర్నమెంటు ప్రాధులూడ కష్టము పన్నుతో సమానమైన మొత్తముల నిచ్చుపద్ధతి యీ 1926-27 సం॥ ము గూడ నుండును. ఈసందర్భమున బొంబాయి కీయవలసిన 5 89 లక్షలుగలవు. ఆత్మేచ్ఛేయముగ నీ పద్ధతిని క్వరలో నంతరింప జేయుటకుందిది. ఈవిషయము పన్నుల విచారణ సంఘనివేదిక ను చర్చించుసందర్భమున నాలోచించెదము.

1926-27 ఆదాయము కష్టము

ఇకను నేను ఆదాయము అంచనాల దెల్పెదను. పంచ దార దిగుమతులలో కొంతకన్నని తలంపవచ్చును. కాని దీనివారబట్టిలూడ పన్ను ఆదాయము యొక్కనుగులూలో పూడును. ఈప్రకారము కష్టము క్రింద 48 కోట్ల 15 లక్షలు వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. అనగా ఈసంవత్సరం రివెన్యూ అంచనా కన్న 18 కోటి 30 లక్ష లెక్కువవచ్చును. ఇందు కాటను ఎక్సైజు పన్ను ఆదాయము 175 లక్షలు జేరును. అపన్నునంచిన యెడల యెంత ఆదాయము వచ్చునో యని అంచనా వేయబడినది. 1924-25 లో యీపన్ను పూర్తిగ వ నూలు జేసినపుడు 218 లక్షలు వచ్చెను. గత ఆగవత్సరముల లోను యొక్కవ సంఖ్య 231 లక్షలుండెను.

ఆదాయముపై పన్నులు

1925-26 వర్తక పరిశీతులను గతవత్సరముతో బోల్చిన యెడల బొంబాయిలో కాటను విల్లు పరిశ్రమ చాల పడిపోవు స్థితిలోనికి వచ్చిపోయె ననలయును. కాబట్టి ఆదాయముమీద పన్నులక్రింద బొంబాయి నుండి ఆదాయము తగ్గుననుకొనవల యును. ఇతర చోట్ల నింతకన్న బాగుండెను. ఈశాఖ క్రింద 1926-27లో 16 కోట్ల 15 లక్షలవచ్చునని అంచనావేసితిమి. అన గా 1925-26 రివెన్యూ అంచనాకన్న 10 లక్షలు తక్కువయుండును ఇది యీసంవత్సరము బడ్జెటు అంచనాకన్న 18 కోటి 20 లక్షలు తక్కువ.

ఉప్పు

ఉప్పువలన ఆదాయము 6 కోట్ల 90 లక్షల ఆదాయము వచ్చునని అంచనా వేయుచున్నాను. నిలయమునకు సరుకు యీ నెలఖరతు పూర్తియగును.

నల్లమందు

నల్లమందువలన 1925-26 రివెన్యూ సంఖ్యకన్న 59 లక్షలు తక్కువ వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. రాష్ట్రీయసాధుత్వ ములు ప్రజలలో నున్న కులము దీసికొనుటవలన ఎక్సైజు నల్లమందుక్రింద యొక్కవ

ఆదాయము చేరెను. మొత్తము ఆదాయము యీసంవత్సరము తయే 2 కోట్ల 26 లక్షలుండనని అంచనా వేయబడినది.

రైల్వేలు

1926-27 లో రైల్వేలనుండి జేనరలు రెవెన్యూలకు 6 కోట్ల 1 లక్ష యిచ్చునట్లు అంచనా వేయబడినది సభవారికి తెలియును. ఇయ్యది 1924-25 సం॥ ములో ఆదాయమునుబట్టి నిర్ణయించిన విరాళము. రైల్వేలవలన నికరలాభము విరాళపు మొత్తమును దీసివేసినపిదప 3 కోట్లకన్న యొక్కవుండును. ఇయ్యదియంతయు రెవెన్యూ రిజర్వకు మార్చబడును.

పోస్టు, టెలిగ్రాఫులు

1926-27 లో పోస్టు టెలిగ్రాఫు శాఖల వర్గింగు ఖర్చులు 10 కోట్ల 17 లక్షలుండనని అంచనా వేయబడినది. 1925-26 లో కన్న 61 లక్షలుండెను. వర్గింగు ఖర్చులెక్కువగుటకు కారణము క్రొత్తఖర్చులెక్కువయ్యెను అందువల్లనే 1925-26 లో అసలుకన్న యొక్కవయ్యెను. రైల్వేశాఖ పోస్టు పనివా కలకు ఫ్రీవ్యాసు నీయక పోవుటవలన 10 లక్ష లెక్కువ ఖర్చుయె ను. పోస్టు టెలిగ్రాఫు పూర్తి కెక్కువ విరాళము లిచ్చుక్రొ తి వద్దతి ప్రకారము 19 లక్ష లెక్కువగును. పోస్టు స్టాపు సౌ కర్యములవలన 15 లక్షలు ఖర్చు యొక్కవగును. మొత్తము ఆదాయము ఖర్చులు సరిపోవుటలేదు. ఇంకొక 41 లక్షలెక్కువ రా ను చ్చు ను. కా బ ట్టి 1925-26 లో వచ్చిన 10 కో ట్ల 24 లక్షలు గాకుండ 10 కోట్ల 65 లక్షలు రావచ్చును. పోస్టు టెలిగ్రాఫులెక్కువ ప్రకారముమాత్రము 20 లక్షల లాభము గానియును టెలిగ్రాఫులలో 20 లక్షలు నష్టముగలదు. టెలిఫోనులలో 10 లక్షలు నష్టము గలదు. వీటికి విడియెక్కువవలన నష్టముగలదు. కాబట్టి యీసంవత్సరము యీశాఖకంతకును ఖర్చులో 10 లక్షల నష్టమువచ్చును. వర్తకము బాగాసాగుచున్న యెడల టెలిగ్రా ములవల్ల ఆదాయ మెక్కువ వచ్చును వచ్చేసంవత్సరముశాఖ దానినది పోషించుకొనవచ్చును. పనితెగ్గుటవలన 1926-27లో ఇండియాలో యీశాఖల టెలిగ్రాఫు శాఖవలన 6. 7 లక్షలు నష్టము గలుగవచ్చును.

పరిశీతులట్లుండి కార్డు కవర్లు రెట్లు యీసంవత్సరము తగ్గింప వీలుండదు. సభవా రీషయమై కొన్నివారములక్రింద చర్చించి బడ్జెటుసంఖ్యలు తయారగువరకు నీచక్రనాపిరి. పన్ను చెల్లించు వానిపై భారము జేసినగాని పోస్టు టెలిగ్రాఫు సౌకర్యములు జరుగవు. యుద్ధమునకు పూర్వపుస్థితి రావలెనని అందరును కో రెదరు. ప్రభుత్వమువారికిని అదియిష్టమే. పన్నుల నెక్కువ జేసి నగాని యడిపిలుగాదు. ఈవిషయమున సభవారికి గట్టిగ నేను జెప్పగోరెదను.

భారతపరిశీతులందు అన్నిటిలోను మాన్యుగలుగవలెనను భావము ప్రబలినది. యుద్ధమునకు పూర్వ ము ఏసరలు తక్కువగుటచేత పోస్టులెట్లు తక్కువగుండెను. ఇప్పటికి 275 యెడ్లనుండియు ధరలు పెరుగుచుండెను. భారత జేనరపరిశీతులే యందుకు కారణము. 1860 సం వ త్స ర ము నకు బోయి చూచెదము. 1861 లో ఇండియాలోను బ్రిటనులో ను ధరలు 100 చొప్పునన్న 1924 లో ఇండియాలో 251 యె ట్లుబ్రిటనులో 142 అయ్యెను. 1914 లో ఇండియాలో 160 యె న్నది. 1925 డి సెం బ రు ఆ ఖ రు కు 168 అ య్యె ను. బ్రి ట ను లో 1 9 1 4 లో 1 0 0 నుం డి 1885ని 1925లో 158ను పెరిగెను. దీనినిబట్టి చూచియెడల 1860 లోనున్నట్టిగాని 1914 లో నున్నట్టిగాని పోస్టులెట్లు రావలెనన్న రాజులవు. 1914 ధరలు రావన్నయెడల కానీకొ ర్దుఅర్థశాకవరు అగవని కలంపజేరారు. ఇది బరుగకు గ్గు ను ప్రజల కీశాఖవలననుంది లాభములు వసతులు జరుగునట్లు జూడవలయును.

ఇతర ఆదాయములు

పేపరు కరెన్సీ రిజర్వలమీద షడ్డీయు, బంగారు స్టాండ్ ధు రిజర్వ 4 కోట్ల పౌనులనిలయు ఆదాయముక్రింద జేర వు నె ను. రాయలు కరెన్సీ కమిషను సూచనలను యీరిజర్వల లాభములకు నష్టమేమి యునుండదు. శత్రువుల ఓడలవల్ల ఆదాయయమికమనకుండు. కాబట్టి యీసంవత్సరముకన్న ఆదాయముతక్కువ అంచనా వేసికొనవలెను.

నిలవ

ఇప్పుడు నిలవప్రతిమును సిద్ధముజేయవచ్చును. 1926-27 లో మొత్తము ఆదాయము 183 కోట్ల 43 లక్షలు రావచ్చును ఖర్చు 130 కోట్ల 38 లక్షలు రావచ్చును. కాబట్టి 3 కోట్ల 5 లక్షలు నిలయుండును. ఈ మొత్తములో కాటను ఎక్సైజు పన్ను ఆదాయము 1 1/2 కోట్లుగూడ జేరియున్నది.

ముగింపు

ఈ సర్వస్వము మన మంతవర కుపయోగింపవచ్చును ఇది యెంతవరకు రికరింగు సర్వస్వమో పన్ను విచారణసంఘ నివేదిక కును గూర్చియు కరెన్సీమీద రాయలుకమిషన్ చర్చలను

నీ నేదోమూలముననే చెప్పియుంటిని సభవారు లను. పన్నువిచారణసంఘమువారి నివేదికము మొన్న పుట్ల కందినది. అసంపూర్ణప్రతిములు ప్రభుత్వమువారికి లభించినందున అందుబాటులో నున్నను దానినిగూర్చి ఎ క్కువ నిదానముగా విచారించబడియున్నది. ఈ వ్యవధి చాల గు, అందువలన కమిటీ శిఫారసులను బట్టి పన్నుపద్ధతులను గూర్చుట్టక బడ్జెటులో నెట్టి సూచనలను నేను గావించియుం డలేదు. వారి శిఫారసులను ఇండియాలోని ప్రభుత్వములను కాసనసభలను వచ్చే సంవత్సరముంతయు నిదానముగా నాలో చింపవచ్చును. హిందూదేశములోని పన్నుపద్ధతులను గూర్చి యీ నివేదిక మెక్కువ విషయములను తెలుపుచున్నది. కేంద్ర రాష్ట్రీయ పన్నులకు గల సంబంధమును గూర్చి యెన్నియో చోట్ల తెలుపబడినది. శ్రమపడి యీ నివేదికమును తయారుచేసి నందుకు టాడుహంటర్గారిని వారి సహాధ్యాయులను నేనభినం దించుచున్నాను. ఈ బడ్జెటుకు సంబంధించినంతవరకు పన్ను విచారణ సంఘమువారి శిఫారసులను బట్టి ఏమి తీర్మానము లను గావించినను యీ సంవత్సరము సర్దును సుపయోగించు సంవత్సరమున నవి అడ్డుపడవు.

కరెన్సీ రాయలుకమిషను విషయమునగూడ అట్లే చెప్ప వలసివచ్చును. కరెన్సీ పెట్టుబడి సంవత్సరమున మన రాబడు లిట్లే యుండునని అంచనావేయబడినది. మారకముగూడ 1926-27 సంవత్సరములో సగటున 18 పెన్సీలే యుండుననియు ఊహిం పబడినది. కమిషనువారి తీర్మానములను ముందే గ్రహించుట దుర్లభము. ముందుసంవత్సరములో బడ్జెటులో దిగుబాట్లు కన బడునని యిప్పటి ఆదాయమునుండి కొంతసామ్యము ప్రత్యేకిం చుట చింతియును కాకపోవుటయేగాక దుస్సాధ్యముగూడాను. ఇప్పుడట్టి ఇన్సైరెన్సు అవసరమని తలంచుటకు కారణముగూడ లేదు.

బడ్జెటులోని యితరవిషయములలో 1926-27 సంవత్స రమునకు రైల్వే ఆదాయములు చాల ఎక్కువని మనము తెలుసు కొనవలెను. 1925-26 సంవత్సరములో ఆదాయము ఆక్రిందటి సంవత్సరముంతగాలేదు కావున 1926-27 లో కంటే 1927-28 లో మన రాబడి 79 లక్షలు తగ్గవచ్చును. నల్లమందు రాబడిగూడ చాల సందేహముగానున్నది. ఇన్కంటాక్సు రివిన్యూగూడ ప్రస్తుత ము చాల తగ్గులోనున్నది ఆయినను ముందుముందు ఆర్థికపునం ది ఎక్కువగా రావచ్చునని తలంపవచ్చును. తుదకు మిలిటరీఖర్చు లలో గూడ మరికొంత తగ్గులనని ఎదురుచూచుచున్నాము.

రాష్ట్రీయకర్షణములు తగ్గుట

ఈ విషయముల నన్నింటిని పూర్తిగా ఆలోచించినట్లు యిన మన సర్వసంతయురికరింగని తలంచినట్లయిన ప్రమాదము లేదు. మరియు వైవాన్సుబిల్లులో ప్రతి ఎక్సైజు పన్నును పూర్తిగా తొలగించు విషయము కలవనియు, ఆదైవాన్సు బిల్లు అంగీకరింపబడినప్పుడు అట్టి మహత్కార్యము నొనర్చినందుకు రాగల గౌరవమును ప్రభుత్వమువారితో పాటు కాసనసభయు భయకొనవలెననియు నేనీవరకే రహస్యమును సభ వారి కెరిగించియున్నాను. ఇందువలన యితరపనుల సుపయోగించు 130 లక్షల డివిజన్ ఫస్ట్ కేర్వడును. ఇదివరకు చేసిన వాగ్దానములనుబట్టియు ప్రజలక్షేమమును విచారించవలసిన అవ సరమునుబట్టియు ముందు 13 కోట్లమొత్తమును కేంద్రపన్ను లకు తగ్గించి మిగత మొత్తమును వీలైనంతవరకు రాష్ట్రములకు సహాయము జేయుటలో సుపయోగింపవలెనని సభవారింగీకరిం చుట కేమాత్రమును సంజేహింపరాని తలంచెదను. కావన డిన్ ల్యూషను రూల్స్నుసరించి రాష్ట్రీయకర్షణముల నికను తగ్గిం చుటకై 1,25 లక్షల ను పయోగింపవలెనని నూచించుచున్నాము. ఆ సహాయము మదరాసుకు 57 లక్షలును సంయుక్త రాష్ట్రములకు 83 లక్షలును, పంజా బుకు 28 లక్షలును, బర్మాకు 7 లక్షలు నొసంగవచ్చును.

మొత్తము పరిష్కారము క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన రా ష్రీయకర్షణముల మొత్తము 9.83 కోట్లు ఒక సంవత్సరము క్రింద 23 కోట్లను కాశ్యతముగా తగ్గించి బెంగాలుకర్షణములో తాత్కాలికరిమిషనుచుండుటకై 63 లక్ష లేర్పాటుచేయ బడెను. ఇప్పుడు ప్రత్యేకించబడిన అధిషనల్ 1 1/4 కోట్లతో రాష్ట్రములమీద మన మాధార పడియుండుటను మొత్తముగా 4.83 కోట్లను తగ్గించినవారమగుదుము. ఇది ఆసలు మొత్త ములో చాలా దా పు సగ మగు ను. డి వల్యూషను రూల్స్నుబట్టి అద్భుతమునుబట్టియు (బెంగాలుకాక) క్రిందటి సంవత్సరము విశేషముగా పొందిన రాష్ట్రములకే యీసం వత్సరమును సహాయముచేయబడినది. ఇతరరాష్ట్రములకుగూడ

కాలమువచ్చును. ఈలోగా యీబడ్జెటులో చేయబడిన సహాయముకేంద్రముగా పన్నులచెల్లించువానికిని రాష్ట్రీయప్రభు త్వములకును చేయబడినది. కావున బొంబాయి ప్రభుత్వవారు కాకపోయినను పన్నులు చెల్లించువారును ఇతరరాష్ట్రములవారు ను ప్రత్తిపక్షజనులను తొలగించినభలితమును పొందవలెను.

ఈసభ యంతటితో అంతరించి పోవుకారణముచేత నేను ప్రారంభమున యిండియా యొక్క యిప్పటి ఋణమును చూడు సంవత్సరములక్రిందటి దానితో పోల్చి చెప్పియుంటిని. నేను ముగింపక పూర్వమే నెనుకటి సంగతులను కొంచెము చూడ నిందు. ఆదాయమునకు ఖర్చునకు ఎంతో వ్యత్యాస ముండుటచే మొదటి అసెంబ్లీవారు క్రొత్తపన్నులను విధించి అగౌరవము నకు పాత్రులైరి. ఈసభయొక్క మొదటి సమావేశముతో సరి పోవు 1924-25 బడ్జెటువలన దిగుబాట్లప్రమాదము మనకు త ప్పిపోయినది. అప్పుడే ఉప్పుపన్ను మునుగు 2 1/2 నుండి 1-4-0 తగ్గింపబడెను. ఈతగ్గింపుటకు ఆధికసంఖ్యాకు లు గూడ అంగీకరించినను వైవాన్సుబిల్లును రెండవసారి చదు వునప్పుడు ఓటు చేసిన మైనారిటీ వారి నే ప్రభుత్వము, స్టేటు కాన్సిలు సభ్యులతోపాటు అభినందింపవలసి యున్నది. కాని ఎక్కువ రేట్ల మించినదియు రాష్ట్రీయకర్షణము వీసరి కిలేకుండనే పోయేడివనియు ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయ మును దాచలేదు. కాని యీ సభవారు 1924-25 సం॥ బడ్జె టును సవరితల్లి ప్రేమతో జూచినను బడ్జెటు రైల్వేవైవాన్సును జెనరలువైవాన్సులుండి వేరు జేసి కొంతకీర్తిని గడించినది. ఆర్థికవిషయములలో ప్రావిన్సియల్ లోన్సు ఫండు నేర్పరచుట ఋణమును తగ్గించి లేకుండజేయు ట, అక్సాంట్యు ఆడిటును చేరుచేయుట ఇండియన్ కరెన్సీ పద్ధతిని సంస్కరించుట మొదలగు అభివృద్ధి పనుల నీకాలముననే చేయగలిగితిమి. ఆర్థిక విషయములలో అ ంబ్లీ అధికారమును గూడ చాల వర కభివృద్ధిచేసితిమి. రైల్వేబడ్జెటు విషయము క్రొత్తమార్పు. దీనినివేరుచేయుటవలన జెనరలు వైవాన్సును కొంత స్థిమితమే ర్పడుట యే గాక ఎల్లప్పుడును రైల్వే నిర్మాణ పద్ధతుల నవలంబించుటకును రైల్వే కట్టు మొదలగువానిని తగ్గించుటకుగూర్చి ఆలోచించుటకును వీలగు చున్నది. 1925 ఢిల్లీసమావేశములో ప్రభుత్వమువారును అసెం బ్లీవారు కలిసి పనిజేయుటయు ఋణవిమోచనకు తగినపని చేయుటయు రాష్ట్రీయకర్షణములను తగ్గించుటకు ప్రారంభించు టయు జరిగినవి. నేడు మనము క్రిందటి సంవత్సరము పనినే కొనసాగించుచున్నాము. దోపిడీదారులమైన ప్రత్తి ఎక్సైజు పన్నును తొలగించుట కానందించు చున్నాము.

సంస్కరణముల పట్ల అసంతృప్తిజేంది అవిబూటకముల నియు ప్రభుత్వమువారు సుహృద్భావము జూపుటలేదనియు చెప్పెడివారిని యీమాడు సంవత్సరములలోని ఆర్థిక పరిస్థితు లను జూచి విసుగుజేంది నిరాశతో నుండవలసినదేనాయని అ డుచున్నాను. అసల్ప కాలములో ఆర్థిక పరికరముల నెంతో అభివృద్ధిజేసి రాష్ట్రీయకర్షణములను దాదాపు సగమువరకు తగ్గిం చి ఉప్పుపన్నును తగ్గించి ప్రత్తి ఎక్సైజు పన్నును తొల గించియున్నాము. రి సంవత్సరములనుండియు సంస్కరణముల క్రిందకాసనసభలు పనిచేయుచున్నవి. శీతవాతాంతములు మన కనుకూలముగానుండుటయు యితరదేశములలో వలెగాక పోయినను 1914 తో పోల్చి చూచినట్లయిన పన్నులికను ఎక్కువగానుండుటయు నిశ్చయ మే. అయినను ప్రజాప్రతినిధులుగల యీసంఘమువారు ఎక్కి కూర్చోటి ప్రభుత్వమువారు నిరంతరము అసెంబ్లీలోను స్టేటు కాన్సిలులోను జోక్యము కలిగించు కొనుటవల్లనే యుద్ధా నంతరకర్షణములనన్నింటినికడు నేర్పు తోదాటగలిగిరి. దేశముయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులనితర జాతులు గూడ అనూయపడగలిగినంత అభివృద్ధికి తీసుకొనివచ్చిరి. రా జ్యాంగ విధానముల సంస్కరింపబడి నందువలననే యంతపనిజ రుగుటకు వీలైనది. రాజ్యాంగ స్వపరిపాలనాదర్శము దినదిన మును పరిపాలనలోను ఆర్థికములలోను బదిలపడుచుండకొండరు సభ్యులు తమ దృష్టిసంతయు నొకప్పుడు రాజకీయ సమస్యలమీదనే నిలుపు చున్నట్లు కనబడుచున్నది. న్యూజీలాండు ప్రధానమంత్రి కో ట్టుగారు కడచిన మే నెలలోను ప న్య సిండుమ తమవిశ్వాసము నిట్లు ప్రకటించిరి హిందూదేశ భావ్యభివృద్ధికి ప్రయత్నించెడివారందరు నా వా క్యములను జాగ్రత్తగా విచారించవలెను. ప్రభుత్వములోని

ఆర్థికపరిపాలనా విషయములను నే నెక్కువగా చెప్పినట్లు మీ కు తోచవచ్చును. సరియైన ఆర్థికనూత్రములను ప్రముఖములు కొరకై ప్రతి ప్రభుత్వములోను ఎక్కువగా పాటించుట అవస రమని నాకు మంత్రుగా గల ఆరేండ్ల అనుభవముతో తెలిసినది. అపునాది యున్నగాని పబ్లికు సర్వీసులనిర్మాణమునకును దేశాభి వృద్ధిని సాగించుటకును వీలుపడదు. దూరవృద్ధిలోను జాగరూ కతతోను ఆర్థిక విషయములను దిట్టపరచినగాని ప్రజా షేమమును సరిగా పాటించినట్లు చెప్పటకు వలనుపడదు.

ఇండియా దొరతనమువారును అసెంబ్లీవారును ఆర్థిక ప్రశ్నలను కడుదగ్గరగా ఎప్పుడును చూచియుండలేదు. కాని మనము కలిసి పని చేసిన దానికి ఫలము లేక పోలేదనియు, మనము ప్రాగంభించి నప్పటికంటే ఆర్థిక పరిస్థితుల నొకభద్రమైన స్థితికి గొనివచ్చితి మనియు రికార్డు చూపుచున్నది. కష్టములన్నియు గడవకపో యినను క్రొత్తకష్టము లొకవేళ వచ్చినను మనము చేసినపనిలో లోపములేనియు లేవనియు ముందు రానున్న రాజకీయ రాజ్యాంగకార్యముల కిది యెంతో ఆధారముగా నుండు ననియు సమ్యకము నొసంగి యీపునాదులమీద నిర్భించు పనిని వచ్చే అసెంబ్లీవారికి మనము విధించిపెట్టుచున్నాము.

(ఆర్థికసభ్యుని ఉపన్యాస ప్రభుభాగములు, 1925-26 రివైజ్డ్ అంచనాల వివరములు కేపు ప్రచురింపబడును.)

మోటారుబస్సులు- పోలీసు కమిషనరు ప్రకటన

నగరిలో మోటారుబస్సు, టాక్సీ స్వంతదారులందరికి పో లీసుకమిషనరుగా రిట్లు తాకిడునవిరి:—

1926, ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి నూతనముగ క్రొత్తమా దిరిని కట్టబడుబస్సులకు తప్ప నితరబస్సులు రిజిస్టరుచేయబడవు. అనగా బస్సులుగా మార్చబడు మోటారుకారులను రైసెన్సు చేయబడదు. ఇదివరకే బసురూపమునకు మార్చబడిన బడ్లు యికముందుగూడ నడువవచ్చును. కాని పోలీసువారు పరిశీలించి దృఢముగనున్నచో అంగీకరింతురు. బస్సులో ఫలము కొలత ము స్సగునివరములు తెలియగోరువారు సిటీపోలీసు ఆఫీసులో స్వ యముగ వచ్చి తెలిసికొనవలెను.

ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండి సరిక్రొత్త బండ్లనే టాక్సీలుగా రిజిస్టరు చేయుదురు. ఇప్పుడు టాక్సీలుగా ఉపయోగించబడు వని ఎట్టిగోపము లేకున్నచో తిరిగి రిజిస్టరు చేయబడును. స్వం తదారులు ప్రాతవానికి ఊరక అకుసులు వేసికొనక క్రొత్తది కొనెదరు గాక. ఫోర్డుకారులు టాక్సీలుగా అంగీకరించబడవు.

బెంగాలుబాప్టిస్టు విషనరీ సానెటివారుసభచేసే డక్షిణ ఆఫ్రికాలోని ఆసియానట్టుముట్ల అసమ్మతిని తెలియబరచిరి.

మోహినీతైలము

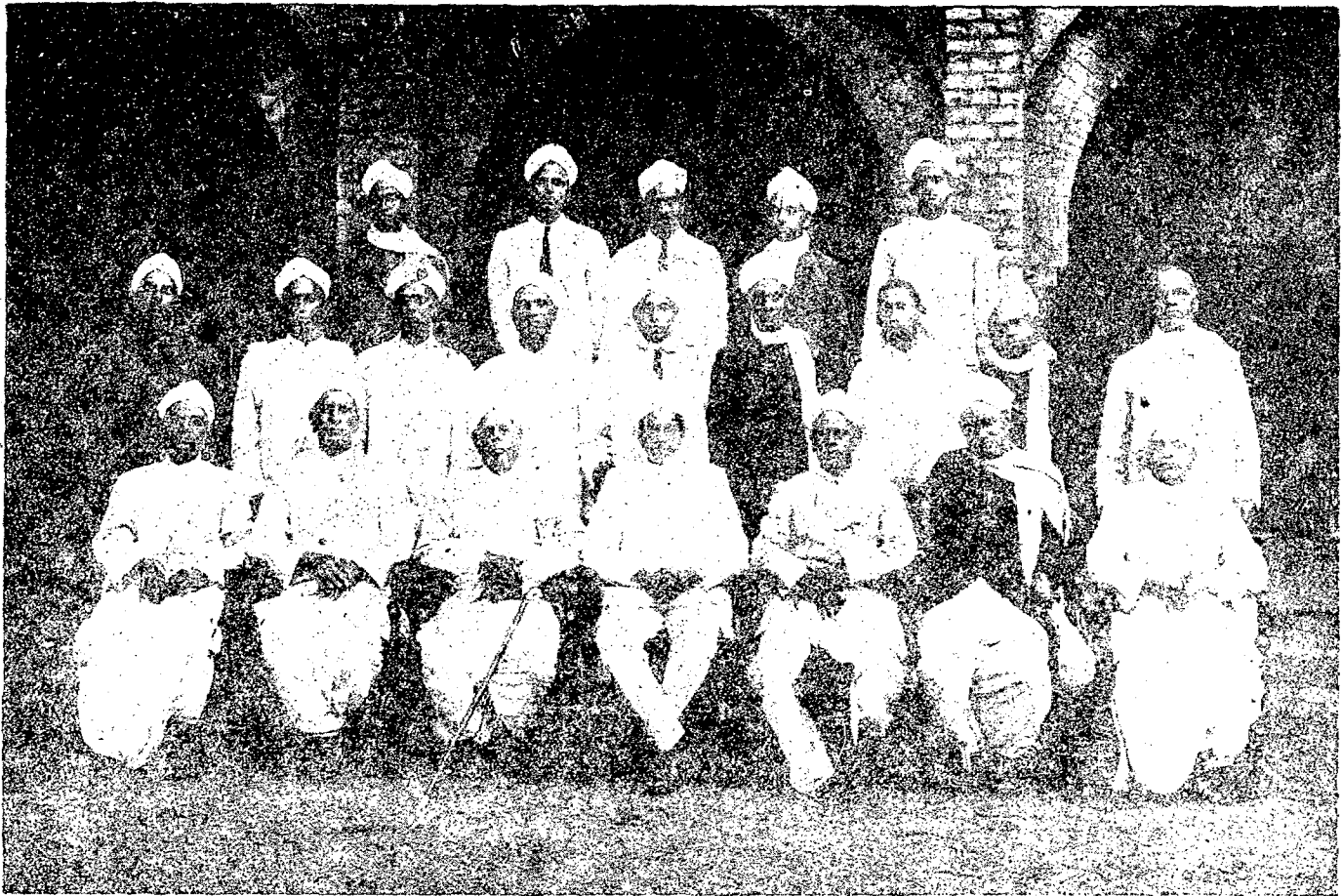
5 తులనూనె గల నీసా 1-కి రూ. 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగిగణులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును, నుండరుల ముఖలవాణ్యమునకు ప్రాపను మరులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కలరమణీయ మగు సువా సన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండును పుట్టు నీయదు. దీనియందు మనోహరముగ సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసియు న్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

- మోహినీతైలము:— మెదడుకు చలవచేయును.
- మోహినీతైలము:— కండ్లకు చలవ జేయును.
- మోహినీతైలము:— చెండ్లకులు పెరుగును.
- మోహినీతైలము:— చెండ్లకులు రాలకుండును.
- మోహినీతైలము:— నెండ్లకులు నునుపుదేరును.
- మోహినీతైలము:— మనోహరముగా నుండును.
- మోహినీతైలము:— సువాసన గలిగి యుండును.
- మోహినీతైలము:— తలయందు చుండు పోగొట్టును.
- మోహినీతైలము:— వాసన ద్రవ్యముగ నుండును.
- మోహినీతైలము:— ముఖమునకు లేజన్ను నిచ్చును.
- మోహినీతైలము అనేక నీసాలు విక్రయము.
- మోహినీతైలము:— చెండ్లకులను చిల్చినిచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

వార్షిక విద్యాభివృద్ధి నభ

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద హిందూ హైస్కూలులో జరిగిన వార్షిక విద్యాభివృద్ధి నభ ప్రతినిధులు.

కాశ్మీర మహారాజు

పట్టాభిషేకోత్సవములు

జమ్మూ, ఫిబ్ర 28:—కాశ్మీర మహారాజు సర్ హరసింగ్ తారి పట్టాభిషేకోత్సవ సంవత్సరమున కొన్నిదినముల నంతి యుత్సవములు జరుగుచు చివరకు గొప్ప రాజవిందు జరిగెను. వాత్సవములు జరిగెను. బాణసంచా కాల్చబడెను. సచ్చేవార మంతయు యూరపియనులకు విందులు జనుగును. అతిథిలుగా పంజాబు గవర్నరును ప్రెస్బిటేరియనుగూడ వచ్చురు. రాజ విందు సమయమున పాటియాలా, ఆల్వార, కార్నూర్ బాలా మహారాజులును పాలంజరు నవాబును పాకిస్తాన్ ప్రతంసా వాక్య ములకు జవాబు చెప్పుచు ఇటువంటి సమావేశములు తమ క్షేమ ము కొరకే గాక సామ్రాజ్య క్షేమము కొరకు గూడ తమ వందరిని మరింత దగ్గరకు తీసుకొనివచ్చునను నమ్మకము గలవని సర్ హరసింగ్ గారు చెప్పిరి. మత సంస్కారములు జరిగిన పిమ్మట తమకు గల బాధ్యత నిడివరకు కంటే ఎక్కువగా నుత్తరం గలిగిరినని మహారాజు గారు చెప్పిరి. (ఆ. (రె.))

మాడవ రిక్వరేషన్ క్రింద 1928 ఆక్టోబరులో ఆరెప్టు చేయబడి బర్మాన్ డౌటురాములో నిర్వహింపబడిన అతల కృష్ణభూషణ శివవారమునాడు విడుదల చేయబడెను.

కలకత్తా కార్పొరేషనువారు మన్యపాన నిషేధము విషయమై పట్టుబట్టినను ప్రభుత్వమువారు నియమాలై యుండుటచే లాభములేనని ఉత్తర కలకత్తా మితిపాన సంఘములో ఆసంతృప్తి తెలుపబడెను. ఢిల్లీ నిషేధభయిమ్మ ఉద్దేశ్యమును చెల్లెల్లను హిందూదేశమున కొలదికాలములో మన్యపానము పూర్తిగా నిషేధింపబడునని చెవరెందు పార్లమెంటు ఆండిరుసన్ గారు చెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ

గాంధీమహాత్మునితో సంప్రదింపులు

స్వరాజ్యపక్షము ముందుకేయవలసినదని

అహమ్మదాబాదు, ఫిబ్ర 27:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ యిప్పటికివచ్చిరి. నేను గాంధీమహాత్ముని జూచిరి మరల శ్రేణుడబడెనెదరు. స్వరాజ్యపక్షము తరువాత రోమి జేయవలెనను విషయమై వారు గాంధీమహాత్మునితో చర్చింప గోరుచున్నారని తెలియుచున్నది.

* *

అఖిలభారత తంతుకారక సంఘకార్యనిర్వాహకసంఘముగూడ సత్కారమునందు సమావేశమగుచున్నది.

(ఆ. (రె.))

డా॥ వి. రామకామతూగారు

బ్రాహ్మణ్యలో నూతనముగా స్థాపించిన కండ్ల ఆస్పత్రి గృహప్రవేశము సమయమున తీయబడిన ఛాయాచిత్రము. దిగువ నిలిచినవారిలో పై కట్టుకొన్నవారు డాక్టరుగారు. పైపంచ వేసికొనినవారు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు (అధ్యక్షుడు).

సఖి

గంటూరు సాహితీసమితివారు ప్రచురించిన సఖియను మాతపత్రికను ఎందఱులతో స్వీకరించితిమి. సఖి మాడు మామలకొకసారి ప్రకటింపబడుననియు, సాహితీసమితి సభ్యుల రచనలుమాత్రమే నీనియందు వెలువడుననియు మావింపబడెను. ప్రథమసంచిక మి నో జ్ఞమి గు కథలతోనూ, సవివాంప్రద్య రీతులతోనూ యొప్పుచున్నది. సాహితీసమితి గ్రామ్యగ్రాంధిక చివరములతో జోక్యము కలుగజేసికొనక, రచనలైమై భావ ప్రధానముగ గీతములను రచించి భావసేవ యొనర్చుచున్నందు కు, వారి నభినందింపవచ్చును. కావ్యమునకు రచయిత ప్రధాన మగుటచే, రచయితకై కృషిసేసి నూతనవికాసమునకు తోడ్పడునా రెల్లరు ధన్యుల. ప్రథమసంచికయందు, శివశంకరశాస్త్రి గారి ఆశీస్సు, నోరెవరిసంహితాస్త్రిగారి పురరావి ద్రవము, భోమా భిక్షుని, చింతాదీక్షితులుగారి “కవి-కన్య” “తాటిసమ భూ”

కొమండూరు కృష్ణమచార్యులుగారి “తిరుప్పావాయు” శ్రీని వాస శిరోమణిగారి “వారద్యయము,” పెద్దిభట్ల రామచంద్ర రావుగారి “సఖిసందర్శనము,” దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారి “కావ్యానళి,” వింజయూరి పార్థసారథిగారి “శాపము”లును గలవు “సఖి” చురకలము ఎన్నిల్లి భాష సేవ నొనర్చుగాకయని కోరెదము. సంవత్సరపుచందా, మూడురూపాయలు.

ఇంటరు క్లాసులో ప్రయాణము చేయుచున్న ఒక స్త్రీని ద్రోహము చేయుటకు ప్రయత్నించుటచే దినాజిపూరు జిల్లా ఆస్సాంమెయిలు టిక్కెట్లకర్తరులు ముగ్గురు ఆరెప్టు చేయ బడిరి.

మదరాసు ఆంగ్లశాఖ నైర్వహ్యుగారిని ఆరోగ్య పరిపాలన సలహా సంఘసభ్యునిగా ప్రభుత్వమువారు నియ మించిరి.

అనంతర కర్తవ్యము

శాసనసభ వారదీగిన కోర్కెకు ప్రభుత్వము వారి యొద్దనుండి యంతవరకు సుముఖ మగు ప్రత్యుత్తరము వచ్చియుండలేదు. స్టేటు కోన్సిలు సభలో ముచ్చటించుచు, కాంగ్రెసు తీర్మానమును తా మెంతమాత్ర మంగీకరింప జాల చునని చెప్పటయగాక తాయల్ క మీ ప నును త్వరలో నియమించుటకుసయితము తా మంగీకరింప మని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పక్షమున సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు స్పష్టముగ తెలిపిరి. దేశమునందు అసహాయకార్యక్రమము దొలగి నను, ఇంతటితో వారు సంకల్పి ప్తి మొదలులేదు. తమచింతమును పూర్తిగ వదులుకొని ప్రజలు సంపూర్ణ సహకారము జేయుటకు సంసిద్ధత జూపిన గాని సంస్కరణాభివృద్ధిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించరట. దేశము పూర్తిగ లొంగిపోవలయు నని మడ్డిమెనుగారి తలంపు. సెప్టెంబరు మాసములో ప్రభుత్వసభ్యుడు దెలిపిన సంగతులే ఖాయ మట. బర్మోచెడ్డ, రీడింగు ప్రభువుల ప్రసంగములందే చెప్పవలసిన దంతయు చెప్పిరట. ఇట్టి స్థితిలో నాశ కవకాశము పూర్తిగ దొలగిపోగలదు. ఫిబరవరిమాసము ముగియులోపల ప్రభుత్వము వారు తమ నిర్ణయమును దెలుపవలయు ననియు అటుల తెలుపకున్నను ప్రభుత్వనిర్ణయ మనుకూలము గాకున్నను బడ్జెటును నిరాకరించి స్వరాజ్య పక్ష సభ్యులు తమసాసములను విడువలయు ననియు కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభలో తీర్మానింపబడెను.

ఫిబరవరిమాసము గడచినది. ప్రభుత్వపు జవాబు ఏమాత్రము సంకల్పితకరముగ లేకుండుటచే, రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభలో అనంతర కర్తవ్యమును నిర్ణయించవలసిన యవసరము గలదు. ఈ విషయమై గాంధీమహాత్మునితో యోచించుటకు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు అహమ్మదాబాదు బోయిరి. మహాత్ముడెట్టి సలహా నిచ్చెనో దెలియదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులు, ఏవిధమున జూచినను, నిరుత్సాహకారణ మగుచున్నవి. బాహ్యపరిస్థితు లనుకూలముగ లేవు. అధికారులు హృదయపరివర్తనము జూపుటలేదు. ఇంగ్లండునందుగాని హిందూ దేశమునందుగాని ప్రభుత్వపక్షము ప్రజాశయములను సఫలపరుచుట కుద్యక్తులయిన సూచన లేవియు గానరావు. బెంగాలునందు నిర్బంధములు యథా ప్రకారముగ చెలరేగుచున్నవి. మాతన నిర్బంధ చట్టములు, నిర్బంధపడుచున్నవి. రాజప్రతినిధుల మూర్ఖువలన ఎట్టియుపయోగ ముండునని దోచదు. డిక్షిటాఫికాభారతీయుల స్థితి దుర్భర మయినది. ఇక అంతఃస్థితి జాతమందుమా, స్వరాజ్యపక్షము

నందు చీలిక లేర్పడినది. రిస్కంప్రీ నహకార పక్షము అధికారధిక్కారమును మాని, కాంగ్రెసు ధిక్కారమును ప్రారంభించి, విషమస్థితి చెచ్చివెట్టి నది. నెహ్రూగారు నిస్సహాయులుగ నున్నారు. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా ప్రభృతులు స్వతంత్రపక్షమునుండి వెడలిపోయిరి. వీరు ముందేమి చేయదలచిరో ఇంకను స్పష్టము గాలేదు.

ఏమిచేసినను నెహ్రూగారితో మా ల వ్యా గారు చేతుల గలుపరని తోచును. ఇందుకు దోడుగ సామ్రాజ్య శాసనసభయందు హిందూమహమ్మదీయభావము ప్రబలినటుల గనుపట్టును. ఈభేదములు వేర్వేరు పక్షముల రూపమును దాల్చునేమో యింకను తెలియలేదు. ఇప్పటికిని స్వరాజ్యపక్షమువారితో ఇతరులు తోడ్పడి ప్రభుత్వము నోడించుచున్నను, దృఢమగు వైకమత్యము లేక కొన్ని సమయములందు ప్రజాప్రతినిధు లోడిపోవుచున్నారు. శాసన సభలలో వ్యవహార మిటుండ, వెలుపల కార్యోత్సాహము గనుపించుట లేదు. ప్రజలను స్వరాజ్య సంపాదనకు సంసిద్ధులజేయ ప్రయత్నములు సాగుటలేదు. గ్రామపునర్నిర్మాణము, ఇంకను అంతరిక్షమునందే దిరుగుచున్నది. ధరాతల మవరోహింపలేదు. కద్దరు నిర్మాణముపట్ల దేశము చూపవలసిన ప్రోత్సాహము జూపలేదు. అస్పృశ్యతానివారణము మందగితి నడుచుచున్నది. జాతీయ పాఠశాలలు నానుమాత్రావశిష్టములై యున్నవి. శాసనసభలవంకకు దేశ దృష్టి దిరిగియున్నదని తలచినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును కొందరయినను బాగుగనిర్వహింపకుండుటకు మాంద్యముతప్ప వేరుకారణము గనుపింపదు. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, రాజకీయ వ్యవహారముల కన్నిటికిని స్వతంత్రమే మూలాధారముగ నుండవలయును. స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రతిబంధకమగు ప్రభుత్వ చర్యలను నిరోధింపవలయు నని తీర్మానింపబడెను.

ఇంతియగాక, అంత్యప్రతిక్రియగ శాసనోల్లంఘనమును చేకొనవలయు నని నిరూపింపబడెను. ప్రస్తుతసమయమున దేశ మిందుకు సంసిద్ధముగ లేకున్నను తదర్థమై దేశమును సిద్ధపరుపవలయు నని కోరబడెను. అట్టి కోర్కెను నెరవేర్చవలసిన తరుణమాసన్న చుయినది. ప్రజల కీ విషయమున మార్గమును జూపి దేశమును నడుపగల నాయకుడు గాంధీమహాత్ము డొక్కడే యని తెలుప నక్కరలేదు. అమెరికాలో జరుపుచున్న క్రైస్తవ విద్యార్థికి జవాబు చెప్పచు, తా మిసమయమున నూలుపడుకుసంఘపు పనులను మాత్రమే నిర్వహించుచుంటి మని పల్కిరి. కాని ఈయొక్కపని యైనను, భావిచర్యకు చేయూత నొసగు ననుటకు సందియము లేదు. మహాత్మునివలె ఇతరప్రముఖులును తమ శక్తిసామర్థ్యములను నిర్మాణకార్య సిద్ధికి వినియోగించుట ముఖ్యము. ఇందునిమిత్తమై ఫలప్రదమగు మార్గము సవలంబించుట యవసరము. ఒకవంక శాసనసభలను ప్రభుత్వ నిరోధమునకు బద్ధకంకణులగు కాంగ్రెసు సభ్యులచే నింపవలసినయవసరము గలదు. వేరొకవంక శాసన సభలకు వెలుపల ప్రజలను కార్యోత్సాహపరప శుల జేయవలసిన యావశ్యకత గలదు. శాసన సభలకు లోపలను వెలుపలనుగూడ పని జరుగు

చున్నగాని, దేశముముందుకు నడువజాలదు. ఇంతవరకు, శాసనసభలలో ప్రతిపక్షంభన కొలదిగనో గొప్పగనో జరుగుచున్నను, అనుకూలఫలము గలుగ కుండుటకు కారణము విదితమే.

బడ్జెటును నిరాకరించినను, ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును సాగకుండజేసినను, వెలుపల నిర్మాణము లేనికతమున, తాత్కాలికోత్సాహము ఫలప్రద మగు మార్గముల బట్టదయ్యెను. ఘడ్వరాష్ట్రములో పలుపురదృష్టి మరల సహకారమునంకకు మరలెను. మృత్రిపదవుల నంగీకరించుట శ్రేయస్కర మను భావము ప్రబలెను. ఈమారు గూడ బడ్జెటును నిరాకరించి అంత్యతో చేతులు ముడిచికొని యూరక కూర్చుండిన ప్రయోజనముండదు. ఏలనన సర్దిఫికెట్టులను ప్రయోగించి అధికారవర్గము తమ యిచ్చను కొనసాగింపగలరు. కైల్వేగోడ్డు గ్రాంటును నిరాకరించుటకు సామ్రాజ్యశాసనసభ్యు లిటీవల దలపెట్టినపుడు, మీ నిరాకరణము మమ్మేమి జేయు నని సర్ ఫాల్లెనుఇన్సుగారు ధిక్కరించిరి. సర్దిఫికెట్ల తమకు శరణ్యములనిరి. అంతియగాని, ప్రజాప్రతినిధుల యనమ్మతి గాంచి, వారి కోర్కెను సఫలపరచుటకు అధికారులు పూనుకొనలేదు. సప్లయిలను సమకూర్చకముండు, కష్టములను నివారింపవలయు నను సామాన్యసిద్ధాంతము హిందూదేశమునకు బనికరాదని వీరి యుద్దేశ్యము. కైల్వే నాకరుల కష్టములను నివారింపవలయు నని ఇటీవల చెచ్చిన తీర్మానమునకు బదులుజెప్పచు, శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానముపై ప్రభుత్వమువా రెట్టి చర్య దీసికొన దలంపలేదనియు, ప్రస్తుతసంస్కరణ విధానముక్రింద శాసనసభాతీర్మానములు ప్రభుత్వమును బంధింప జాలవనియు ఇన్సుగారు ఇండియా ముగ బలికిరి.

ఇన్సుగా రీసంగతిని సిద్ధాంతరీకరింప బనిలేదు. ఎల్లరకును ఇది తెలిసిన విషయమే. సంస్కరణములు నిరర్థకములని తదవతదవకును ఇన్సుపోలువారు తెలియజెప్పట తటస్థించుచున్నది. శాసనసభల తీర్మానములు ప్రభుత్వమును బంధింపకున్నను, సాధ్య మగునంతవరకు వానిని అంగీకరించి ఆచరణలో బెట్టు నాచారమును ప్రభుత్వమువారు ఏర్పరుపవచ్చును. ఇటులనే బడ్జెటుగ్రాంటులను నిరాకరించునపుడు, అందుకు మూలకారణమేమియో గ్రహించి దానిని నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొన వచ్చును. చీటికిమాటికి సర్దిఫికెట్టులను ప్రయోగింప నక్కరలేదు. అయినను ఇన్సుగారితో వాదప్రతివాదములు నలిపి ప్రయోజనములేదు. అధికార దృక్పథమును గ్రహించుటకు వీరివాక్యము లక్కరకు వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రదర్శనము నిమిత్తము శాసనసభలలో నిరోధము నెలుపుచున్నను నిజమగు నిరోధము వెలుపల జరుగవలసి యున్నది. లేనియెడల ఎన్నిమార్లు బడ్జెటులను నిరాకరించిన నేమి ప్రయోజన మను భావము ప్రబలకమానదు. శాసనసభా తీర్మానములను నిరాకరింప కుండునటులను సర్దిఫికెట్టులను చీటికి మాటికి ప్రయోగింపకుండను ప్రభుత్వము వారిని అడ్డుపరుప గలిగినపుడే, ప్రజలకృపి సఫలమగును. ఇందుకు ప్రాశస్త్య బలపడవలయును.

స్వశక్తిప్రవర్ధనము కార్యరూపము దాల్చవలయును. అవసరమగుచో శాసనోల్లంఘనమును కొనసాగించుటకు దేశము సామర్థ్యమును గడింపవలయును. ఇట్టి మహాత్కార్యమును నిర్వహించుటకు, ప్రజలలో నైకమత్యము బలపడవలయును. రాజకీయ కక్షలన్నియు కాంగ్రెసునందు లీనమై పోవలయును. మతసాంఘిక కక్షలు దేశారాధన కడ్డకగులంకుడ నెనుకకు బోవలయును. నేడు నిర్వహింపవలసిన కార్యము మహాత్తర మయినది. అందరును చేతుల గలిపిన గాని నెరవేరునది గాదు. స్వరాజ్యమే పరమావధి యనియు, స్వరాజ్యము సిద్ధింపనిది హిందూ దేశపు టునికికే భంగము కలుగుననియు, భావించు నెడల ప్రజలలో భేదభావములు పైకిపొంగజాలవు. రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమహాసభ నిర్వహింపవలసిన కార్యము అత్యంతముఖ్య మయినది. అనంతరకర్తవ్యమును నిర్ణయించుటయ గాక సత్వరకార్యసిద్ధి కవసరమగు మార్గములను గూడ నిర్ణయించుట మేలు. వెంటనే దేశమం దంతటను కాంగ్రెసుపని చురుకుగ జరుగునటుల జూడవలయును. అన్ని రాష్ట్రములవారును అన్ని సంఘములవారును యందుకు తోడ్పడిన గాని కార్యసిద్ధి గలుగదు. పంచేమాతర ధ్వనులతో కాంగ్రెసు పనులు దేశమం దంతటను ప్రారంభ మగు గాక!

ఇండియా బడ్జెటు

నేటిదినము ఇండియా బడ్జెటు సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడెను. దీనిని చదివిన ఉత్సాహము కలుగుట కవకాశము గనుపింపదు. 1925-26 సంవత్సరమున మిలిటరీ ఖర్చులు 56½ కోట్లయ్యెను. దీనియం దేమాత్రము తగ్గుదల కనిపింప కుండుట శోచనీయము. 1926-27 సంవత్సరమున నికరపు మిలిటరీ ఖర్చు 54.88 కోట్లందునని అంచనా వేయబడెను. ఒక కోటి తగ్గునని యూహింపబడినది. కాని సంవత్సరము ముగియునప్పటికితగ్గుదల భర్తీగావచ్చును. ఇంతటి వ్యయభారము నేల తగ్గింపరాదో ఏతన్నిర్ణయము గూర్చి శాసనసభ యేల యోచింపగూడదో తెలియదు. వజిరిస్తాను దండయాత్రకింద ఖర్చు ఇంకను తప్పకుండుట విచిత్రము. రాబోవు సంవత్సరమున గతసంవత్సరముకన్న సివిలుఖర్చు 30 లక్షలధిక మగునని యూహింపబడెను. జర్మను నష్టపరిహారమునుండి చేకూరెడి ద్రవ్యమును హిందూ దేశపుఖర్చును తగ్గించుటకు ఉపయోగింపక ఋణమును తగ్గించుట కుపయోగించుటచే దాని లాభ మంతరించుచున్నది. పోస్టుకార్డులు కవర్ల ఖరీదును ఇప్పుడయినను తగ్గింప కుండుట ప్రభుత్వమునకు పాడిగానేరదు. ప్రతికూల ప్రభుత్వనిశ్చయమువలన ప్రజలకు మిక్కిలియిబ్బంది కలుగకమానదు. రాబోవు సంవత్సరమున నిలువ పోగ మూడుకోట్లు మిగులు నని అంచనా వేయబడెను. కానియందులో 1½ కోట్లు ఖాళీపెట్టెను డ్యూటీని పనులుజేయ కుండుటచే నష్టముక్రింద బోవును. మిగిలిన మొత్తములో 1.25 లక్షలు, రాష్ట్రకృషిముల తగ్గుదలక్రింద వ్యయ మగును. ఈమారు చెన్నపురికి 57 లక్షలు తగ్గునని సూచింపబడినది. ఇది కొంతయైనను మేలే. కాని

ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినచో కష్టముల నన్నిటిని తొలగింపగలరు. కాటా ఎక్సైజు డ్యూటీని రాష్ట్ర కష్టములకును ముడిపెట్టక మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించిన భావ్యముగ నుండెడిది. ఇట్టి చక్కని బడ్జెటుబట్టి ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించుటకు వీలు గలదాయని ఆర్థికసభ్యులగు సర్ జేసీల్ బ్లాక్టెలుగారు పందెము వైచుచున్నారు. కాని భారతీయులు కోశాధికారము గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యాశయమును సఫలపరచినగాని ప్రజలకు సంతృప్తి గలుగనేరదు. ప్రజలకు స్వతంత్రపాలనాధికారము లభించునెడల ఇప్పటి విపరీతపుఖర్చును చాలవరకు తగ్గించి ద్రవ్యమును దేశోపయోగకర మగు విషయముల కధికముగ వెచ్చింపగలరని నమ్మవచ్చును.

రాబోవు సి నేటుపథ

17 వ మార్చిని జరిగెడి సి నేటుపథలో కొన్ని విచిత్రతీర్మానములు గలవు. విశ్వవిద్యాలయము వారు రికగ్నైజు చేయు కళాశాలల విద్యార్థులు వెలుపలకు వచ్చునపుడు కళాశాల వారు ఏర్పరుచు ప్రత్యేకపు దుస్తులను ధరింపవలయు నని రామనాథపినాయిగారి తీర్మానము నుపపాదించెదరు. సైనికులు రక్షక భటులు చాలక విద్యార్థులు గూడ ప్రత్యేకపు దుస్తులను ధరింపవలయు ననుట మిక్కిలి పరిహాసాస్పదము. కళాశాలలు నిర్ణయింపవలసిన సమన్వయింకను వేరుగల పని గ్రహించుట మేలు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయవిద్యార్థులు డిగ్రీపరీక్షకు వెడలకముందు మిలిటరీ శిక్షణ బడయవలయు నని సత్వమూర్తిగారు చెప్పెడి తీర్మానము గూడ ఆచరణయోగ్యము గాజాలదు. గాంధీమహాత్మునికి డాక్టరు బిరుదము నీయవలయు నని కే. వి. సుబ్బారావుగారు రుపపాదించెదరు. ఈ సూచన వింతగ నున్నను, మహాత్మున కిట్టిబిరుదము అధిక గౌరవము నొసగకున్నను, విశ్వవిద్యాలయము తనను తాను గౌరవించుకొనిన దగును. ఈ తీర్మానమునకు సయితము ప్రాతికూల్యముండినను నుండవచ్చును. మద్రాసు యూనివర్సిటీ సభ్యునికి ఎఫ్. యం. యు. బిరుదము నిచ్చినటులే, సెనేటు సభ్యునికి యం. ఎస్. యం. యు. బిరుదము నీయవలయు నని రా. బ. కృష్ణారావు భాగ్యస్థేగారు తీర్మాన ముపపాదించెదరు. బిరుదములను పెంచిన ఎవరికిని బాధలేకున్నను, వీనివలన బిరుదముల విలువ అసలే తగ్గిపోవును. వేరుచివర దేనిని చేర్చుకొనిన నేమి? మానవుని యోగ్యత నిట్టి తోకలు హెచ్చుజేయజాలవు. ఇది వరకున్న వానికే గౌరవము తగ్గియుండ, క్రొత్తవానిని సృజించిన నేమిఫలము?

ఇందోరుమహారాజుగారు : పదచ్యుతి

ఇందోరుమహారాజుగారు తమ రాజ్యమును వదలిపైచుట కంగీకరించిరి రూఢివార్త ప్రచురింపబడెనది. ప్రభుత్వమువారు మహారాజుగారి యభిమతము నామోదించిరి. ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనము, నేటి వార్తలలో గనుపించును. బావలా హత్యలో మహారాజుగారికి గల సంబంధమును విచారించు నిమిత్తమై ఏర్పడిన విచారణసంఘమునకు లోబడు

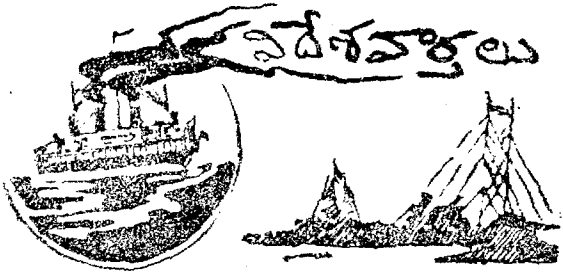
నుద్దేశ్యము లేనిచో మహారాజుగారు రాజ్యమును విడిచిపెట్టినట్లు నని ప్రభుత్వమువారు చెబిరి. తుదకు రెండవమార్గమునే వీరనుకరించిరి. మహారాజుగారి నిటుల బలవంతపెట్టుట ఇండియా ప్రభుత్వగౌరవము నినుమడింపజేయజాలదు. మహారాజుగారి ననుమానించుటకు గల కారణములను ప్రభుత్వమువారు చెలుపలేదు. ఇదివరకు జరిగిన విచారణలో నవి బయల్పడలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి స్వదేశసంస్థానాధీశుని విచారణ సలుపుట కెట్టి యధికారము గలదో తెలియదు. ఉభయములకు గల సంబంధము ఆంతరంగికవ్యవహారములకు సంబంధించదు. మున్నందు నాభామహారాజుగారి పదచ్యుతియు, పిమ్మట హోల్కారుగారి స్థానభ్రష్టతయు జరుగుట, రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలనాచరిత్రకు కళంక మాపాదింపగలవు.

జర్మనులు: మహాత్ముడు

జర్మను స్నేహితుని లేఖకు బదులుజెప్పుచు జర్మనులయెడగాని జర్మనీయెడగాని తమ కెట్టి నిరసనభావము లేదని గాంధీమహాత్ముడు సువ్యక్తపరచుచున్నాడు. జర్మనులు ధైర్యశాలులు. వారి పరిశ్రమయు పాండిత్యమును ధైర్యమును ప్రపంచము నాశ్చర్యమున ముంచిన వనియు గతసంగ్రామములో జర్మనులు ఓడిపోయినను అణగిపోలేదనియు మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. ఇంతవరకు జర్మనులు స్వజాత్యభ్యుదయము నిమిత్తము మాత్రమే కృషిచేసిరి. ఇతరుల నెదుర్కొనుటకు మార్గముల నన్వేషించిరి. ఇకముందట్టి శక్తిని ప్రపంచక్షేమమునకై వినియోగించి శాంతిపథమున ప్రపంచమును నడుపుటకు జర్మనీ సమకట్టుగాక యని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. జర్మను దృక్పథము నందు అట్టిమార్పు గలుగుచున్నందులకు మహాత్ముడు సంతసించుచున్నాడు. ఈ రీతిగ ప్రతిజాతియు లోక క్రేయమును ప్రధానముగ నెంచి తదనుగుణ్యముగ కృషిచేయునెత్తించుచో మానవుల దుఃఖ మంతరించి, జగత్కళ్యాణము సిద్ధింపక మానదు. జర్మనులకు హితోపదేశము గావించుచు మహాత్ముడు మానవకోటి కంతకును యత్నము సందేశము నొసగుచున్నాడు.

సిన్హాకూలీ కేసు

సిన్హాకూలీ కేసులో, శ్వేతయజమాని కూలీ వానిని తిన్నుటచే చనిపోయెనను ఛార్జివిచారింపబడెను. ఈ కేసు దేశదృష్టి నాకర్షించుట సహజము. కూలీలను కొట్టుటయు, వారు మరణించినను కొట్టినవారు తెల్లయజమానులగుచో మేజిస్ట్రేటులు వారిని విడిచిపెట్టుటయు సామాన్యమయ్యెను. ఈ మారును అటులనే జరుగు నని భావించిరి. అన్ని సరులు న్నెడలుగారు నిర్దోషులని నిర్ణయించిరి. అయినను, సెషన్సు జడ్జియగు కలనల్ క్నెల్లిసుగారు ముద్దయికి పదునెనిమిది మాసముల కఠిన శిక్షయు, నాలువేల రూపాయల జరిమానాయు విధించిరి. మానవహత్య కిట్టి స్వల్పశిక్ష హాస్యాస్పదముగ గనుపించినను అసలు వదలిపెట్టుట కన్న ఈమాత్రము బుద్ధిగజపుట యయినను మేలని ఎంచవచ్చును. జడ్జి యూరజియను డయినను, స్వజాత్యభిమానమును హద్దుదాటి పోనీయనందుకు,

బిటను వైమానిక విధానము

ప్రత్యేక శాఖ లండను

రుగ్బీ, ఫిబ్ర 26:— నిన్నటిదినము వైమానిక మండిపులను చర్చించుటకు ప్రారంభించెదనగా ప్రత్యేకముగ వైమానిక విద్యను, వైమానిక మండలివర్గమును నియమించిన ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వమువారు జేసినట్లుకే జేసెదమని మున్నానాల్లగారికి ప్రత్యక్ష ప్రతిపక్షముగ ప్రధానామాత్యుడు తెలియజేసెను. అవిషయమునే మరల తలచెట్లవలెనందెననిరి.

ప్రస్తుతమున్న సామాన్య వైమానిక విద్య సహాయముతోడనే సామాన్య రక్షణమును గావించెద మనిరి. మిక్కిలి యుద్ధముతోడను సామాన్యముతోడను పనిచేయవలెనన్న వైమానిక విద్యను కలిపి పనిచేయవలెననిరి. సామాన్యరక్షణ సంఘమువారి సలహాప్రకారము చేయవలె ననిరి.

తరువాత జరిగిన చర్చలో వైమానిక మండలివర్గమును రక్షణమండలివర్గములో చేర్చివేయవలెనని ఉభయపక్షముల వారును నూచించిరి.

దీని కనుకూలముగనున్న యభిప్రాయములను మండలి మాటమునకు చేయజేసెదననియు, ప్రస్తుత మున్న దానికంటె ఎక్కువగ వైమానిక శాఖలను సహకారముతో పనిచేయులని యున్నదని నాటిచర్చలు దెలుపుచున్నవనియు సర్ ప్యామ్మల్ హోరుగారనిరి. రక్షణమునకు సంబంధించిన విషయములన్నియు మూడుశాఖల నాయకులను ముందు ఆలోచించుట మంచిదనిరి.

అక్టోబరులో జరుగు సామాన్యసభయందు వైమానిక రక్షణసమస్యను ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము నిచ్చుటకు జేసెదననిరి. భూమియందున్న వైమానికవర్గముకంటె పయనము జేయువారిసంఖ్య తక్కువయియున్నచుట నిజముగాదనిరి. ఇతరదేశములందున్నవారికంటె ఎక్కువగ తిరిగివెళ్లెదనందున గల వైమానికమును, తిరిగివెళ్లెదనన్నవారిసంఖ్యయు నున్నదనిరి. వైమానికవిద్యను రెండురెట్లుపయనము చేయవలె.

వారు ప్రజలకృతజ్ఞత కెంతయు బాతులు. దేశీయుల ప్రాణము లతిచులకగ భావింపకుండుట కీర్తియుగొంతవర కయినను తోడ్పడునని నమ్మెదము.

బర్మా : బహిష్కారచట్టము

బర్మాలో నిటీవల నిర్దేశించిన బహిష్కార చట్టమును గవర్నరుగ సర్ హోరుకోర్టు బట్లరుగారు సమర్పించుట వింతగాదు. ఈ చట్టము భారతీయుల నిమిత్త ముద్దేశించబడ లేదనియు నేరము జేయని వారి నిది బాధింపదనియు సమాధానము జెప్పవచ్చును. కాని వెలుపలనుండి వెదలినవారిలో పలువురు భారతీయులు. బీదలగు వీరిపై నేదీయో యొకనేరమును మోపి రక్షించుటకు వీలు గలదు. తుదకు సెక్యూరిటీ క్రిందగాని రాజప్రోహము క్రిందగాని క్రిందిపబడినవారు సయితము బహిష్కారార్హులగుదురు. అందుచే భారతీయులకు నిలువ నీడ యుండజాలదు. ఎక్కడనో యున్న దక్షిణాఫ్రికాలోనే గాక హిందూదేశమునందలతర్భాగముగు బర్మాలో సయితము ఇట్టి క్రూరశాసనమును నిర్దేశించుచున్నపుడు ప్రతిక్రియ ఏముండును? భారతీయులలో నిరాశయు నిస్సహాయము బుట్టించుట కింతకన్న వేరేమి గావలయును? చట్టములు ముద్దుల కనుకూలముగ నున్నవని బట్లరుగారు వగచు చున్నారు. వీరి వివరీత దృష్టి కిది నిదర్శనము.

ప్రభుత్వముగము

పన్నులసంఘమువారి నివేదికము

రుగ్బీ, ఫిబ్ర 26:— ప్రభుత్వముగము, పన్నులనుగూర్చి విచారించుటకు నియమించబడిన పన్నుల సంఘమువారు జరిగిన బహుసములోనే సాక్ష్యమును విచారించిరి. నివేదికమును ఇప్పుడు అసామాన్యముగ తయారుచేయుచున్నారు.

సివిలు సర్వీస్ క్రీడలు

ప్రభుత్వమువారిచ్చు గ్రాంటు నాపుజేయుట

లండన్, ఫిబ్ర 26:— పార్లమెంటు సభ్యులు, సివిలు సర్వీసు శాఖవారును మరితరులను జెప్పబడె సివిలు సర్వీసు క్రీడల కియ్యదలచిన 200000 పానులను ముందు పుష్కలముగ డబ్బున్నపు జెప్పటకు ఆపుజేసిరి.

పూర్వము ప్యాసిస్టువర్గముననున్న

సిసేరీ రోసీగారి పలాయనము

ప్యాసిస్, ఫిబ్ర 26:— ప్యాసిస్టు వార్తా ప్రచారకసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగనున్న సిసేరీ రోసీగారిని నీవీరు మ్యాటియో టీగారిని హత్యగావించినపప బండ్గజేసిరి. కాని తరువాత వదలిరి. ఇటలీనుండి ఆశ్చర్యకరముగ తప్పించుకొని ఎటులనో వైస్ జేరిరి. ఇతనిని వదలినప్పటినుండి అతికాగ్రతగ ఏమిచేయుచున్నది కనిపెట్టి జూచుచున్నారు. నిన్నటి ప్రాతఃకాలమునందు రహస్యముగ తన ఇల్లును వీకి వేచియున్న ఒకమోటారుబండి సెక్కిమట్టు తిరిగి జనీవా జేరెను. జనీవాలో పడవెక్కి నీసుకు జోయెను.

ఇంజినీర్ల సమ్మె

లాకపుటు నోటీసులు

లండన్, ఫిబ్ర 26:— ఇంజినీరింగు మరితర శాఖా యజమానులు సమ్మెగట్టినవారు పనిలోనికి మరల వచ్చుటకు వీలులేదని మార్చి అయిదవతేదికి ప్రకటించెదరు. ఇయ్యది 18 తేదీకి అమలులోనికి వచ్చును.

ప్రెంచిముణము

ప్రెంచివారీయవలసిన అప్పును తీర్చునీమయమై ప్రెంచి మండలి కెయిలోగారితో చర్చిలుగారు జేసికొన్న ఏర్పాటులు ఇంకను ఉభయాలను బాధించునని చర్చిలుగారు కామన్వెస్థలో దలియజేసిరి.

ప్యాంకో-రషియా యుద్ధము

ప్యాంకో సభాప్రారంభము

ప్యాంకో, ఫిబ్ర 26:— ప్యాంకో-రషియా యుద్ధమునకు ప్యూనూర్చి బ్రయండుగారు కదవ్చిరి. ఆసభకు వచ్చి ప్రతినిధులు పూర్తిగ తలపథముగ నుండవలె ననిరి.

ప్రాతః అప్పులను చర్చించుటకు సిద్ధముగనున్నారమనియు రషియా పత్రములను దీసికొన్నవారి హక్కులను జేదనుటలేదనియు ప్రెంచి ప్రాతినిధ్యమునకు అధ్యక్షులగు డిమాండేగారనిరి. రెండుదేశములకును వర్తకము మరల ప్రారంభించవలెనని ప్రాంసు ఆశించు చున్నదనిరి.

తమ కేంద్రము లాభముగ నుండునట్లుల వ్యవహారము జేయుటకు రెండు దేశములు శాసనముల, కార్యక్రమము భిన్నముగ నున్నను ఆయ్యది అడ్డురావని రాకోవిస్కీగారనిరి. చిన్నపత్రముదారులకు తృప్తికరముగనుండు విధానము నేర్పరుమట నుంచినది.

ఇండియా కవున్సిలు

ఎన్. మల్లికుగారు రాజగోపాలాచారిగారి

సానే నియమించబడుట

లండన్, ఫిబ్ర 26:— ఎన్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు ఇండియా కాన్సిలు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చుటచే అతని స్థానే సురేంద్రనాథ మల్లికుగారు నియమించబడిరి. మేమాసములో మల్లికుగారు పనిలో ప్రవేశించెదరు.

ఇంజినీర్ల సమ్మె

లండన్, ఫిబ్ర 26:— లండనులోనున్న 900 ఇంజినీరులు కార్మికులు సమ్మె గట్టిరి. కాని ఇంజినీరింగు యూనియనువారు ఈసమ్మెను గుర్తించనందున ఇంజినీరింగు వర్తకమునకు గొప్ప ప్రమాదముగ నుండునట్లు వేతనములవిషయమై తగవు బయలుదేరెను. యూనియన్లో చేరనివారిలో పనిచేయజాలమని పనివాంతు నిరాకరించుటచే తగవు బయలుదేరెను.

సమ్మెదారులు తక్షణము పనిలో ప్రవేశించనియే తరువాత సన్నదును వారిని పనిలోనికి రానీయజాలమని ఇంజినీరింగు యజమానుల సంఘమువారు తీర్మానించిరి. యూనియనులు శ్రమపడి మరల వీరందరును పనిలో ప్రవేశించునట్లు జేయుగాక యనుచున్నారు.

సామాన్య సభ

వైమానిక ప్రచారము

లండన్, ఫిబ్ర 26:— వైమానిక ప్రచారమునకు సామ్యును ప్రోగుచేయు ఏర్పాటులను చర్చించుటకు సామాన్య సభ సేర్పాటుజేయవలెనని కామన్వెస్థలో నిన్ను వార్తరుగారు కోరిరి. బ్రిటిషు వైమానిక పరిశ్రమ చాల దుర్లభయందున్నదనియు జర్మనీ ఈపరిశ్రమంతటను మూలమునను దనియు దక్షిణాఫ్రికాలో వైమానిక ప్రచారమునకు జర్మను విమానములను ఏర్పాటు జేసినదియు అందులకు ప్రభుత్వమువారు 8000 పానుల నిచ్చినదియు దెలియజేసిరి. డొమినియనులు అందులో ముఖ్యముగ ఆస్ట్రేలియా పరిశోధనార్థము జేయుచున్న వైమానిక ప్రయత్నము లెంతయు జ్ఞాన్యులనిరి.

ఆఖిలభారత తపాలా బంట్లోతుల సంఘము

తృతీయ వార్షికసభ

లాహోరు, ఫిబ్ర 27:— ఆఖిలభారత తపాలా బంట్లోతులయొక్కయు క్రిందిగ్రేడు ఉద్యోగులయొక్కయు సంఘపు తృతీయవార్షికసమావేశము నేడిచట గూడెను. వివిధరాష్ట్రములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు పెద్దమును ముఖ్యులు చాలమంది వచ్చిరి. ఆహ్వానసహృద్యుడగు ఖానుబహదూరు షేకు అబ్దుల్ ఖాదరు యం. యల్. సి. గారు సభ్యులకు ప్యాంగులమొసంగుచు సంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యము పోష్టలు ఉద్యోగుల కష్టములను తొలగించుట యని చెప్పిరి. తపాలా బంట్లోతుల ధర్మములు చేయవలసిన పనులు యెక్కువగ నుండి వారికిచ్చు హుళిడబ్బులు చాల తక్కువగ నున్నవని చెప్పిరి. పంజాబులో తపాలా బంట్లోతుల ప్రారంభమున 18 రూపాయలలో నుండి 4 అణాల చొప్పున పెరిగి 24 వరకగును. ఇప్పుడున్న జీతముల నెక్కువజేసి రూపాయచొప్పున నెక్కువజేసి తగిన తపాలాబంట్లోతులను గుమాస్తాలగుడ నియమింపవలెననియు, ఇండ్ల అలవెస్సునీయవలెననియు, బోనసునీయవలెననియు వారు నూచించిరి.

అధ్యక్షోద్యోగము

అధ్యక్షుత వహించిన యల్. యం జోషీగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు కోరినవాని నన్నిటిని అనువదించి పోష్టలుపని వారల కెక్కువజీతముల నిచ్చి యెక్కువ తెలపుల నీయవలెనని తెల్పిరి. పనివారల సక్రమపద్ధతుల నవలంబించి మంచి కట్టుదిట్టములలోనుండి సభ్యత్వము నెక్కువజేసి వారికి అవసరముయొక్కమును జీవనపరిస్థితుల బడయునట్లు జేసికొనవలెనని కోరిరి. వారు పోష్టలు రెయిల్వే మెయిలు సర్వీసు సంఘముతో గూడ సాధ్య మైనంతవరకు కలిసి పనిచేయవలెనని జోషీగారు సలహా నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

సిన్ధూకూలీహత్య కేసు

తీర్పు చెప్పబడుట

ముద్దయికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష 4 వేలు జరిమానా విధింపబడుట

ఫిల్లి, ఫిబ్ర 27:— రిక్తా కూలీకేసులో మాన్యువల్లెయిడెలు గారికి 18 నెలల కఠినశిక్షయు 4 వేలు రూపాయ జరిమానాయు అది యియ్యవచ్చు మరి ఒక సంవత్సరము జైదీని విధించుచు నెమన్సుజడ్జి కర్నూలు సెల్లిసు పెద్ద తీర్పు జేసినట్లు సిన్ధూనుండి తెలిపిన వార్తద్వారా దెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాది నివ్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాటగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కిరూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సుచితముగ బంపుటకు పిలుచేడు. మాదిరిపత్రికలు వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

మాఖమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

మేఘము—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; పుష్పాంజలి—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; లోకానుభవము—కవిత—తల్లా ప్రగడ సూర్యనారాయణరావు గారు; కాలిదాసభవభూతులు—కొ. రామకృష్ణరావుగారు; చింతాసమాశ్వాసము—గాంధీభక్తుడు; భీమకవి జన్మస్థానము—కేశవరపు కామరాజు గారు; దేవాలయము—శివ శంకర శాస్త్రిగారు; పరశురామకవిగారి షడ్వీపస్వాసము—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రి గారు; ప్రకృతి - ఉపాధ్యాయ—జ్యోతిష్మతి; శ్రీకృష్ణుడు—ఆయన సందేశము—గాంధీ నరసింగరావు గారు; సౌందర్య విహాస—నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; బ్యాంకి బుచ్చిరాజు—శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారు; మల్లెపూవు—సహదేవ సూర్యప్రకాశ రావు గారు; ప్రణయవిజయము—పానుగంటి విజయరాఘవరావు గారు; కుకవిప్రబోధము—అనంతపంతుల రామలింగస్వామి గారు; పిట్టకథలు—కమల; చేమంతులు—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; వాడే ఏడు—మంచికలపాటి శంకరరావు గారు; మధుశము—రాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్రు గారు; శివాజీమహారాజు—రామదాసు—ఆలూరి హనుమంతరావు గారు; ఆవృత్తి—

వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు; ముఖలింగనగరము—భావరాజు వేంకటకృష్ణారావు గారు; పాపాయి—నాళం కృష్ణారావు గారు; కాళి హిందూవిశ్వవిద్యాలయము—పి. వి. కృష్ణమూర్తి గారు; జీవితా దర్శము—పంగనామముల రామచంద్రరావు గారు; గానము—కాళి నాథుని భైరవమూర్తి గారు; మనవియోగంబు కాదు—అధికార్థ సూర్యనారాయణరావు గారు; నేలగుల్ల బారుట—గోపేటి జోగిరాజు గారు; రాత్రి—గరిగిపాటి రామమూర్తి గారు; సూర్యోపాసన—దాని మహిమ—ఆకొండి వేంకటశాస్త్రి గారు; వలపు—పండితారాధ్యుల నాగభూషణం గారు; అర్థశాస్త్రము—గండికోట సత్యనారాయణ మూర్తి గారు; ఆత్మార్పణము—భమిడి ఉమామహేశ్వరావధాని గారు; భగవద్గీత—భాగవతుల దక్షిణమూర్తి శాస్త్రి గారు; చూడరా—(హరితకృతము); జాతీయవిద్య—కొలచలమ కృష్ణసోమ యాజి గారు; హిందీ; శ్రీకృష్ణమూర్తి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీవతి గారు; గ్రంథవిమర్శనలు; గ్రంథస్వీకారము; శైలి—కం. కనకమ్మ గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణ చిత్రములు:—ప్రేమారాధనము, తటాకము, గాజుచెంబు, వర్షర్తువు.

ఏకవర్ణ చిత్రములు:—40 వ జాతీయ మహాసభ వి ౮, ముఖలింగనగరము వి ౬, నయగారా జలపాతము, ప్రథమార్క వైశ్య యువజనమహాసభ, చెన్నపురి; ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, అధ్యక్షుడు, శ్రీమతి వేముగంటి పాపాయమ్మగారు; ఇతరచిత్రములును.

పేజీ.

ప్రస్తుతము పోస్టులు చూల్చు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్దరు పంపిన యీ ఖర్చులు తగును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతీ ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు వైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ 20
డిటూ	డిటూ
1/2 పుటకు ,, 11	
డిటూ	డిటూ
1/4 పుటకు ,, 6	
డిటూ	డిటూ
1 పుటకు ,, 25	
డిటూ	డిటూ
1/2 పుటకు ,, 13	
డిటూ	డిటూ
1/4 పుటకు ,, 7	

1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ 30
డిటూ	డిటూ
1/2 పుటకు ,, 15	
డిటూ	డిటూ
1/4 పుటకు ,, 8	

రిజింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతీ” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

ఇందూరు సంస్థానము

రాజప్రతినిధి గారి చర్యను

భండించుట

బ్రాహ్మణేతరతకు సభ

బ్రాహ్మణేతరతకు సభను బ్రాహ్మణులు ఇందూరు మహారాజు గారికి సంబంధము గలదనియును బ్రాహ్మణులగుటకు కొకసంఘమును నియమించుటయందు రాజప్రతినిధిగారి చర్యను తీవ్రముగ భండించుచు మొన్నటిసాయంత్రము అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుసంఘము తరపున జరిగినసభలో నొక తీర్మానము ప్రకటించుటకు ఆహ్వానింపబడినది. రా. బ. 11. తణికాచలం శ్రీకృష్ణగార్యధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు

బ్రాహ్మణేతరతకు సభను గూర్చి మాటాడుచు హత్యజరిగిన పిదప దీర్ఘమగు విచారణజరుపబడి అందు సంబంధముగల వారెల్లరు వివిధగతుల కిఁకొంపబడరని నుడిచిరి. విచారణ సంబంధములలో నెచటను హోల్కారు గారి విషయమందు సంబంధము గలిగియున్నట్లు తెలియలేదు. నేటికి రాజప్రతినిధిగారు విచారణసంఘము నొకదానిని నియమించెదమని ప్రకటించిరి. ఈ కమిషన్ గారు గావించు విచారణ కొద్దిలందు జరిగెడి విచారణ రూపముననే యుండగలదు. కాన ఇట్టివిచారణ ప్రజలపైననే గాని, తమకు సరిసమానులగు సంస్థానాధీశులపై జేయవలసినదిగాదు.

ఈసందర్భే సంస్థానాధీశులు స్వతంత్రులును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు తుల్యులునై యున్నారు. విదేశ ప్రభుత్వములతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వములను కన్న కన్న ప్రభుత్వములు జరుప నిరోధింపబడినను తక్కిన హక్కులన్నియు సమముగ గలవు.

ఈసందర్భమున కంపెనీవారు వీరి జోక్యమునకు భోక్త, వీరిహక్కుల నెల్లను వారికి యొసంగిరి. వి. వార్తలుగాను వ్రాసిన యొక పుస్తకమునండి ఉచన్యాసములు చదివి స్వదేశ సంస్థానాధీశులను, వారిప్రజలను గల పోరాటములలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు 1885 సం॥ నుంచి ఎట్టిజోక్యము గలిగించుకొనకుండెదని దెల్పిరి. కావున ఈవిచారణ కమిషన్ నియమించుట, సంధిపరతులగాని, సాంప్రదాయములగుగాని విరుద్ధము. మాంటేగు-చిల్మిస్లను శిష్యాబద్ధులని సిద్ధాంతమున కీత్యర్థ ప్రతికూలము. ఈవిచారణజలన హోల్కారు గారికిని, వారి వంశీయులకును పారంపర్య హక్కులను తీసివేయుట యగునని పలువురు తలంచుచున్నారు. మాంటేగు శిష్యాబద్ధులు రాజప్రతినిధి గమనించుచో సంధిపరతులను పనికిమాలిన కాగితముగ ద్రోసి వేయుట యగును. దేవాదాయచట్టము విషయములో ఈసందర్భము ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే తిరుపతి దేవాలయమున కెట్టిహక్కు లిబడిగవో, అట్లే స్వదేశ సంస్థానాధీశులకును కొన్ని హక్కు లొసంగబడినవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మా హక్కుల నందొకరించినది. కాన రాజప్రతినిధి వానికి లోబడి ప్రవర్తించవలయునే గానివానికి భంగము గలగజేయరాదు. ఈకమిషన్ నిర్మాణము జాయింట్లు పార్లమెంటరీ రిపోర్టునకు ప్రతికూలము. అందుచే తమకుబిడిబిడియనను దుఃఖసాగరమునందు మునింగియున్న ఇందూరు ప్రజలకు దేశీయులెల్లరును తోడ్పడి సామాన్య సిద్ధాంతములకు ప్రతికూలముగ ను, అనవసరజోక్యమును గలిగించుకొనిన రాజప్రతినిధి గారి చర్యను నిరసించుట కర్తవ్యమని పల్కిరి.

తీర్మానము

"ఇందూరు సంస్థానవిషయములందు విచారణకై రాజప్రతినిధిగారిచే నియమింపబడిన సంఘము, అక్రమమును, అంగ నిర్మాణమునకు విరుద్ధమును స్వదేశసంస్థానపు సంధి నియమలకు భంగకరమును నని తలంచుచు చెన్నపురి పౌరులసభ తమ నిర్ణయమును మామకొనవలసినదిగ రాజప్రతినిధిగారిని వేడుచున్నార" అనుతీర్మానము నధ్యక్షులు లుపపాదించిరి.

డా॥ సి. నరేశమెదలియారు, పి. రామవాధనుగారలు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఇందూరు సంస్థానాధీశుని ప్రజలత్యంతము ప్రేమింతురనియు, సంస్థానాధీశునికి బ్రాహ్మణేతరతయం దెట్టిసంబంధము లేదనియు, వారిపై నిట్టివిచారణ గావించుచు ప్రభుత్వమువారికి హక్కులేదనియు, రాజప్రతినిధి చర్య కేవలము అనగత్యమనియు బల్కిరి.

ఇందూరు మహారాజు పదభ్రష్టుడగుట

కుమారునకు సింహాసనమొప్పగించుట

(న్వేషించి లేఖరి)

బొంబాయి, మార్చి 1:— ఇందూరు మహారాజు విచారణసంఘము నక్కరలేదని కుక్రవారము సాయంత్రము సింహాసనమును తన కుమారున కొప్పగించి వెడలుటతో బ్రాహ్మణేతరతకును అధ్యక్షులకును ముగిసినది. రాజప్రతినిధి యిందుల కొప్పగించెను. విచారణసంఘమునూ నిఁపివేయబడినది.

ఇందూరు యువరాజు యశవంతరావు 1908 లో జననముగాంచెను. ఆయన పెంటనే సింహాసనమునకువచ్చెను. ఆయనకు యింకను ఘాంధేండ్ల నాటికి మెజారిటీ వయస్సువరకును రీజిస్ట్రేషన్లు జరిపించుచుండును.

బ్రాహ్మణేతరతకు సభ, డిగ్రీ, హాఫీ మహమ్మదుగారు లిద్దరు రిపరీయేషనులు, పాండి యనువాని కురి కిత్తివిధింపబడుటయు నల్లరను యశజ్జీమము ద్వీపాంతరవాస మంపుటయు, ఇందూరు మహారాజు పదభ్రష్టుడగుటయు సంభవించెను.

(తంతివార్త)

భారతప్రభుత్వమువారి రంగీకరించుట

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 27:—ఇందూరు మహారాజు సింహాసనమును తన కుమారునకు వదలివేసెను. ప్రభుత్వమువారిందుల కంగీకరించిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

1926 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీని విదేశరాజ్యాంగకాన్ఫరెన్సునందు రాజప్రతినిధి, ఇందూరు మహారాజు హోల్కారుగారికిని మంతాబుల్గమునకు 1925 జనవరి 12 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగిల బ్రాహ్మణేతరతకు సంబంధము గలదనే విషయమును గూర్చి విచారించుట కొక విచారణసంఘమును నియమించుటకు నిశ్చయించినట్లు ప్రకటించబడినది. మహారాజు విచారణసంఘమును నియమింపనిప్రభుత్వమునకు అట్లు చెబువచ్చుననిగూడ అందు నూచింపబడినది. ఈనిర్ణయమునుగూర్చి మహారాజుగారికి 1926 జనవరి 27 వ తేదీని దెలుపబడినది. ప్రభుత్వ మిచ్చుటకు ముందు పదిరోజులు వ్యవధియాయబడినది, గాని మహారాజుగారు స్వయంక గోరీనవానివాద ఫిబ్రవరి నెలాఖరువరకును యెక్కువజేయుబడినది. మహారాజు విచారణసంఘము నియమించుట యిప్పుడు లేదనియు, కుమారునకు సింహాసనము నొప్పగింప నిర్ణయించినదియు దెల్పుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారిని యిందుల కంగీకరించిరి. బ్రాహ్మణేతరతకు సంబంధమున మహారాజుగారు సంబంధమునుగూర్చి యొక విచారణ యేమియు జరుపబడదు. ఈవిషయమై కాలక్రమేణ మరెయొక ప్రకటనము గావించబడును.

ప్ర॥ కోడిరామమూర్తి గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇందూరుప్రభుత్వ మెట్టి యభివృద్ధియందున్న విషయమును, మహారాజుగారిపై ప్రజల కెట్టిచుక్కచుక్కల మున్నగు వానిని వివరించి మహారాజుగారికి హత్యకేసునందు సంబంధమున్న నితరులతో బాటు విచారణయే గావించియుండుననియు నిప్పు డిట్టి విచారణసంఘమును నియమించుట అసంగతమనియు బల్కిరి.

పిదప మరికొందరును మాట్లాడిరి.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు ప్రభుత్వమున ఈవిచారణసంఘముందు మహారాజు మహారాజు గారిని, బరోడా గౌరవరాజుగారిని ఉండ గోరనియు, వారందులకు నిరాకరించినదియు అందుచే ప్రభుత్వమువారిచర్యపై నీ సంస్థానాధీశులకు గల అయిష్టత స్పష్టమైనదియు, మరియు హోల్కారుగారిహక్కుల కేమత్రము భంగము గలిగినను మహారాజుప్రజల లెల్లరు అసంతృప్తి నొందెదరనియు, నందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రేమ ననునైనను ఇట్టి చర్యను గావించు కుండుట త్యవసరమని పల్కిరి. రాజప్రతినిధిగారు ఇట్టి చర్యను గావించుటకు మారుగ దక్షిణాఫ్రికాయందు జన్మస్వత్వములకు భంగముగలిగి కష్టము లనభవించుచున్న భారతీయుల కష్టనివారణమునకై తమదృష్టిని మరల్చి ప్రయత్నింపరాదా? "యని ప్రశ్నించిరి. కావున రాజప్రతినిధి గారు తమనిర్ణయమును మార్చుకొందురుగాకయని అధ్యక్షులు పల్కిరినపిదప వందలమున లోనముంపబడినది.

ప్రతికలవాద్యులు

'పయస్వి' ప్రతిక ఇందూరు మహారాజు సింహాసనమును వీడుటనుగరించి వ్యాఖ్యానముజేయుచు యీ నీచవ్యవహారము యంతటితో ముగిసినందులకు సంతోషమును దెల్పుచున్నది. భారతదేశములో నితరభాగములందు జరుగుచున్న విషయములను జూడ, యీదేశమునందు చాలమంది ప్రజలనున్నట్లులో నేర్పడియున్న భావములు పైకుడికిపోవునని యీ ప్రతిక యభిప్రాయబడుచున్నది. భారత ప్రభుత్వవిధానమునకు స్వదేశ సంస్థానాధీశులు పెద్దగోడవంటివారు. వారిలో మంచి రాజనీతిజ్ఞులగల్గి, విశుకచాక్రితై, సంతతులైన వాగలరు. కాని స్వదేశ సంస్థానములకును బ్రిటిషు భారతదేశమునకునుగల సంబంధములను వితమగు మాగ్గునున బెట్టుటకు కాలమాసము మైసలుల గాన్పించుచున్నది. సరియైన పరిపాలనాపనుల కేర్పరచుట ప్రయోజనకరముగ గాన్పించును. ఈవిషయమై సంస్థానాధీశుల సంఘము బాగా ఆలోచింపవలయును. ప్రభుత్వవిధాన మెట్లున్నను ఊరకొని యెప్పుడో యేదో శిష్టనివకార్యము పొడనూపి చర్యదీసి కొవలసినవ్యవసరములను నూరకుండి అనుమానములు కష్టములు గల్గునంతవరకుండుట మంచిదిగాదు. ఏదైన దోషమున్ను ప్రభుత్వ పాతకొనిపోక ముందే దానిని తొలగించుట మంచిది. అందువలన నిరపరాధులను, అపరాధునుగూడ నష్టములలో మునిగి విచారమునం బడకుండజేయుటకు వీలగును.

(ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి క్రాంతిలు

బొంబాయి, మార్చి 1:—ఇందూరు పదభ్రష్టత్వమును గూర్చి నేటి 'బొంబాయి క్రాంతి' సంపాదకీయ వ్యాఖ్య యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మహారాజు తాళకాలక విచారణ సంఘ ముక్కర లేదనినట్లు ముకు గాన్పించుచున్నది. ఇంక నేమియు విచారణ సలుపకుండవలెజేయుట ప్రజాశాంతిముల భగ్గును గావించి ప్రజారణమును వదన స్థితిలోనుంచుటయగును. మహారాజు పదభ్రష్టత్వమునకు రాజ ప్రతినిధి యంగీకరించిన కారణముచేత హత్యకారకులగునా రెవరో తెలుసుకొనకుండవలెజేసివారి చేతులలో పనిముట్లుగ పనిజేసినవారిని ఉరి దీయుట కళోరముగనున్నది:— (ఫ్రీప్రెస్.)

శత్రువతి శ్రీశివాజి మహారాజు జన్మదినోత్సవము:—హిందూ ధర్మపరిపాలకుడగు శ్రీశివాజి మహారాజు జన్మదినోత్సవము కృష్ణపు మేస్త్రీవీధిలో ధైర్యాగ్రముతం దేవాలయమునందు 2 వ తేదీ 6 గంటల జరుగును. రా. బి. ఆర్. కృష్ణరావు భాష్యేగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మదరాసు యువజనసమితి:—ఈ సమితివారి యాజమాన్యమున యీ దినవరితి మిత్రపానముగూర్చి ఉచన్యాసములుజరుగును. 2 వ తేదీ ఎగ్జ్యూరు ప్లేగ్రాండు. 8 తేదీ ఏడు బావులడివిజన, పంచమపాతకాల 4 వ తేదీ హెచ్. పి. బి. మెమోరియలు స్కూలు, కోడంబాకం. 5 వ తేదీ ఆల్కాటు ఉచితపాతకాల. అడయరు. 6 వ తేదీ, కైలాసచేరి, మైలాపూరు. 8 వ తేదీ మండవర, మైలాపూరు.

రాకపోకలు:—జిల్లా అండు నెవన్ను జడ్జి జె. జె. కాటన్లు వి. సి. యస్ గారు ఆదివారముదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

గవర్నరు ఏ డి కాంపు కెప్టెన్ పోర్టుల శనివారమురాత్రి ఉదయంపలము వెళ్లెను.

మేజరు రైటు వి. యం. యస్. నిన్నరాత్రి యారోడ్డు వెళ్లెను.

ప్రభుత్వపు లాడిపాట్లమెంటు కార్యదర్శి రావుబహుదూర్ వి. డి. కృష్ణమాచారి సి. వి. ఇగారు నేటియదయం బెంగళూరు వెళ్లిరి.

కలకత్తా యూనివర్సిటీలోని కెప్టెన్ పెట్టాల్లుగారు మైసూరులో ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు బోయ నేటియదయం మిచ్చటికి వచ్చిరి.

మేటూరు ప్రాజెక్టు పైనులు ఆఫీసురు డబ్ల్యు. పి. రాబర్టు గారు నేడుదయం మంగళూరు మెయిలులో వచ్చిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు యం. యల్. సి. ముఖారు పర్యటనమై చెన్నపురివచ్చిరి.

మదరాసు క్రికెట్టుటెస్టువారు మెట్టుపాలయం మెయిలులో నేడుదయం చెన్నపురి చేరిరి.

డంకన్ గారు శనివారమురాత్రి ఎర్నాకులము వెళ్లిరి.

సర్. డి. సదాశివయ్యగారు నేటియదయం చెన్నపురివచ్చిరి.

బెంగాలు రాజకీయ ఖైదీలు

మాండలే జైలునందు నిరశనవ్రతము

కలకత్తా హఠాత్తాము

(ప్రీవెను తంఱి)

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 27:—మాండలే జైలునందు నిర్బంధింపబడిన బెంగాలు రాజకీయ ఖైదీలు ఇంకను నిరశనవ్రత దీక్షను విరమించలేదు. నేటికి పదిదినములనుండి వారు దీక్ష సలుపుచున్నారు. ఖైదీలెల్లరును ఆరోగ్యముగ నున్నారని అధికారులు సారథు బోనుగాడికి వర్తమాన మంపిరి. రాజకీయ ఖైదీల యెడ దొరతనము చూపు నిరారణను ఖండించుటకు కలకత్తా ప్రజలు రేపు గావించు హఠాత్తాము బాగుగ జరుగునని తోచుచున్నది. వర్తకులు దుకాణముల మూసెదరు. అట్లకు తోలుబండ్లు వీరినవలంబించును బ్రాము కారులు మాత్రము నడచును.

PRIZE Competition Examination ON JANAKIPARINAYAM

జానకీ పరిణయ పోటీ బహుమాన పరిక్షామండలి.

విభజనరాసువము, ప్రధమభిండము

పరిణయ విభజనములు

(త. పృ. ల త మా సా)

—: జానకీపరిణయ కథ:—

వెల రూ. 1-0-0. పోటీజీలు ప్రత్యేకము.

గ్రంథకర్త:—

దేవరాజు వేంకటకృష్ణారావు పంతులుగారు,

క్రొత్తగా వెలువడిన గ్రంథము:—

బరంపురం, గంజాం.

బహుమాన పరిక్షా నియమములు

1. ఈపరిక్ష 1926 సం॥ మార్చి 15వ తేదీ నీ జరుగును.
2. ఈపరిక్షకు దరఖాస్తులు చెయ్యవారు, ఎట్టి యితర పరీక్షలును పాస్యమయి యుండనక్కరలేదు. కేవలము ఉత్సాహమున, బహుమానము పొందు పట్టుచుండును, ఆంగ్ల భాషాభిమానమును మాత్రమే ప్రధానములు. స్త్రీలును, పురుషులును గూడ దరఖాస్తులు చెయ్యవచ్చును.
3. ఎవరియిష్ట వారు గూరునుండి విభజనరాసువము ప్రధమభిండ మగు జానకీపరిణయ కథ గల పరిణయ విభజనములు అను గ్రంథము మామనునే పరిష్కార ప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును.
4. పరిక్ష రుసుము ఒకరూపాయి మాత్రమే.
5. పరిష్కారము మగు 15-3-26 తేదీకి ఒకటి రెండు రోజులు పూర్వమే పరిక్షకు ప్రశ్నలు పంపబడును. ఆ ప్రశ్నలకు జవాబులు తే 25-3-26 దీకి లోగా యిచ్చింపకు చేరని వో మంజూరి చేయబడవు.
6. 8-3-26 తేదీ తరువాత ఈ కార్యాలయము చేరదు (పరిక్షకు) దరఖాస్తులు మంజూరి చేయబడవు. ఈపరిక్షకు యేర్పరుపబడిన బోర్డువారి పరిష్కార పత్రములు తయారుచేయుచుట మొదలగు అన్ని పనులును నడపింతురు. ఈపరిక్షలో నుత్తీర్ణులగువారి నామములు 1926 ఏప్రిల్ 15వ తేదీతరువాత ప్రచురించి వారికి బహుమానము లొసంగబడును. ప్రథమ బహుమానము — ఒక బంగారుపతకము ద్వితీయ ,, ఒక వెండిపతకము. తృతీయ ,, పది రూపాయలు సామాన్యతరగతిలో నుత్తీర్ణులగు వారందరికిని సర్టిఫికేటు లొసంగబడును. పరిక్షలో కై లి, దస్తూరి, సంక్షిప్తత, ముఖ్యముగా కథా సంధర్భము గమనింపబడును, డి. వి. కృష్ణారావు, వ్యవసాపకుడు, బరంపురం.

నోటీసు

ది 1-4-1926 సంవత్సరము తేదీలగాయితు 15 సంవత్సరములకు రాజమండ్రి ధవిశేష్యరముస్థీమగు శేపు "డా. రో. డి" స్థీమరుతో వాడ పల్లి హద్దులు తప్పించి రేవుహద్దులలో నడుపుటకును, ఆనకట్టపైన గోదావరినదిలో "పాలెను" స్థీమరుతో స్థీమబోలు పర్వీసు నడుపుటకును స్థీమ టెండర్లు కోరడమైనది. తాలూకాలో రూ. 500 (అయిదువందల రూపాయలు) ధరావత్తు చెల్లించి సదరు రసీదు టెండరునకు జతపర్చవలెను. ధవిశేష్యరము హద్దు వర్కున ఎక్కిహ్యటివు యింజనీరుగారివల్లను తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగారివల్లను ప్రస్తుతము చెప్పబడిన మరమ్మతులు, దాకింగ్, క్రొత్తబోయల్లు చేయుట మొదలయినవి కావలసిన అన్ని మరమ్మతులును రెండు స్థీమర్లును, ముందుయిజారా కాలమువరకు చెప్పేవియున్న ఖాయము పొందిన దరఖాస్తుదారుడు తన ఖర్చులతో జేయవలెను. ప్రస్తుతము కావలసిన మరమ్మతులు జాబితా తూర్పు గోదావరి జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగారి ఆఫీసులో చూచుకొనవచ్చును. నిరపాయకరముగా స్థీమర్లు నడచునని సర్టిఫికేటు జారీచేయుటకు ముందు ధవిశేష్యరము హద్దువర్కును ఎక్కిహ్యటివు యింజనీరుగారివల్లను, తూర్పు గోదావరిజిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారివలన అవసరమని చెప్పబడిన మరమ్మతులు కూడ తన ఖర్చులతో ఖాయము పొందినదరఖాస్తుదారుడు చేయవలెను. ఖాయము పడినదరఖాస్తుదారుడు టెండర్లు ఫయిలులు కాగానే జిల్లాబోర్డు ఆఫీసువారిచిన్న సమావాలో మచ్చిలికాయున్న, వారమురోజులలో అవసరమైన హామీయున్న యివ్వవలెను. సదరుస్థీమరు శేపు నడుపుకొనువిషయమైన అన్ని యంతములు, సరితులు, పగయిరా జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగారి ఆఫీసులోను ఆఫీసువుండు దినములలో, ఆఫీసువుండు కాలములో దొరకును, నీలువేసిన టెండర్లు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి వల్లగాని లేకజిల్లా బోర్డు ఆఫీసు హద్దుకొనూస్తాగారివల్ల గానిది 13-3-1926 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలవరకు పుచ్చుకోవచ్చును. టెండర్లు ది 15-3-1926 తేదీ పగ. 12 గంటలు 2 గంటలకు మధ్య జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారివల్ల తెరువబడును. జిల్లాబోర్డువారు హెచ్చుటెండురు ఒప్పుకొనుటకు బాధ్యులుకారు. వారు ఏ టెండరు కాని, అన్ని టెండర్లుకాని కారణములు నిరూపించకయే నిరాకరింపుటకు హక్కు వుండుకోవడముండు.

రాజమండ్రి } ఎం. వెంకటరత్నంనాయుడు,
28-2-1926 } గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు

మీకు తెలియునా?

హిందూదేశమునను, తదితరదేశములందును గూడ యీపుస్తకము ప్రతిగృహమును ఆలంకరించుచున్నది. ఇదియే కామశాస్త్రము:— ఇది ఆయుర్వేదగ్రంథములకు పూర్వమును సంపాదించుకొనుటకు చదువదగిన అపురూపమైన గ్రంథము. మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునందలి యంతములను పూర్తిగా చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడును. మీరు ఒకకార్డు వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమును పంపింపగలరు. ఆతంకనిగ్రహ సార్వసి, 23 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విల్సన్ గాగల్స్ వర్తకుల కొక హెచ్చరిక

మూలచనములు కృత్రిమముగా తయారుచేయువారినేను తయారుచేసే "విల్సన్ గాగల్స్" (లేక విల్సన్) గాగల్స్, మరియు "విల్సన్ గాగల్స్" అని విక్రయించి, ఈ ప్రకారము కొనువారలను మోసగించుచున్నారని మాకు తెలిసినది. మేము అట్టి మోసపు ప్రకటనలు చేయుకుండుటకై మాహక్కును స్థిరపరచుకొనుచున్నాము. అట్టి మోసపునరకులను తయారు చేయకూడదనియు, అట్టి మోసపునరకును కొనువూడదనియు, విక్రయించకూడదనియు, యిందు మూలముగా వర్తకులకు హెచ్చరిక జేయుచున్నాము. "ప్రతి ప్రేమపై విల్సన్ పేరును" సహచిత్రిసిన మోసముండదు.

WILSON GOGGLES, Inc., Reading Pa. U. S. A.
REMFREY & Son., Patent & Trade Mark Attorneys,
21 Old Court House Street, Calcutta.
MULLER, MACLEAN & Co, Inc.—Agents for India
Represented by Messrs WILSON & Co., P. B. No. 2, MADRAS.

నేటుకొంసిలు సభ

సోమవారము నాటి కార్యక్రమము

అనధికార సభ్యుల వ్యవహారక్రమము నిశ్చయింప బేలుట వేయబడెను

(స్వకీయవిలేఖరి)

ధీల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:— అధికారవ్యవహారము మేకవారు గారు జనరలుబట్టు ప్రవేశబట్టుటకు పూర్వము నేటుకొంసిలు సభయందు సోమవారమునాడు స్వల్పమైన కార్యక్రమము జరుపబడును అని చెప్పెను.

అసెంబ్లీ ప్యానుచేసినట్టి అధికారనిరసన చట్టము మంగళ వారముందు నేటుకొంసిలు సభయందు బెట్టబడును. వైద్యవిద్య నియమక్రమ మేర్పరచుటకు డాక్టరు రామారావుగారు బంపినచట్టము సభ్యులకు బంపుటకు ఆనాడు డా॥ రామారావుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

బరేతర శేరస్థుల బర్సారాజ్యమునుండి పారదోలుటకు గావించబడిన చట్టమునకు కార్యదర్శి అనుమతి నీయగూడదనియు, లేదా బరేతర శేరస్థుల ఆస్తును రద్దుగావించుటకు భారతేశాసన సభయందు చట్టమును బ్రవేశపెట్టఁలయు ననియు దేశి కాచార్యులుగారు గౌరవ తీర్మానము బుధవారమునాడు నేటుకొంసిలునందు ప్రతిపాదించబడును.

అసెంబ్లీ ప్యానుచేసినట్టి 1908-వ రిజిస్ట్రేషను ఆస్తును విచారించి సవరణ గావించుటకు చట్టమును రామారావు ప్రతిపాదించెదరు.

6-వ తేది శనివారమునాడు మొత్తము బట్టెలుపై చర్య జరగును.

అనధికారసభ్యుల వ్యవహారనిశ్చయము

మార్చి 17-వ తేదిన నేటుకొంసిలు సభయందు చర్చింపవలసిన వ్యవహారము గురించి బేలుటవేయగా అయిదు ప్రతిపాదనలు చర్చించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

1925-వసంవత్సర వారసత్వ ఆస్తునందలి 88-వశేషము సవరణచేయుటకు ఫర్ ఆర్డరుప్రూమ్ గారు మొదటచట్టమును ప్రతిపాదించెదరు.

తమిళజిల్లాలకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన నీయవలయునని ఫర్ శంకరన్ నాయరుగౌరవతీర్మానము ప్రతిపాదించుటకు పి. సి. దేశికాచారిగారివంతువచ్చెను. ఇదివరలో నిశ్చయింపబడినతీని మార్చి 15-వ తేదిన ఫర్ శంకరన్ నాయరు తీర్మానముపై చర్యజరుగనియెడల 17-వ తేదిన జరుగుటకు యాచితాన మవలంబింపబడెను.

ఇంపీరియలు బ్యాంకి, మరియుతరబ్యాంకులు, పోస్టాఫీసులందు మహమ్మదీయులు దామకొనిన సొమ్ముపై పడ్డిదీను కొనుటకు మనస్సాక్షికి విరోధమని దలంచువారికి యాయవలసినపడ్డి మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధికి వెచ్చింపవలసినదనిగౌరవ మారూఫ్ జాఫర్ గారు తీర్మానమును బ్రతిపాదించెదరు.

ఆసియావాసులసమస్య విచారించుటకు రౌండుటేబులు కాన్ఫరెన్సు ఆవశ్యకమని యిండియాప్రభుత్వము దక్షిణ ఆఫ్రికాప్రభుత్వమునకు బెల్లపరయునని డా॥ రామారావుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెదరు.

ఇంగ్లండులో కమ్యూనిస్టులు

కార్యకవక్షమునుండి తొలగింపబడుట

రుగ్బీ, ఫిబ్రవరి 25:— లివర్పూలు కార్యకవక్షవారి తీర్మానమునే ఖాయవరచి కార్యకవక్షమునుండి కమ్యూనిస్టులను తొలగించవలెనని గ్లాస్టోక్ డి కవున్సిలువారు నిశ్చయించిరి. ఇందు రమారము 80,000 ప్రజలు పాల్గొని తీర్మానించిరి.

కంపోజిటర్లు కావలయును

తెలుగు, యింగ్లీషు తెలిసిన కంపోజిటర్లు 4 గురు వెంటనే కావలయును. రాదలచువారు, వివరములకొరకు యిండిన విరునామాకు వ్రాయుడు.

తెలుగు పత్రిక వెన్,

(2698)

77-38 వ వీధి, రంగూన్.

ఆగ్రవాళా మహాసభ

ధీల్లీ సమావేశము ఖద్దరు ప్రదర్శనము

ఆంధ్రఖద్దరు వ్యవహారాలకు విజ్ఞప్తి

నీతారామ శాస్త్రిగారు నేడు గంటూరునుండి యిటుల

తంతివార్త బంపుచున్నారు:—

ఆగ్రవాళామహాసభ ధీల్లీలో మార్చి 10 వ తేదీని సమావేశమగును. ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. ఆంధ్ర ఖద్దరు వ్యవహారము జేయువారు చేతితో వడికి నేసిన చక్కని ఖద్దరు బట్టలను ప్రదర్శనము నకు బంపగోరెను. ప్రదర్శనమునకు బంపగోరువారికి తగువసతుల జేయునటుల ఆహ్వాన సుఖము వారు వాదనము జేసిరి పొందూరు తంతుకారకులు చక్కగ నూలువడుకు నిపుణత్వమును జూపుటకు బయలుదేరుచున్నారు.

స్కి-నుకమిటీ విచారణ ముగియుట

సబ్ కమిటీ ఇంగ్లండుకు కేసడాకు వెడలుట

ధీల్లీ, ఫిబ్ర 27:— స్కి-ను కమిటీ విచారణ ధీల్లీలో సాక్ష్యముల బుచ్చుకొనుట ముగిసినది. చివరస్థాయిను నేడు విచారింపబడిరి. రేపు కమిటీవారు ఆ లి ఘ దు కు బో ద్దు అ చట సా తు ల ను వి చా రిం చి మ స్తిం వి శ్వ వి ద్యా ల య ము ను జూ చె ద రు . పం డి త మో తీలూ, నైహూ జిన్నా, సర్ అబ్దుల్ ఖాయం, మేజరు జొరావర్ సింగుగారలు సభ్యులుగగల సబ్ కమిటీ ఏప్రిలు 10 వ తేదీని బయలుదేరి ఇంగ్లండుకును కేసడాకును బోవును. సబ్ కమిటీలో పదవసభ్యుడగు సెత్తాగారు ఒక 15 రోజులముందే బయలుదేరిపోయెదరు. సబ్ కమిటీమరల ఆగస్టులో తిరిగి ఇండియాకువచ్చును (ఆ. ప్రె)

త్వరపడుడు ఆలశ్యము చేయకుడు పోగొట్టుకొనకుడు

వేసవికాలము అమృతము

1-3-1926 తేది నుండి ప్రారంభించబడినది.

అద్భుతమైన తగ్గుదల. ఈ కాలమునకు తగిన అమోఘమైన, ప్రస్తుతమాదిరి రకములు. దయచేసి మాప్రదర్శనగదులకు వచ్చి, పరీక్షింపుడు. వేలకొలది తునకలు సగముధరకు తక్కువకే యిచ్చివేయబడుచున్నవి. యికముందు ఎవ్వడును ఇట్టి అపూర్వసమయము మీకు దొరకదు.

కి పి న్ చం దు చెల్లారాం,

ఫ్లవర్ బజారు పోలీసు స్టేషనుకు ఎదుట, మద్రాసు.

కామినియానూనె

చదువుడు యోచింపుడు కొనుడు

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలుగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత పెదదుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. వేసకు వేలనుండి దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్పత్తిగలమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రికను చదువుడు.

దివాకొనందు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:—

“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్డను దయచేసివచ్చుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు

1 బుడ్డి ధర రూ 1-0-0 పోస్టాజురూ 0-6-0 ప్రత్యేకము
2 “ “ 2-10-0 “ 0-12-0 “

హెచ్చరిక:— కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి నాగరికగయండు దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుఱుతుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని.

స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో డిల్ బహారు

వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరుద్ధములందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొసిన పుష్పములవలె మీదుట్టు ప్రకృతులకు దానివాసన వ్యాపించును.

దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.

1 ఓన్సు బుడ్డి 1 కి ధర రూ 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రూ 0-5-0 ప్రత్యేకము
1/2 “ “ 1-4-0 “ 0-5-0 “
1/4 “ “ 0-2-0 “

సోలవజుట్టు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికల్ కంపెనీ, 285, జామ్నామఠీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

128

గుంటూరు మండల సభ గుంటూరు (మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ఆంధ్రనాయకుల చరిత్రము

27-2-26:—గడచిన రాత్రి గంటల 12 లులో ఆంధ్ర

నాయకుల శ్రీయుతులు ప్రకాశం పంతులుగారు, హరిసర్వోత్తమ రావుగారు మరియు మహాత్మాజీగారు ముఖ్యమైన వారైనారు. వీరు గుంటూరు జిల్లాసభ యగుటచే వారును యిచటికి రాసంభవించినది. ఉదయమున మహాసభాధిపతులగు శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు మేలు తప్పిపోవుటచే పాసెంజరు బండిలో 11 గంటలకు యిచటికి దయచేసిరి. స్టేషనులో వారిని శ్రీయుతులు ప్రకాశం పంతులు, హరిసర్వోత్తమ రావు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు, పుష్పలూరి పున్నారావు, మద్ది రాధాకృష్ణయ్య, తూనుగుంట్ల నాగరత్నంగార్లు కలిగొని పుష్పలూరికృతుల గావించిరి. అంత శ్రేష్ఠిగారు మోటారునుండి మీద నాగరత్నమగారి యింటికి దిసికొని పోవడిరి.

వచ్చిన శ్రేణిగుంట్లకు భోజనసౌకర్యములు మునిసిపల్ పాతశాలలో సన్మానసంఘమువారిచే గావింపబడెను. మునిసిపల్ పుస్తకాలయ భవన ప్రాంగణమున వికాలమున చలవపందిరి మహాసభాసమావేశమునకై నిర్మింపబడెను. సభాశాల యింకియు వచ్చని తోరణములతో నలంకరింపబడెను.

అవసర గుంటూరు మండలసభ

గుంటూరులో సమావేశమగుట

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు

అధ్యక్షత వహించిరి

27-2-26:—నిన్న 11 గంటల 12 లులో శ్రీయుత వెంకటాచల శ్రేష్ఠిగారు దయచేసిరి. 4 గంటలకు శ్రీ నాగరత్నముగారి యింటినుంచి పురవిధులగుండా వారిని ఊరేగింపును కభాభవనమునకు దిసికొనవచ్చిరి. మునిసిపల్ యొలిమెంటరీ పాతశాలలోని బాలురు కొంతకాలము కోలాటమువేసిన తదుపరి 5-15 గంటలకు సభ ప్రారంభింపబడెను.

సభాధిపత్యము

సభ పురపాలక గ్రంథాలయ భవన ప్రాంగణమునందు నీటిగొట్టములతో తయారుజేయబడిన వికాల పందిరికింద సమావేశమయినది. సభకు వివిధ తాలూకాలనుండియు కొలదిగ ప్రతి నిధులు దయచేసిరి. సభకు పట్టణవాసులు యితరులు గలసి ఖుమారు 500 మందిరకుగలరు. సభ నలంకరించినవారిలో శ్రీ దేశభక్తులు, సీతారామకృష్ణి, పిల్లలమర్రి అంజనేయులు, యం. యల్. సి. కుప్పస్వామి చౌదరి. యం. యల్. సి. సత్యనారాయణ చౌదరి, ఊటుమూరి కొటిలింగశ్రేష్ఠి, కోన వెంకట్రావు, సిలరాజు చలపతిరావు (బింగోలు) నరసింహచౌదరి దర్శి చెంచయ్య, గొళ్లమాడి సుబ్బారావు, గోవిందరాజులు, వెంకటకృష్ణారావు, రాధాకృష్ణయ్య కోన వెంకట్రాయ శర్మ మున్నగు వారెందరో గలరు. సభాకేడికపై దేశభక్తులు రామస్వామిగుప్త, భావనాచార్యుల గార్ల సుపవిష్టల గావించిరి. ప్రార్థనానంతరము ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము శ్రీ చట్టి నరసింహాచార్యులుగారు చదివిరి. శ్రీయుత గోపాలకృష్ణయ్యగారు జ్వరభాగచే రాజాలక పోయిరి.

అనంతరము శ్రీయుతులు భావనాచార్యులు, మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య, ప్రకాశంపంతులు నాయని కృష్ణి, రామస్వామిగుప్త, పి. అంజనేయులు, వెంకట్రావు మున్నగువారు అధ్యక్షుని యొద్దకి పాల్గొని వారి గుణగణముల చెల్పియ చెన్న రాజధానిలో ప్రధాననగర మగు చెన్నపట్టణమునకు అధ్యక్షుని నుండి యింతసమర్థతతో పాలనము గావించుచున్నది చక్కచెందిరి. అంత అధ్యక్షులు పుష్పలూరికృతులు గావించబడిరి. అధ్యక్షులు లుపన్యసించిరి.

(ఉపన్యాసము లేవు ప్రచురింపబడును.)

వారి యుపన్యాసము 2 గంటల కాలము దిసికొని మృదుమధుర యంతముగ వ్రాయబడినది శ్రోతల సంతోషపరవశుల జేసెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సంపాదకసంఘము

శ్రీయుతులు ప్రకాశం పంతులు గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమ రావు మండల సభకు హాజరై యిచట పెద్దలతో సంప్రతింపి సభాకార్యక్రమమున పాల్గొనిరి.

అధ్యక్షులంత తీర్మానముల నుపపాదించుటకు గడంగిరి. నిర్వాహి వెంకటదేవభక్తులను గూర్చి సానుక్రోశతీర్మానము అందరు నిలువజడి నిశ్చయముగా తీర్మానించిరి. తదుపరి ఈక్రింది తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను.

శాసనసభా తీర్మానము

రాజోవు శాసననిర్వాహ సభా సభ్యత్వపు యొన్నికలకు న్నూ సామ్రాజ్య శాసనసభా యొన్నికలకున్నూ కాంగ్రెసు పక్షమున నిల్చు అభ్యర్థులకు మార్గమే సమ్యక్తుల (కోట్ల) నియటకు యీసభవారు జిల్లాప్రజలను గోరుచున్నారు.

ఈతీర్మానము నుపపాదించుచు ప్రకాశం పంతులుగారు గంట 12 ర కాలము సేంహగర్జనమువలె జప్తి సుపక్షము వారి గుండ్ల యి జల్లు మనులా గున గంభీరపన్యాసమును గావించిరి. వారి యుపన్యాస భోరణి శ్రోతలకు నిశ్చలుజేసెను. ప్రేక్షకులలో నొక్కరయిన గడలక వారివాగమృతమును గ్రోలిరి. వారి యుపన్యాససారాంశము:—జప్తి సుపక్షవలంబనలలో జిక్కుకొనకుము. అది గచ్చపాదవంటిది. వారికి మీవోటుల నొసంగి మీస్వాతంత్ర్యమును, మీగుంటూరుమండల పరిత్రనామమును తగులబెట్టుకొనకుడను విషయము ప్రతిపానిపూదయ కుహరమునందును మారు మ్రోగెనని చెప్పటకు సందియము లేదు.

శ్రీప్రకాశముగారు జాతీయమహాసభా చారిత్రమును పూసగ్రుచ్చినట్లు జెప్పవ అది యెట్లు యెట్టిపరివర్తనల నొంద నో విశదీకరించుచెప్పిరి.

1921, 22 సంవత్సరములలో భారతవర్ష మెట్టి ప్రచండ యవహాయోద్యమతరంగావృతమై యుండెనో చెప్పిరి.

మహాత్ము నిర్వరము వెనుక జాతీయవాదులలో భక్తము త్యము పీడిపోయినది. నాయకుడు లేని నేనాసమాహ మయినది. ప్రజాసమాహమనందు భయము తొండవించుట మొదలిడెను. దాసుగారి విధుల తరువాత వారు గ్రామములోనికి జని ప్రజల యు ద్వాహము జూడసెంచిన పుడు వారి కాయుత్సాహము ధైర్యము పట్టుదల గనబడలేదు. అందుచే మహాత్ముని పద్ధతియై యాచరణయందుంచిన ప్రజలు ఆగలేరను భయము గలిగెను. అందుచే నూతనోద్యమము నకు దాసుగారు గడంగినారు. వారు దేశమునంతయు పర్యటనమొనర్చి వారునాటిన స్వరాజ్యపక్షపుక్షమున కేమయిన దేశము దోహదమొసగునాయను విషయమునుగమగొనిరి. ఆ పక్షము వంగరాష్ట్రమునందును, మధ్యపరగణాలలోను బ్రిటిషు పరిపాలనాపునాదుల కదలించి, పరిపాలన ప్రభుత్వము చేరటనే జేయునట్లు జేయగల్గెను. స్వరాజ్యవాదుల విజయధ్వని ప్రభుత్వమువారికి సింహస్పన్నమైనది. అందుకై వంగదేశము 110 మంది నిరవరాధులగు దేశాధిపతుల అన్యాయముగ విచారణ లేకుండ నేటిపరకును ధైర్యులగ జేసివారు. వారిని జూడననుమతివ్వవలసినదిగా సేను బర్మాలో ప్రభుత్వమువారిని అడుగగా, వారు అనుమతి యిచ్చలేదు. భారతావని యిట్టి నిరంకుశ శృంఖల, బద్ధయైనది. మన దేశమున నింక స్వరాజ్య వాదులకు చేయూత యొసగని కాంగ్రెసు వాదులు గలరు. శ్రోత్రయవాది యగు రాజగోపాలాచారిగారు లేమి జేయుచున్నారో జూడుడు- కాంగ్రెసువారికి వోట్లనిండు అను శంఖమును బూరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు మనలో మనకు కక్షలుగల్గించి పాలన జేయుచుండుట దెలిసిన విషయమే. హైందవజాతీయతా వినాశమునకే వారి కక్షల బెంచుచుండెడి. లేకపోయిన దేశమున నీహిందు మహమ్మదీయ జగడములేమి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ కాట్లాటలేమి. కమ్మతెలగ పోట్లాటలు ఏమి, మన రాజధాని యవధిమరి యధ్యాన్నముగ నున్నది.

సోదరులారా! పానగల్లు రాజాగారు యిచ్చుటకే 5 సంవత్సరములనుండి జిల్లాబోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు, యూనియనులు, ఉద్యోగములద్వారా వారిపాలనను గట్టిబరచుకొని మంత్రిత్వ మెట్లు నిర్వహించుచున్నది యనుభవ శ్రేష్ఠమే! ఈశభేదము వేతన, గౌరవముల సంపాదనకే గాని భారతాభ్యుదయమున కేమయిన దోహద మొసగెనా? మీ గుంటూరు మండలము వంక జూడుడు. జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు యతిరాజులు నాయరుగారి పలుకుబడిని విచారించుడు. ఆయన కీమండలమున నేమిరావు గలరు? జిల్లా యంతట

అనునయ్యోగములద్వారా నామినేషనులద్వారా, ప్రెసిడెంటులద్వారా మరల శాసనసభకు, వచ్చి జప్తి సుపక్షమును శాశ్వతము జేయ జూచుచున్నారు. పరస్పర విరోధములెటుల జెలరేసెను న్నది. మీరు దెలియనిది కాదు. ఈపట్టణమున యిప్పటి బ్రాహ్మణులకు వైఖ్యులకు తగాదాలువచ్చినవి. సమయమును వినియోగపరచుటకు మావైఖ్య బ్రాహ్మణుల సోదకుల కలహములకు మధ్య వారు తొండవించుచుందురు. సోదరులారా! కాంగ్రెసు నే మీరు మోస పోకురు. కాంగ్రెసు సహజ లంబ కులమీ వోటు నొసంగుడు. ప్రజాసమాహమంతయు వ్యక్తిమాణులకు గడంగక పక్షముమీద వైరము జరుపవలెను. జప్తి సుపక్ష రాజయమే మనపరమావధి. మాపలాల చిత్రనధకధనము శాసనసభలో గానము జేయబడినపుడు మన జప్తి సుపక్ష స్నేహితులు ప్రభుత్వమువారితో చేతులు గలపిరి. దేశములందెప్పుడు రెండుపక్షలే యుండవలెను. గాని విశేష ముండవలెను. అవి కాంగ్రెసు పక్షము ప్రభుత్వ పక్షము ఈరూప జప్తి సుపక్షానికి గూడ వారివిజయముమీద నమ్మకములేదు అందుచేతనే పానగల్లు రాజాగారు జమిందారులకు ప్రత్యేక స్థానములు యిచ్చిన నుండి నను ప్రజల స్థానముల కే పోటీ జేయు నటుల జూచుచున్నారు. గంజాంలో విశాఖపట్టణంలో గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలలో జమిందారులవారు నిల్చుచున్నారు. అయినను వోట్ల దేశమునందు భారతమాతయంద కుంతమైనభక్తి నిల్చి కాంగ్రెసువాదులకే తమ సమ్యక్తుల నిగ్వలయునని హెచ్చరించిరి. అంత సర్వోత్తమరావుగారు జప్తి సుపక్షమువారు దేశోపద్రవకరముగ రాజపాలన సెట్టు గావించుచున్నది, పృథ్వీయుగ దెల్చి ప్రజలందరు తమ వోటుల కాంగ్రెసువాదులకే యొసగి చరితార్థులు గావలెనని చెప్పిరి. దువ్రూరి కుబ్బుకృష్ణగారు వారి మధుర వాక్కులతో తీర్మానమును బలపరచిరి.

అంత బింగోలు వాస్తవ్యులగు నీలరాజు చలపతిరావు ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారిచే నేర్పాటు గాబడిన యీ సంచారక సంఘము ప్రతి జిల్లా నుండి అభ్యర్థుల నిలువబెట్టుటకు తగినంత ప్రాతినిధ్యము గలదిగా లేదనియు, ఫిర్యా, తాలూకా, జిల్లా సంఘములద్వారా పని జరుగవలయుననియు చెప్పిరి. అటు తరువాత అధ్యక్షులె మిగిలిన తీర్మానములు చమకగా అందరిచే తనవి యామోదమును బడసెను.

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము

అంత సభను ముగించుచు అధ్యక్షు లీతీరున సుపన్యసించిరి: సోదరులారా! నేటిసభ ముగిసినది. తమరు యీజప్తి సుపక్షవలంబితులు చేయుబోధల పెడచెనివెట్టి మీవోటును దేశ సేవాతత్పరులగు కాంగ్రెసువాదులకే యొసంగుడు.

తదుపరి శ్రీనరసింహ రావుగారు అధ్యక్షులకు అందరికి వందనము లర్పింప కరతాశ్చర్యములతో సభ ముగిసెను.

సానిక సంఘసభ

28-2-26 ఉదయము 8-30 గంటల 12 లులో శ్రీయుత చింతలపాటి నరసింహ రాజాగారు ఈరోజు సాయంత్రము సానిక సంఘముల సభకు అధ్యక్షత వహించుటకై ఆరు దెంచిరి.

మాపుర సభాపతులగు నరసింహారావుగారు కిరం సుబ్బారావుగారు వరి యితర పెద్దలు కొందరు స్టేషనుకు దయచేసి అధ్యక్షుల పుష్పలూరికృతులుగ జేసిరి. నేటిసభ పురపాలక గ్రంథాలయ భవనముననే కూడినది. తగిన కాలవ్యవధి లేక పోవుటచే చాలమంది ప్రతినిధులు రాలేక పోయిరి. అమలూపురమునుండి వెంకటేశ్వరుగారు, నెల్లూరునుండి పాణకాపట్టాభిరామారెడ్డిగారును దయచేసిరి. సభ ఇప్పుడే ప్రారంభమైనది.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

విడదవోలు 2871

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా పండా రు 2 లు మాత్రమే. సాలినాకు రమారమి 1200 పేజీలు. డిమ్మి 1/16 సైజున 22 నెలల కొకబుక్కు ప్రయించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించి పంపుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతిక భావప్రచారము పెంపొందించు సుదీర్ఘము. ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి బి. ఎ. శనివారపు సుబ్బారావు సంపాదకులు.

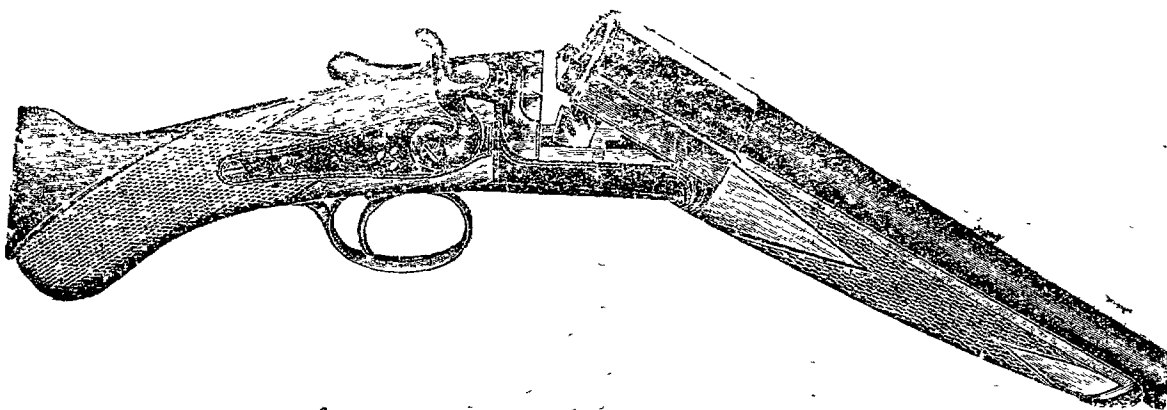
30 20 75 79 8 0 0

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతిం గు నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు కే, బొంబాయి

సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్-లోడింగు తుపాకులు

హిందూ దేశము నందున్న ఇతర యేకంపెనీకంటెను సరసమైనది.

సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్-లోడింగు టాప్ లీవర్ హామర్ ఎజెక్టరు, తుపాకులు 12 బోరులు 36 అంగుళములు గలది-ఫుల్ చోక్ స్టీలు బారల్ గలది. యు. ఎస్. ఏలోనున్న హరింగ్టన్ అండు రిచర్డుసన్ ఆరమ్మకంపెనీ వారిచే తయారుచేయ బడినది. ధర రు 49-8-0.

డిటో డిటో కార్బిడ్ క్లిప్ ఇందులో నున్న ప్రకారము. ధర రు 54-8-0.

12 బోరులుగల పొగలేని కార్బిడ్లు

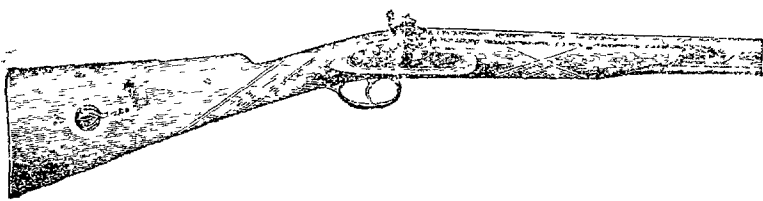
1-8 వరకు లోడుచేయ బడినది. 100 కి ధర రు 10.

డిటో డిటో బక్ పాటు రు 12.

డిటో డిటో ఆర్డనరి బాల్ రు 15.

డిటో డిటో ఎక్స్ప్లో షివ్ లెతల్ లేక డిస్కంబ్, రు 32-8.

సింగిల్ బారల్ మజిల్-లోడింగు తుపాకులు

సింగిల్ బారల్ మజిల్ లోడింగు తుపాకులు 20, 24, 28 బోరులుగల, 36 అంగుళముల డమాస్కస్ స్టీల్ బారల్ గలది, చేంబర్డ్ స్టీల్ బారల్ లాక్ అండు నిప్పిల్, చెక్కడ్డు వాల్ నట్ స్టాక్ అండు పోర్-ఎండు క్యాపులు, బోలులతో నహా యిందులో తెలుపబడిన ప్రకారముగ గలది. బాలుకు పాటుకు తగిన అద్భుతమైన తుపాకి. ఘాటింగుకు పూచీ యివ్వబడును. మాకుగాను ప్రత్యేకముగా బెలియమునందు తయారుచేయ బడినది. ధర రు 37-8-0.

డిటో 36" బ్లూ స్టీల్ బారల్ గలది. లండనులో నున్న జోసెఫ్ బోరన్ గారిచే తయారు చేయబడినది. రు 52-8-0.

డిటో 36" నీలపుష్టిల్ బారల్ గలది. మేలైనది. స్టీల్ రామ్ రాడ్ తో నహా ధర రు 57-8-0.

1299

తుపాకి మందు-కేఫులు

ఎఫ్. ఎఫ్. ఎఫ్. తుపాకి మందు లండనులోనున్న కర్టిస్ అండు హార్వేవారిచే తయారుచేయ బడినది.

పాను 1 కి ధర రు 1-12-0.

జాయిన్ (ఇంగ్లీషు) ఎం. ఎల్. కేఫులు 250 గల పెట్టె 1 కి ధర రు 1. లెడ్ సాట్ 1-10 వరకు గలది పాను 1 కి రు 0-8-0.

r. & Co., Ltd., Madras.

Nageswara Rao Editor, Andrapatrika Press, 5 & 7, Thambu Chetty Street, MADRAS.

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము. సూతసభక్తిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని ఏలపాటలు గలవు.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు. ఫెవర్ పైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు 1-0-0

వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (నది అణాలు)

వెలసులభము! (పోష్టాభ్యులుప్ర త్యేకము) గుణమధికము!

శరీరములో ఉష్ణోగ్రతనుచే కలిగిడి వైద్యకాకల కీమాత్రలు నివ్యామృతము. అశీర్వాదులు, అరుచి, అపురీతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్స్క్లెట్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిత్తము, పార్శ్వములు, శిరస్సు, కేళ్లు, అనులు మొదలగునానియందు గల్గిగడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు వచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతినొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ ముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామ:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణా జిల్లా

మకరధ్వజ ర సాయనము.

దీనిని నేమించినచో బలము, పుష్టి, కాంతి, లేజస్సు, మనోబలము, రీతిదార్ధ్యముకలుగజేయును. 60 మాత్రలు 3-7-0.

2460

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరి.)

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచిరాంతో చనిలేదు. మూడుమాత్రలు లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బితో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుసారము వైద్యశాలము ఔషధ 2-0-0. రెండును ప్యాకింగువై రా కృష్ణా జిల్లా 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ, రామవరం, గోదావరిజిల్లా.